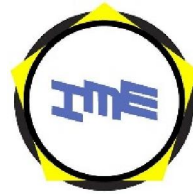


**بورس کالای ایران**  
Iran Mercantile Exchange  
(سهامی عام)



**گزارش سالانه هیأت مدیره به مجمع عمومی عادی صاحبان سهام  
برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۸/۱۲/۲۹**

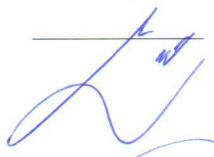
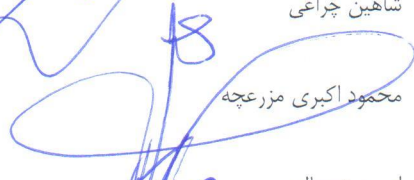
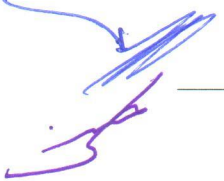
## مجمع محترم عمومی عادی سالانه

## صاحبان سهام شرکت بورس کالای ایران (سهامی عام)

در اجرای مفاد ماده‌ی ۲۳۲ اصلاحیه قانون تجارت، مصوب اسفندماه ۱۳۴۷ و ماده‌ی ۴۵ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، بدین وسیله گزارش فعالیت و وضع عمومی شرکت برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۸/۱۲/۲۹ بر پایه سوابق، مدارک، اطلاعات و مستندات موجود تهیه و به شرح ذیل تقدیم می‌گردد.

گزارش حاضر به عنوان یکی از گزارش‌های سالانه هیأت‌مدیره به مجمع، مبتنی بر اطلاعات ارائه شده در صورت‌های مالی بوده و اطلاعاتی را در خصوص وضع عمومی شرکت و عملکرد هیأت‌مدیره فراهم می‌آورد.

به نظر اینجانبان اطلاعات مندرج در این گزارش که درباره عملیات، فعالیت‌ها، کارکردهای اصلی و وضع عمومی شرکت می‌باشد، با تأکید بر ارائه منصفانه نتایج عملکرد هیأت‌مدیره و در جهت حفظ منافع سهام‌داران شرکت و مطابق مقررات قانونی و اساسنامه شرکت تهیه و ارائه گردیده است. این اطلاعات منطبق با واقعیت‌های موجود بوده و نتایج احتمالی آن‌ها در آینده، تا حدی که در موقعیت فعلی می‌توان پیش‌بینی نمود، به نحو درست و مستند در این گزارش منعکس گردیده و هیچ موضوعی که عدم اطلاع از آن موجب گمراهی استفاده‌کنندگان و یا ذینفعان می‌شود، از گزارش حذف نگردیده است. این گزارش در تاریخ ۱۳۹۹/۰۲/۰۸ به تأیید هیأت‌مدیره رسیده است.

| امضاء                                                                               | نماینده             | سمت                  | اعضای هیئت مدیره                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------|----------------------------------------------------------|
|  | شاهین چراغی         | رئیس هیات مدیره      | شرکت سرمایه گذاری گروه توسعه ملی (سهامی عام)             |
|  | محمود اکبری مزرعه‌چ | نائب رئیس هیات مدیره | شرکت فولاد مبارکه اصفهان (سهامی عام)                     |
|  | امیر حمزه مالمر     | عضو هیات مدیره       | شرکت تامین سرمایه تمدن (سهامی خاص)                       |
|  | امیر مهدی صبائی     | عضو هیات مدیره       | شرکت سرمایه گذاری نفت و گاز و پتروشیمی تامین (سهامی عام) |
|  | بهزاد کرمی          | عضو هیات مدیره       | شرکت ذوب آهن اصفهان (سهامی عام)                          |
|  | بهمن تجلی زاده      | عضو هیات مدیره       | شرکت فولاد خوزستان (سهامی عام)                           |
|  | علیرضا صادقی        | عضو هیات مدیره       | شرکت بانک آینده (سهامی عام)                              |
|                                                                                     | حامد سلطانی نژاد    | مدیر عامل            |                                                          |

## فهرست مطالب

|                                                                           |    |
|---------------------------------------------------------------------------|----|
| پیام هیأت مدیره.....                                                      | ۶  |
| گزیده اطلاعات شرکت.....                                                   | ۹  |
| معرفی شرکت بورس کالای ایران.....                                          | ۱۴ |
| موضوع فعالیت.....                                                         | ۱۶ |
| نظام بنگاهداری و حاکمیت شرکتی.....                                        | ۱۷ |
| ساختار سازمانی.....                                                       | ۱۹ |
| مفاد بند "پ" ماده ۳۶ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ای کشور.....      | ۲۰ |
| حسابرس مستقل و بازرس قانونی.....                                          | ۲۰ |
| سرمایه و ترکیب سهام‌داران.....                                            | ۲۰ |
| معاملات سهام شرکت.....                                                    | ۲۳ |
| چشم‌انداز و مأموریت بورس کالای ایران.....                                 | ۲۴ |
| راهبردها.....                                                             | ۲۶ |
| منشور اخلاقی.....                                                         | ۲۷ |
| معرفی بازارها.....                                                        | ۲۸ |
| سال‌شمار بورس کالای ایران.....                                            | ۳۳ |
| عملکرد سال ۱۳۹۸ بورس کالای ایران در یک نگاه.....                          | ۳۶ |
| اهم رویدادهای سال ۱۳۹۸ در حوزه روابط عمومی.....                           | ۳۶ |
| جایگاه بورس کالای ایران در بازار سرمایه.....                              | ۳۷ |
| اهم دستاوردهای سال ۱۳۹۸.....                                              | ۳۷ |
| توسعه سرمایه انسانی.....                                                  | ۳۹ |
| کمیته‌های تخصصی هیأت مدیره.....                                           | ۴۱ |
| سایر کمیته‌های تخصصی شرکت.....                                            | ۴۳ |
| گستره بورس کالای ایران در کشور.....                                       | ۴۶ |
| محیط حقوقی.....                                                           | ۴۷ |
| سایر دستاوردها و فعالیت‌ها.....                                           | ۴۷ |
| مدیریت ریسک.....                                                          | ۴۸ |
| آمار معاملات بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۸ در مقایسه با سال‌های گذشته..... | ۵۱ |
| گزیده آمار معاملات.....                                                   | ۵۱ |
| بازار فیزیکی.....                                                         | ۵۳ |
| بازار مالی.....                                                           | ۶۸ |

|    |                                                             |
|----|-------------------------------------------------------------|
| ۶۹ | پذیرش کالاها، شرکت‌ها، اوراق بهادار مبتنی بر کالا و انبارها |
| ۷۳ | کارگزاران                                                   |
| ۷۳ | کارگزاران فعال                                              |
| ۷۶ | عملکرد کارگزاران                                            |
| ۷۹ | گزارش مالی                                                  |
| ۷۹ | مقایسه‌ی بودجه و عملکرد                                     |
| ۸۰ | عملکرد مالی                                                 |
| ۸۰ | نسبت‌های مالی                                               |
| ۸۱ | درآمد حاصل از کارمزد معاملات                                |
| ۸۲ | اشخاص وابسته                                                |
| ۸۸ | برنامه‌های سال ۱۳۹۹                                         |
| ۸۹ | پیشنهاد هیأت‌مدیره                                          |



## پیام هیأت مدیره

شرکت بورس کالای ایران در راستای تحقق رهنمودها و منویات مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۸ با شعار سال «رونق تولید»، به عنوان بزرگترین بازار متشکل معاملات کالایی و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در کشور با مجموع ارزش معاملات ۱،۶۹۱ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۸، تلاش نموده است ضمن تعاملات سازنده و نزدیک با تمامی فعالان اقتصادی و با معرفی ظرفیت های متعدد سخت افزاری و نرم افزاری بورس کالا به تلاش گران عرصه های تولید، فعالان بازارهای مالی و تدوین کنندگان سیاست های اقتصادی کشور، ابزارهایی راهگشا و تسهیل گر جهت نیل به رونق تولید در عرصه اقتصاد ملی ارائه نماید. این اقدامات ضمن ایجاد درکی مشترک از توانمندی ها و ظرفیت های موجود، بورس کالا را به عنوان بستری امن و قابل اتکا جهت پاسخ گویی به نیازهای بازار فعالان اقتصادی در راستای تحقق اهداف سال ۱۳۹۸ معرفی می نماید.

اینک در حالی که سال ۱۳۹۸ با تمام فراز و نشیب های اقتصادی و اجتماعی خود به سر انجام رسیده است، هیأت مدیره شرکت بورس کالای ایران افتخار دارد گزارش عملکرد خود را برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۸/۱۲/۲۹ به سهام داران محترم تقدیم نماید. این گزارش در بردارنده اهم اقداماتی است که مجموعه هیأت مدیره و مدیریت شرکت در راستای رسالت و مأموریت خود و بر مبنای مصوبات مجامع عمومی، راهبردهای کلی و برنامه های عملیاتی در سال ۱۳۹۸ و تصمیمات هیأت مدیره بعمل آورده است. همچنین، هیأت مدیره شرکت بورس کالای ایران تلاش نموده است یکی از اصلی ترین وظایف خود یعنی حفظ، صیانت و ارتقای منافع سهام داران را سرلوحه تمامی فعالیت های خود در سال ۱۳۹۸ قرار دهد و در این راستا از هیچ کوششی فروگذار ننموده است.

در کنار توفیقات بازار سرمایه و چشم انداز مثبت سرمایه گذاران به این بازار، عملکرد شرکت بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۸ سبب شد همراه با افزایش سرمایه ۵۰ درصدی و توزیع سود نقدی، ارزش سهام شرکت در بازار اول بورس اوراق بهادار تهران از ۸،۳۶۰ ریال در ابتدای سال به ۶۳،۶۵۰ ریال در پایان سال افزایش یابد و به این ترتیب بازده سالانه حدود ۱،۰۴۴ درصدی را نصیب سهام داران و افادار خود نماید. این نرخ بازده بی نظیر، بیش از ۵ برابر بازده متوسط بازار سرمایه در سال ۱۳۹۸ بوده است. همچنین، اقبال سرمایه گذاران به سهام ارزنده بورس کالا در سال ۱۳۹۸ که در کنار موفقیت های عملکردی مجموعه بورس کالا به دست آمده است، موجب گردید با پیوستن ۲۶ هزار سهامدار جدید به باشگاه سهام داران، تعداد سهام داران شرکت در پایان سال به حدود ۳۲ هزار سهامدار برسد که رقمی بی سابقه در تاریخ فعالیت بورس کالا است. این مهم در کنار افزایش مسئولیت پاسخگویی مدیران شرکت، نقدشوندگی بالایی را برای معاملات سهام شرکت به همراه آورده است.

از سوی دیگر و در حالی که بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۷ رتبه نخست را در میان بورس های کشور از نظر مجموع کل ارزش معاملات به خود اختصاص داده بود، در سال ۱۳۹۸ نیز شاهد رشد ۵۶ درصدی ارزش مجموع

معاملات بازار فیزیکی بورس کالای ایران در مقایسه با سال پیش از آن بودیم که حکایت از تداوم فعالیت بازارها و رشد آن‌ها دارد.

همچون سنوات گذشته، بورس کالای ایران در سیزدهمین سال فعالیت خود، توانسته است به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان بازار سرمایه نقش پررنگ و اثرگذاری در اقتصاد کشور به‌خصوص در برآورده کردن نیاز بخش‌های مختلف اقتصاد به ویژه صنایع فلزی، پتروشیمی و شیمیایی ایفا نماید. کشف قیمت بر مبنای عرضه و تقاضا، کاهش هزینه‌های مبادلات به‌واسطه تسهیل دسترسی به اطلاعات بازار، افزایش نقدشوندگی بر پایه ایجاد بازار ثانویه برای معاملات، ایجاد سازوکار تأمین مالی و سوق دادن آن به سمت صنایع توجیه‌پذیر و همچنین ایجاد امکان پوشش ریسک، ازجمله کارکردهای بورس کالای ایران در راستای رونق اقتصادی و جهش تولید است. با توجه به سند استراتژیک و در راستای تحقق چشم‌انداز تعریف‌شده، امید است بورس کالای ایران به‌صورت روزافزون سهم بیشتری در تسهیل مبادلات و تأمین مالی امور بخشی و فرابخشی اقتصاد ایران ایفا نموده و با حمایت از تولید داخل، پل ارتباطی مناسب و کارآمدی برای اقتصاد ایران با بازارهای بین‌المللی باشد.

تمامی دستاوردهای شرکت بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۸ را در سایه الطاف خداوند متعال، مرهون اعتماد و حمایت‌های سهام‌داران محترم و تلاش بی‌وقفه همکاران متخصص و متعهد در نیل به اهداف شرکت می‌دانیم که بدین‌وسیله مراتب تشکر و قدردانی خود را از آنان اعلام می‌نماییم. تعامل مطلوب و استفاده از پیشنهادات و انتقادات سازنده شما سهام‌داران محترم بی‌تردید چراغ راه نیل به اهداف ما در آینده و بستری مناسب جهت بهبود فرآیندهای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی خواهد بود.

امید است شرکت بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۹ که با شعار «جهش تولید» نام‌گذاری شده است، بتواند با بکارگیری ظرفیت‌ها و توانمندی‌های خود در بازار سرمایه، همچون گذشته سهم شایانی در حمایت از زنجیره تولید کشور از طریق ارتقا شفافیت، کارایی و سلامت بازار داشته باشد.



## گزیده اطلاعات شرکت

جدول ۱: گزیده اطلاعات عمومی شرکت

|                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| نوع شرکت                 | سهامی عام                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| سال تأسیس                | ۱۳۸۶                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| تعداد سهامداران          | ۳۱,۸۸۱ سهامدار در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۹                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| تعداد سهام               | ۱,۸۶۰ میلیون سهم                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| مدیرعامل                 | حامد سلطانی نژاد                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| تعداد پرسنل              | ۱۹۶ نفر در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۹                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| تعداد کالاهای پذیرش شده  | ۲۸۳ کالا در سطح زیرگروه فرعی                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| تعداد شرکت‌های پذیرش شده | ۹۸۸ شرکت                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| ابزارهای معاملاتی موجود  | قراردادهای نقد، سلف، نسیه و کشف پرمیوم؛ اوراق سلف موازی استاندارد؛ گواهی سپرده کالایی؛ قراردادهای آتی؛ قرارداد اختیار معامله؛ صندوق‌های کالایی.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| چشم انداز                | بورس کالای ایران در افق چشم انداز (۱۴۰۰)، مرجع قیمت‌گذاری کالاهای اساسی و مواد اولیه واسطه‌ای در منطقه و یکی از گزینه‌های اولویت‌دار تولیدکنندگان برای تأمین مالی و پوشش ریسک تجاری می‌باشد.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| راهبردها                 | <p>[۱] اوراق بهادارسازی و توسعه ابزارهای مشتقه</p> <p>[۲] ایجاد و به‌کارگیری ابزارهای تأمین مالی و معاملاتی متنوع، متناسب با نیاز مشتریان</p> <p>[۳] گسترش اندازه و عمق بازار در کالاهای منتخب جهت مرجعیت کشف قیمت بازار</p> <p>[۴] استفاده از ظرفیت نهادهای مالی جهت توسعه کسب و کار بورس کالای ایران</p> <p>[۵] مشتری‌مداری و کیفیت‌گرایی در ارائه خدمات به ذی‌نفعان</p> <p>[۶] بهینه‌سازی مستمر و به‌روزرسانی قابلیت‌های حوزه فناوری اطلاعات متناسب با توسعه ابزارها و بازارها</p> <p>[۷] ترویج کارکردها و ارتقاء جایگاه بورس کالای ایران در محیط کسب و کار و رسانه</p> <p>[۸] توسعه فعالیت جهت ارتقاء تجارت کشور با بازارهای بین‌المللی</p> |

جدول ۲: گزیده اطلاعات مالی شرکت

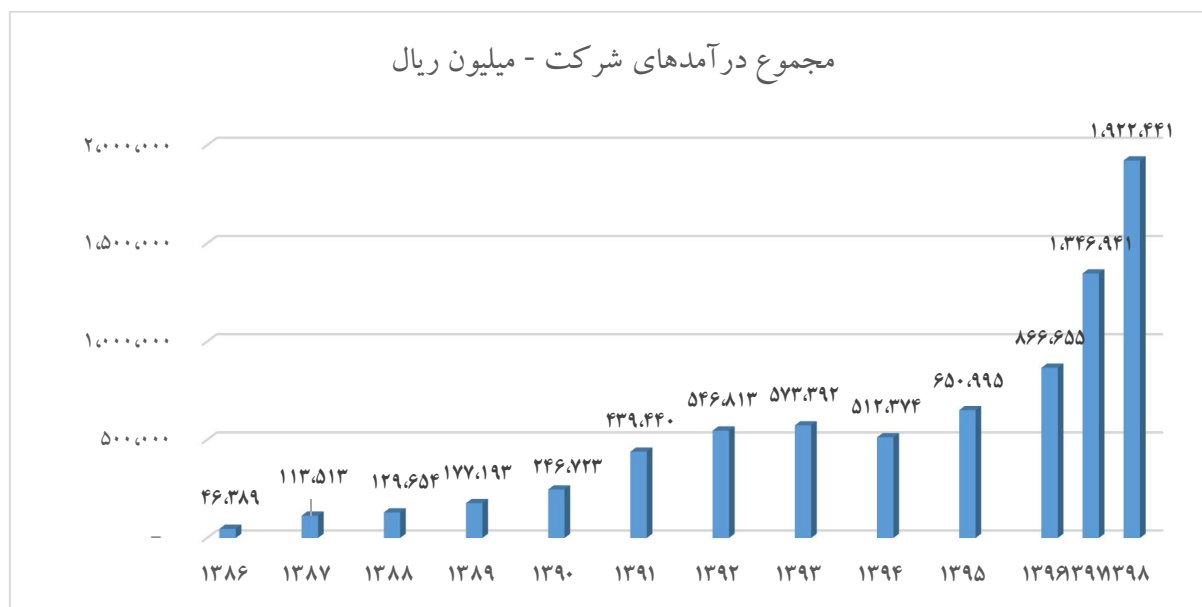
| سال                                     | ۱۳۹۸          | ۱۳۹۷          | ۱۳۹۶        |
|-----------------------------------------|---------------|---------------|-------------|
| الف) اطلاعات عملکرد مالی سال            | میلیون ریال   |               |             |
| درآمد خالص                              | ۱,۳۸۱,۴۲۷     | ۹۶۶,۵۷۴       | ۶۰۰,۶۴۲     |
| سود عملیاتی                             | ۶۷۰,۲۶۵       | ۵۵۸,۱۹۸       | ۲۶۱,۶۹۲     |
| درآمدهای غیر عملیاتی                    | ۵۴۱,۰۱۴       | ۳۸۰,۳۶۷       | ۲۶۶,۰۱۳     |
| سود خالص - پس از کسر مالیات             | ۱,۰۱۰,۱۸۵     | ۸۶۴,۱۱۹       | ۴۶۳,۷۳۴     |
| وجوه نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی     | ۱,۱۸۸,۳۹۹     | ۸۰۴,۱۹۸       | ۴۱۰,۸۸۲     |
| ب) اطلاعات وضعیت مالی در پایان سال      | میلیون ریال   |               |             |
| جمع دارایی‌ها                           | ۴,۳۶۵,۶۳۸     | ۲,۹۲۳,۳۸۱     | ۲,۰۲۷,۷۹۳   |
| جمع بدهی‌ها                             | ۱,۲۰۱,۱۰۳     | ۶۷۴,۰۳۱       | ۴۱۷,۵۶۲     |
| سرمایه ثبت شده                          | ۱,۸۶۰,۰۰۰     | ۱,۲۴۰,۰۰۰     | ۹۰۰,۰۰۰     |
| جمع حقوق مالکانه                        | ۳,۱۶۴,۵۳۶     | ۲,۲۴۹,۳۵۰     | ۱,۶۱۰,۲۳۱   |
| ج) نرخ بازده                            | درصد          |               |             |
| نرخ بازده دارایی‌ها                     | ۳۰            | ۳۵            | ۲۶          |
| نرخ بازده حقوق صاحبان سهام (ارزش ویژه)  | ۴۱            | ۴۵            | ۳۲          |
| د) اطلاعات مربوط به هر سهم              |               |               |             |
| تعداد سهام در پایان سال مالی            | ۱,۸۶۰,۰۰۰,۰۰۰ | ۱,۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ | ۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰ |
| پیش‌بینی سود هر سهم - ریال <sup>۱</sup> | ۵۹۷           | ۳۸۶           | ۲۳۲         |
| سود واقعی هر سهم - ریال <sup>۲</sup>    | ۵۹۲           | ۴۶۵           | ۲۴۹         |
| سود نقدی هر سهم - ریال <sup>۳</sup>     | ۶۰*           | ۱۰۰           | ۱۲۱         |

\* پیشنهاد هیأت‌مدیره

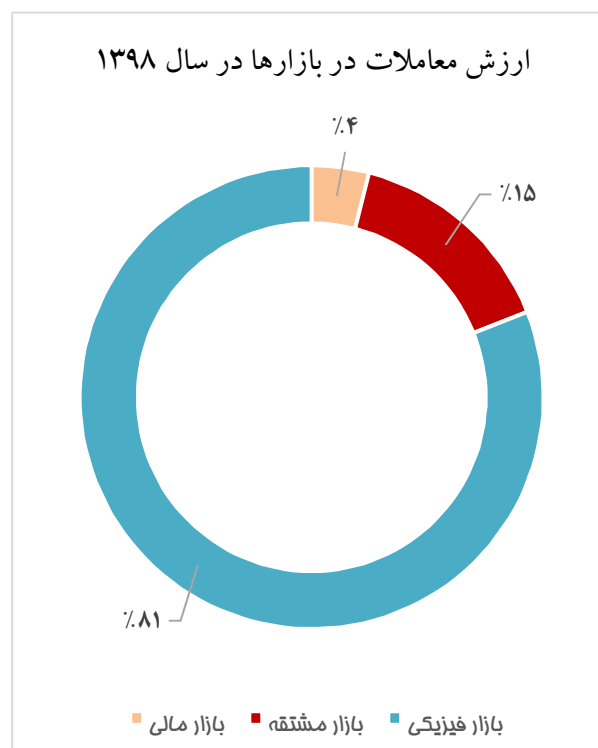
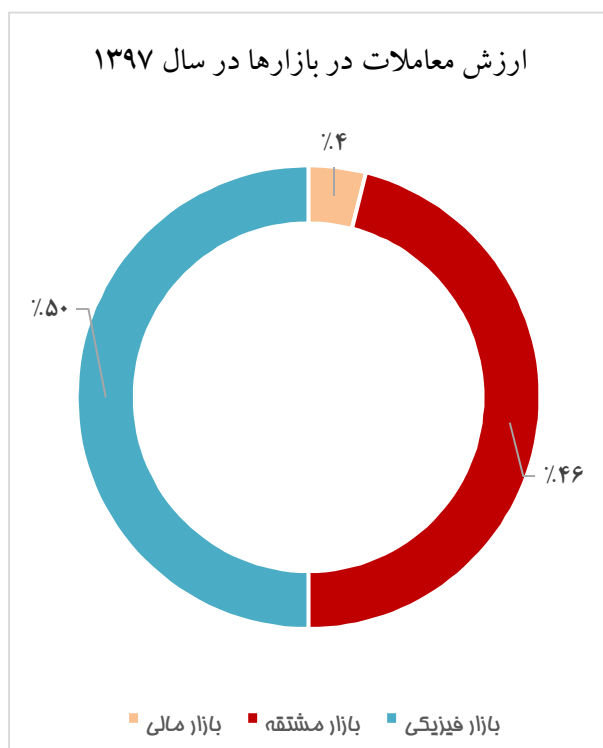
<sup>۱</sup> پیش‌بینی سود هر سهم، بر اساس آخرین سرمایه ثبت شده محاسبه و لحاظ شده است.

<sup>۲</sup> سود واقعی هر سهم، بر اساس آخرین سرمایه ثبت شده محاسبه و لحاظ شده است.

<sup>۳</sup> سود نقدی هر سهم، بر اساس آخرین سرمایه ثبت شده محاسبه و لحاظ شده است.



شکل ۱: روند درآمدزایی شرکت بورس کالای ایران از تأسیس تاکنون

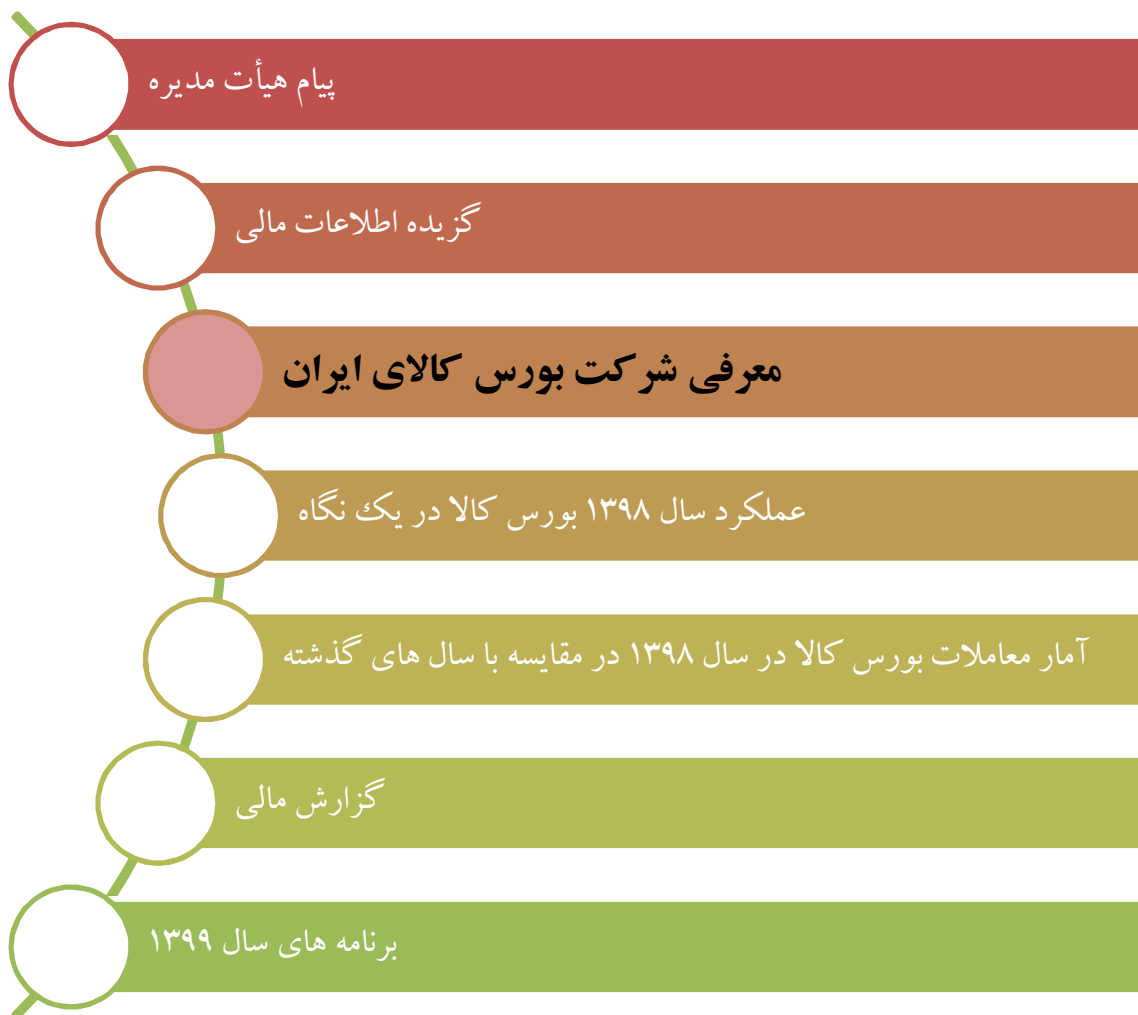


شکل ۲: مقایسه ارزش معاملات به تفکیک بازارها در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال گذشته

جدول ۳: گزیده اطلاعات معاملاتی شرکت

| درصد تغییرات |       | سال ۱۳۹۷               |                  | سال ۱۳۹۸               |                  | آمار معاملات                                                         |
|--------------|-------|------------------------|------------------|------------------------|------------------|----------------------------------------------------------------------|
|              |       | ارزش<br>(میلیارد ریال) | حجم<br>(هزار تن) | ارزش<br>(میلیارد ریال) | حجم<br>(هزار تن) |                                                                      |
| ۸۷           | ۲۵    | ۳۲۷,۴۵۶                | ۷,۷۷۱            | ۶۱۲,۳۱۳                | ۹,۷۰۱            | محصولات صنعتی و معدنی                                                |
| (۱۰۰)        | (۱۰۰) | ۲۶,۵۰۰                 | ۱,۹۳۸            | ۹۴                     | ۴                | محصولات کشاورزی                                                      |
| ۳۸           | (۲)   | ۳۰۷,۱۲۲                | ۴,۶۹۶            | ۴۲۴,۵۲۹                | ۴,۶۱۵            | محصولات پتروشیمی                                                     |
| ۵۱           | ۱۵    | ۲۱۹,۱۹۰                | ۱۰,۳۵۹           | ۳۳۱,۴۵۵                | ۱۱,۹۴۲           | محصولات فرآورده‌های نفتی                                             |
| ۴۰           | ۲۲    | ۳,۳۹۴                  | ۷۶               | ۴,۷۵۷                  | ۹۳               | بازار فرعی                                                           |
| ۳۵۷          | ۲۲۴   | ۶۴۷                    | ۱۶۴              | ۲,۹۵۴                  | ۵۳۱              | طلا (حجم برحسب کیلوگرم) <sup>۱</sup>                                 |
| ۵۶           | ۶     | ۸۸۴,۳۰۹                | ۲۴,۸۴۱           | ۱,۳۷۶,۱۰۲              | ۲۶,۳۵۵           | جمع بازار فیزیکی                                                     |
| (۷۰)         | ۳     | ۸۲۳,۲۶۶                | ۱۵,۳۴۸           | ۲۴۸,۵۹۷                | ۱۵,۷۳۵           | قراردادهای آتی (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد)                        |
| ۶۷           | ۱۲۹   | ۷۴۱                    | ۲۴               | ۱,۲۴۰                  | ۵۴               | قراردادهای اختیار معامله <sup>۲</sup> (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد) |
| (۷۰)         | ۳     | ۸۲۴,۰۰۷                | ۱۵,۳۷۲           | ۲۴۹,۸۳۷                | ۱۵,۷۸۹           | جمع قراردادهای مشتقه (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد)                  |
| (۶۰)         | (۸۵)  | ۲۰,۴۷۷                 | ۱۴۷,۹۷۰          | ۸,۱۳۳                  | ۲۱,۶۳۷           | سلف موازی استاندارد (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد)                   |
| ۱۱۲          | (۲۹)  | ۱۸,۸۳۰                 | ۹۵,۷۲۸           | ۳۹,۹۵۹                 | ۶۷,۹۰۸           | گواهی سپرده کالایی (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد)                    |
| (۵۶)         | (۶۰)  | ۳۸,۷۰۳                 | ۲,۰۴۷,۰۰۹        | ۱۷,۱۸۳                 | ۸۳۰,۹۲۴          | صندوق سرمایه‌گذاری (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد)                    |
| (۱۶)         | (۶۰)  | ۷۸,۰۱۰                 | ۲,۲۹۰,۷۰۷        | ۶۵,۲۷۵                 | ۹۲۰,۴۶۹          | جمع بازار مالی                                                       |
| (۵)          | —     | ۱,۵۸۶,۳۲۶              | —                | ۱,۶۹۱,۲۱۳              | —                | جمع کل معاملات شرکت بورس کالای ایران                                 |

<sup>۱</sup> شایان ذکر است با توجه به اینکه حجم طلا بر اساس کیلوگرم می باشد در محاسبات حجم کل بازار فیزیکی لحاظ نگردیده است.<sup>۲</sup> لازم به توضیح است ارقام ذکر شده در ردیف قراردادهای اختیار معامله جدول شماره ۳ بر اساس ارزش قراردادهای اختیار معامله است.



## معرفی شرکت بورس کالای ایران

به لحاظ تاریخی سابقه بورس کالای ایران به دو سازمان مجزا برمی گردد، سازمان کارگزاران بورس فلزات تهران، که در شهریورماه سال ۱۳۸۲، به عنوان اولین بورس کالای کشور فعالیت خود را آغاز کرد و همچنین سازمان کارگزاران بورس کالای کشاورزی ایران، که در شهریورماه سال ۱۳۸۳، شروع به فعالیت نمود. شرکت بورس کالای ایران (سهامی عام) بر اساس قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذر ماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی تأسیس و در تاریخ ۱۳۸۶/۵/۲ تحت شماره ۳۰۱۹۸۴ و شناسه ملی ۱۰۱۰۳۳۸۷۵۲۰ نزد اداره ثبت شرکتها و موسسات غیر تجاری تهران به ثبت رسیده است. بر اساس صورتجلسه نقل و انتقال فی مابین این شرکت و سازمانهای کارگزاران بورس فلزات تهران و کارگزاران بورس کالای کشاورزی ایران که طی نامه شماره ۱۲۱/۱۸۷۱۶ مورخ ۱۳۸۶/۷/۴ به تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار نیز رسیده است، کلیه عملیات و فعالیت های اجرایی از تاریخ ۱۳۸۶/۰۷/۰۱ به شرکت بورس کالای ایران (سهامی عام) انتقال و فعالیت شرکت از تاریخ مذکور آغاز گردیده است. در حال حاضر مرکز اصلی شرکت در تهران خیابان آیت ... طالقانی، نبش خیابان بندر انزلی، پلاک ۳۵۱ واقع می باشد. همچنین شرکت دارای تالارهای معاملاتی در شهرهای تهران، اصفهان و کیش می باشد که معاملات فرآورده های نفتی صادراتی در محل تالار کیش انجام می شود.

شرکت از تاریخ ۱۳۹۰/۰۷/۱۲ جزء بازار پایه شرکت فرابورس پذیرفته شده و طبق ضوابط سازمان بورس و اوراق بهادار از جمله شرکت های ثبت شده نزد سازمان می باشد. ضمناً در تاریخ ۱۳۹۵/۹/۲ سهام شرکت بورس کالای ایران بر اساس مصوبه هیات پذیرش فرابورس ایران در بازار پایه "الف" فرابورس ایران پذیرفته شد. بر اساس این مصوبه معاملات سهام دسته سایر اشخاص شرکت بورس کالای ایران در تابلوی پایه الف فرابورس ایران معامله گردید. همچنین درخواست پذیرش سهام شرکت بورس کالای ایران در بورس اوراق بهادار تهران در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۰۲ هیات محترم پذیرش این بورس مطرح و با پذیرش شرکت بورس کالای ایران در تابلوی فرعی بازار اول بورس اوراق بهادار تهران موافقت به عمل آمد و از تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۶ کلیه نمادهای معاملاتی بورس کالا در تابلوی فرعی بازار اول بورس اوراق بهادار تهران معامله گردید.

بدین ترتیب، هم اکنون بورس کالای ایران با بیش از یک دهه تجربه، بستری مناسب برای معاملات انواع محصولات صنعتی و معدنی، محصولات پتروشیمی و فرآورده های نفتی و محصولات کشاورزی در قالب قراردادهای نقد، نسبه، سلف و کشف پرمیوم در بازار معاملات کالای فیزیکی و بازار فرعی فراهم کرده است. همچنین در این بورس، معاملات ابزارهای نوین مالی از جمله قرارداد آتی، قرارداد اختیار معامله، گواهی سپرده کالایی، سلف موازی استاندارد و صندوق های کالایی بر روی کالاهای مختلف در حال انجام می باشند.



### شکل ۳: بورس کالای ایران در گذر زمان

## موضوع فعالیت

موضوع فعالیت شرکت طبق مفاد ماده ۳ از فصل دوم اساسنامه شرکت به شرح زیر می‌باشد:

[۱] تشکیل، سازماندهی و اداره‌ی بورس کالا به صورت متشکل، سازمان‌یافته و خودانتظام به منظور انجام معاملات کالاهای پذیرفته شده و اوراق بهادار مبتنی بر کالای پذیرفته شده، توسط اشخاص ایرانی و غیرایرانی مطابق قانون و مقررات؛

[۲] پذیرش کالاها و اوراق بهادار مبتنی بر آن از قبیل کالاهای صنعتی، معدنی و کشاورزی و اوراق بهادار مبتنی بر هر کدام مطابق قانون و مقررات؛

[۳] تعیین شرایط عضویت برای گروه‌های مختلف از اعضا، پذیرش متقاضیان عضویت، وضع و اجرای ضوابط حرفه‌ای و انضباطی برای اعضا، تعیین وظایف و مسئولیت‌های اعضا و نظارت بر فعالیت آن‌ها و تنظیم روابط بین آن‌ها مطابق قانون و مقررات؛

[۴] فراهم آوردن شرایط لازم برای دسترسی منصفانه اعضا به منظور انجام معاملات کالاها و اوراق بهادار مبتنی بر کالای پذیرفته شده مطابق قانون و مقررات؛

[۵] همکاری و هماهنگی با نهادهای مالی، شرکت‌ها، ارگان‌ها و سازمان‌هایی که بخشی از وظایف مربوط به دادوستد کالاهای پذیرفته شده و اوراق بهادار مبتنی بر کالای پذیرفته شده یا انتشار و پردازش اطلاعات مرتبط با بورس کالا را به عهده دارند، از جمله شرکت‌های سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه‌ی وجوه؛

[۶] انجام تحقیقات، آموزش و فرهنگ‌سازی مرتبط با بورس کالا برای تسهیل، بهبود و گسترش دادوستد در بورس کالا و انتشار نشریه در حوزه تخصصی و مرتبط با موضوع فعالیت شرکت پس از اخذ مجوزهای لازم؛

[۷] همکاری با بورس‌های دیگر در ایران و خارج از ایران به منظور تبادل اطلاعات و تجربیات و یکسان‌سازی مقررات و استانداردها؛

[۸] نظارت بر حسن انجام معاملات کالاهای پذیرفته شده و اوراق بهادار مبتنی بر کالای پذیرفته شده در بورس کالای ایران؛

[۹] تهیه، جمع‌آوری، پردازش، انتشار و یا اعلام اطلاعات مربوط به سفارش‌ها و معاملات کالاهای پذیرفته شده و اوراق بهادار مبتنی بر کالای پذیرفته شده طبق قانون و مقررات؛

[۱۰] نظارت بر عرضه‌کنندگان کالاهای پذیرفته شده در بورس کالای ایران و ناشران اوراق بهادار مبتنی بر کالای پذیرفته شده، مطابق قانون و مقررات؛

[۱۱] پذیرش انبارها، نظارت بر فعالیت آن‌ها و انجام عملیات مربوط به انبارها که در جهت تسهیل دادوستد معاملات در بورس کالا انجام می‌شود؛

[۱۲] اجرای سایر وظایفی که مطابق قانون و مقررات به عهده‌ی شرکت گذاشته شده یا می‌شود.

تبصره: انجام موضوع مندرج در بند ۱۱ این ماده پس از آمادگی شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه در چارچوب مقررات به آن شرکت منتقل خواهد شد.

## نظام بنگاهداری و حاکمیت شرکتی

نظام بنگاهداری، مجموعه‌ای از روابط بین مدیریت شرکت، هیأت مدیره، کمیته‌های هیأت مدیره، سهامداران، مقامات ناظر و سایر ذی‌نفعان می‌باشد. همچنین لازمه حرکت در مسیر چشم‌انداز، استقرار نظام حاکمیت شرکتی، برنامه‌ریزی راهبردی و عملیاتی، ایجاد یک محیط کنترلی مؤثر و کارا و فرهنگ مدیریت ریسک یکپارچه در درون شرکت ضمن تعهد به اصول و ارزش‌های اخلاقی است. هیأت مدیره شرکت از ستون‌های اصلی شرکت هستند که رفتار و عملکرد آن‌ها باید در ایجاد ارزش‌افزوده بر سرمایه‌ها و دارایی‌های شرکت در همکاری نزدیک با مدیران اجرایی شرکت متمرکز باشد تا بتوان به اهداف شرکت دست یافت.

هدف اصلی نظام بنگاهداری در شرکت بورس کالای ایران، خلق، حفظ و توسعه ارزش برای سهامداران و کلیه ذی‌نفعان می‌باشد. برای رسیدن به این هدف، لازم است به وضوح اصول نظارتی مناسب و مدیریت مؤثر و مطلوب تدوین گردد. ما بر این باوریم که توجه به اصول نظام بنگاهداری موجب افزایش شفافیت برای همه ذی‌نفعان گردیده تا از یک سو حقوق ایشان حفظ و از سوی دیگر موجبات مشارکت بیشتر ایشان در اداره بهتر شرکت فراهم گردد. مسئولیت هدایت و رهبری شرکت بر عهده اعضای هیأت مدیره است که ایشان بخشی از این وظیفه را به مدیرعامل و سپس به مدیران ارشد جهت مدیریت و سازمان‌دهی امور شرکت تفویض نموده‌اند. تمامی مسئولیت‌های حقوقی شرکت بر عهده هیأت مدیره بوده و مدیرعامل راهبری شرکت را عهده‌دار است. به این ترتیب هیأت مدیره به نمایندگی از سوی سهامداران شرکت، کار نظارت و کنترل را انجام می‌دهند.

"مهم‌ترین وظیفه هیأت مدیره به نمایندگی از سوی سهامداران شرکت، فرآیند نظارت و کنترل بر تعیین و تحقق هرچه بهتر اهداف راهبردی و حدود اجرایی شرکت است."

۲۴

جلسات هیأت مدیره

۲۱۰

مصوبات جلسات



هیأت مدیره‌ی منتخب سهام‌داران در سال ۱۳۹۸ با برگزاری ۲۴ جلسه، تلاش کرده است علاوه بر ایفای مسئولیت خود در قبال سهام‌داران، به مسئولیت خود در قبال سرمایه‌گذاران و سایر ذی‌نفعان بورس کالای ایران، به‌عنوان یک نهاد ملی نیز متعهد باشد.

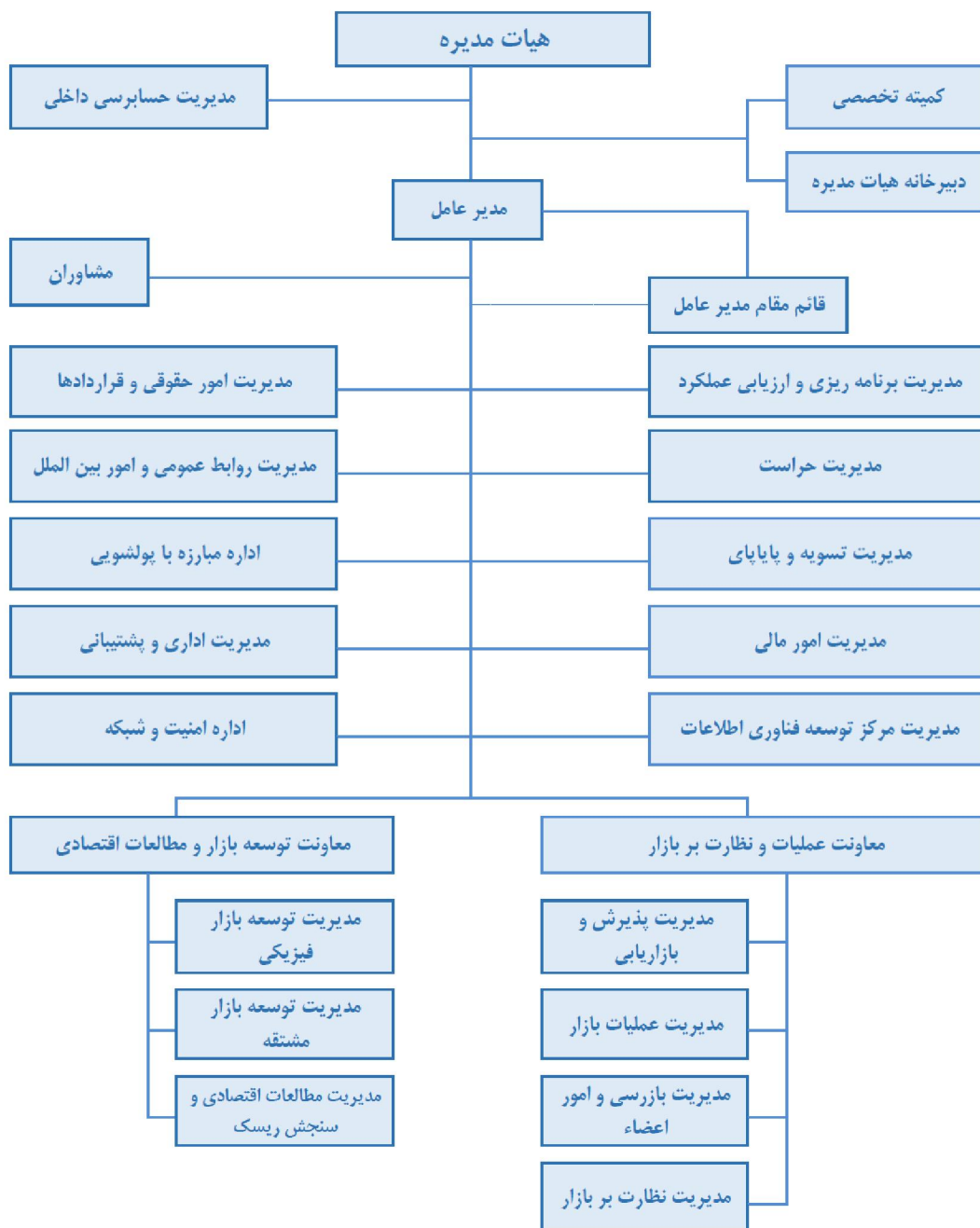
جدول ۴: مشخصات اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل شرکت در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۹

| ردیف             | اعضای هیأت مدیره   | نماینده                                                | سمت                  | مدت زمان               |
|------------------|--------------------|--------------------------------------------------------|----------------------|------------------------|
| ۱                | شاهین چراغی        | شرکت سرمایه گذاری گروه توسعه ملی (سهامی عام)           | رئیس هیأت مدیره      | از تاریخ<br>۱۳۹۸/۰۴/۰۳ |
| ۲                | محمود اکبری مزرعچه | شرکت فولاد مبارکه اصفهان (سهامی عام)                   | نایب رئیس هیأت مدیره | از تاریخ<br>۱۳۹۸/۰۴/۰۳ |
| ۳                | امیرحمزه مالمیر    | شرکت تامین سرمایه تمدن (سهامی خاص)                     | عضو هیأت مدیره       | از تاریخ<br>۱۳۹۸/۰۴/۰۳ |
| ۴                | امیر مهدی صبائی    | شرکت سرمایه گذاری نفت گاز و پتروشیمی تامین (سهامی عام) | عضو هیأت مدیره       | از تاریخ<br>۱۳۹۸/۰۴/۰۳ |
| ۵                | بهزاد کرمی         | شرکت ذوب آهن اصفهان (سهامی عام)                        | عضو هیأت مدیره       | از تاریخ<br>۱۳۹۸/۱۰/۰۲ |
| ۶                | بهمن تجلی زاده     | شرکت فولاد خوزستان (سهامی عام)                         | عضو هیأت مدیره       | از تاریخ<br>۱۳۹۸/۰۴/۰۳ |
| ۷                | علیرضا صادقی       | شرکت بانک آینده (سهامی عام)                            | عضو هیأت مدیره       | از تاریخ<br>۱۳۹۸/۰۴/۰۳ |
| حامد سلطانی نژاد |                    | مدیر عامل                                              |                      |                        |

هیأت مدیره همواره کوشش داشته است تا با ایجاد حاکمیت کارآمد بر امور شرکت در راستای منافع سهام داران و تعادل در منافع ذی نفعان مختلف اعم از مشتریان بازار، کارکنان و کارکردهای ملی در جامعه گام بردارد و در جهت ایفای کارا و مؤثر وظایف خود، فعالیت خود را در قالب کمیته های تخصصی شامل کمیته های تدوین مقررات، رسیدگی به شکایات، حسابرسی و بازار سازمان دهی نموده است.

## ساختار سازمانی

هیأت مدیره شرکت بورس کالای ایران در راستای افزایش چابکی، بهبود و تسریع در اجرای فرآیندها و مدیریت هزینه‌ها و با هدف تسهیل تحقق اهداف راهبردی شرکت اقدام به بازنگری در چارت سازمانی بورس کالای ایران در آبان ماه سال ۱۳۹۶ نمود.



شکل ۴: نمودار سازمانی شرکت بورس کالای ایران

## مفاد بند "پ" ماده ۳۶ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ای کشور

در اجرای مفاد بند "پ" ماده ۳۶ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ای کشور که مقرر گردیده عملیات تسویه و پایاپای پس از معاملات به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه منتقل گردد، به استناد صورتجلسه مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۱۰ فی‌مابین شرکت بورس کالای ایران و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه با نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار مقرر گردید پس از طی فرآیند تصریح‌شده در این صورتجلسه انتقال عملیات مذکور به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و تسویه وجوه صورت پذیرد. با توجه به اینکه یکی از شروط این انتقال ارزیابی سامانه‌های تسویه معاملات توسط کارشناسان رسمی دادگستری و پرداخت بهای مربوطه توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی می‌باشد، هیأتی متشکل از ۵ نفر از کارشناسان رسمی دادگستری استان تهران نسبت به ارزیابی سامانه‌های مربوطه اقدام نمود. نتایج حاصله به شرکت مذکور و سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام گردیده تا پس از توافق نهایی نسبت به تعیین تکلیف و انتقال عملیات تسویه و پایاپای به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه اقدام شود. بر اساس تفاهم‌نامه منعقد در تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۳۰ فی‌مابین شرکت بورس کالای ایران و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، برخی از فرآیندهای عملیات تسویه وجوه و پایاپای پس از معاملات شامل کلیه تضامین کارگزاران و بخشی از تضامین عرضه‌کنندگان به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی انتقال یافت و همچنین مقرر گردید یک تیم کارشناس رسمی ۳ نفره نسبت به ارزیابی و قیمت‌گذاری مجدد سامانه‌های مربوطه اقدام نماید.

## حسابرس مستقل و بازرس قانونی

حسابرس و بازرس قانونی شرکت، موسسه حسابرسی فریوران راهبرد می باشد و بر اساس قانون تجارت و ماده ۵۲ اساسنامه شرکت، تعیین حق الزحمه حسابرس بر عهده‌ی مجمع عمومی عادی می باشد.

## سرمایه و ترکیب سهام‌داران

سرمایه شرکت در بدو تأسیس مبلغ ۱۰۰ میلیارد ریال (شامل تعداد ۱۰۰ میلیون سهم، به ارزش اسمی هر سهم ۱,۰۰۰ ریال) بوده و این رقم طی مصوبات مجامع عمومی فوق‌العاده، مطابق جدول ۵ در مجموع به ۱,۸۶۰ میلیارد ریال رسیده است. جدول ۵ اطلاعات مربوط به افزایش سرمایه‌های شرکت را نشان می‌دهد.

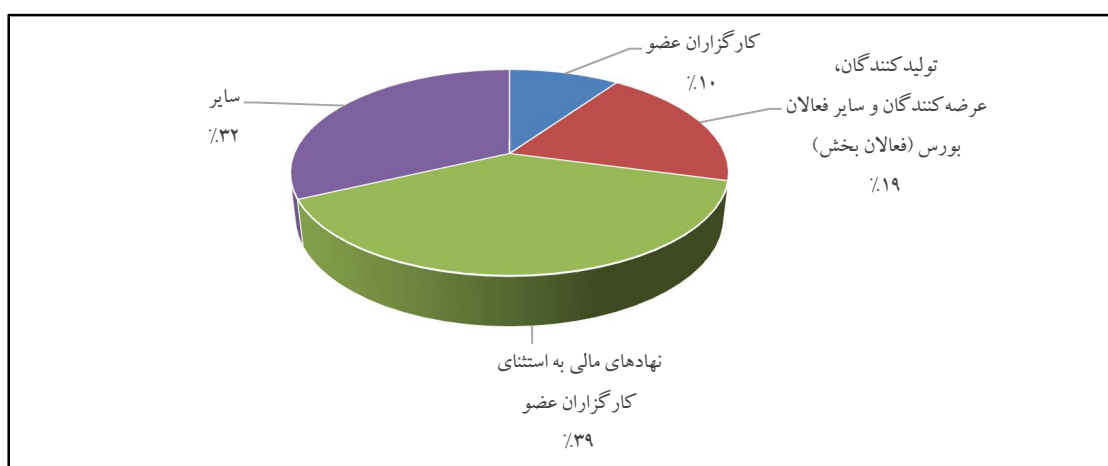
جدول ۵: اطلاعات مربوط به افزایش سرمایه‌های شرکت

| تاریخ برگزاری مجمع فوق‌العاده | افزایش سرمایه (درصد) | میزان سرمایه پس از اعمال افزایش (میلیارد ریال) | ممل افزایش سرمایه             |
|-------------------------------|----------------------|------------------------------------------------|-------------------------------|
| ۱۳۹۰/۰۲/۲۰                    | ۲۰                   | ۱۲۰                                            | سود انباشته                   |
| ۱۳۹۱/۰۲/۳۰                    | ۶۷                   | ۲۰۰                                            | سود انباشته و اندوخته امتیاطی |
| ۱۳۹۲/۰۲/۳۰                    | ۵۰                   | ۳۰۰                                            | سود انباشته                   |
| ۱۳۹۳/۰۳/۰۵                    | ۵۰                   | ۴۵۰                                            | سود انباشته و اندوخته امتیاطی |
| ۱۳۹۵/۰۴/۲۸                    | ۱۰۰                  | ۹۰۰                                            | سود انباشته و اندوخته امتیاطی |
| ۱۳۹۷/۰۵/۲۴                    | ۳۷/۷۸                | ۱,۲۴۰                                          | سود انباشته و اندوخته امتیاطی |
| ۱۳۹۸/۰۴/۰۳                    | ۵۰                   | ۱,۸۴۰                                          | سود انباشته و اندوخته امتیاطی |

مشخصات سهام‌داران شرکت در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۹ به شرح جداول ۶، ۷ و شکل ۵ می‌باشد.

جدول ۶: ترکیب سهام‌داران شرکت در تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۹

| ردیف   | گروه سهام‌داران                                            | تعداد سهام‌دار | تعداد سهام    | درصد مالکیت |
|--------|------------------------------------------------------------|----------------|---------------|-------------|
| ۱      | کارگزاران عضو                                              | ۳۵             | ۱۸۱,۱۸۲,۶۰۰   | ۱۰          |
| ۲      | تولیدکنندگان، عرضه‌کنندگان و سایر فعالان بورس (فعالان بخش) | ۸۵             | ۳۶۳,۱۸۴,۴۵۵   | ۱۹          |
| ۳      | نهادهای مالی به استثنای کارگزاران عضو                      | ۴۸             | ۷۲۱,۳۸۲,۴۰۰   | ۳۹          |
| ۴      | اشخاصی که جزء دسته‌های اول تا سوم نیستند (سایر اشخاص)      | ۳۱,۷۱۳         | ۵۹۴,۲۵,۵۴۵    | ۳۲          |
| جمع کل |                                                            | ۳۱,۸۸۱         | ۱,۸۴۰,۰۰۰,۰۰۰ | ۱۰۰/۰       |



شکل ۵: سهم گروه‌های سهام‌داران در پایان سال مالی ۱۳۹۸

جدول ۷: فهرست سهام‌داران شرکت در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۹

| ردیف | نام سهام‌دار                                     | تعداد سهام    | درصد  |
|------|--------------------------------------------------|---------------|-------|
| ۱    | شرکت گروه مالی ملت (سهام عام)                    | ۴۵,۷۵۹,۴۲۵    | ۲.۴۶  |
| ۲    | شرکت سهامی بیمه ایران (سهامی خاص)                | ۴۰,۶۷۸,۱۹۸    | ۲.۱۹  |
| ۳    | شرکت تامین سرمایه تمدن (سهامی خاص)               | ۳۹,۵۸۰,۹۴۷    | ۲.۱۳  |
| ۴    | شرکت سرمایه گذاری تدبیر (سهامی خاص)              | ۳۹,۰۹۷,۱۹۸    | ۲.۱۰  |
| ۵    | شرکت سرمایه گذاری گروه توسعه ملی (سهامی عام)     | ۳۷,۱۹۸,۹۶۴    | ۲.۰۰  |
| ۶    | شرکت سرمایه گذاری فرهنگیان (سهامی خاص)           | ۳۱,۸۰۵,۹۸۶    | ۱.۷۱  |
| ۷    | کارگزاری سی ولکس (سهامی خاص)                     | ۳۱,۱۳۶,۳۹۷    | ۱.۶۷  |
| ۸    | شرکت سهامی بیمه البرز                            | ۲۹,۹۸۳,۱۹۸    | ۱.۶۱  |
| ۹    | شرکت فولادخوزستان (سهامی عام)                    | ۲۹,۵۴۴,۵۹۳    | ۱.۵۹  |
| ۱۰   | شرکت گروه م.م. سرمایه گذاری امید (س.ع)           | ۲۹,۱۰۸,۹۹۸    | ۱.۵۶  |
| ۱۱   | شرکت سرمایه گذاری غدیر (سهامی عام)               | ۲۸,۱۷۸,۹۹۸    | ۱.۵۱  |
| ۱۲   | صندوق بازنشستگی کشوری                            | ۲۷,۲۸۶,۱۹۸    | ۱.۴۷  |
| ۱۳   | شرکت سیمان فارس و خوزستان                        | ۲۷,۲۶۷,۵۹۸    | ۱.۴۷  |
| ۱۴   | بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی                     | ۲۷,۲۶۷,۵۹۶    | ۱.۴۷  |
| ۱۵   | شرکت بانک کشاورزی (سهامی خاص)                    | ۲۶,۹۶۹,۹۹۸    | ۱.۴۵  |
| ۱۶   | کارگزاری ستاره جنوب (سهامی خاص)                  | ۲۳,۸۷۷,۱۷۱    | ۱.۲۸  |
| ۱۷   | شرکت سرمایه گذاری ملی ایران - سما                | ۲۳,۶۴۰,۵۹۸    | ۱.۲۷  |
| ۱۸   | احسان خزاعی                                      | ۲۲,۳۴۲,۴۰۰    | ۱.۲۰  |
| ۱۹   | شرکت سرمایه گذاری توسعه صنعت و تجارت (سهامی عام) | ۲۰,۲۱۸,۱۹۸    | ۱.۰۹  |
| ۲۰   | شرکت سرمایه گذاری صنایع پتروشیمی (سهامی عام)     | ۱۹,۹۹۴,۹۹۸    | ۱.۰۷  |
|      | شرکت سرمایه گذاری بوعلی                          | ۱۹,۰۸۳,۵۹۸    | ۱.۰۳  |
| ۲۱   | سایر سهام‌داران (کمتر از یک درصد)                | ۱,۲۳۹,۹۷۸,۷۴۵ | ۶۶.۶۷ |
|      | جمع                                              | ۱,۸۶۰,۰۰۰,۰۰۰ | ۱۰۰   |

## معاملات سهام شرکت

### وضعیت معاملات و قیمت سهام

شرکت در تاریخ ۱۳۹۰/۰۷/۱۲ در بازار پایه توافقی شرکت فرابورس ایران پذیرفته شد. در تاریخ ۱۳۹۵/۰۹/۰۲ سهام شرکت بورس کالای ایران بر اساس مصوبه هیأت پذیرش فرابورس ایران از بازار پایه توافقی به بازار پایه "الف" فرابورس ایران منتقل و در گروه فعالیتهای کمکی به نهادهای مالی واسط با نماد کالا درج و سهام آن برای اولین بار در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۱ در این بازار مورد معامله قرار گرفته است. همچنین در تاریخ ۱۳۹۷/۰۴/۰۲ مجوز پذیرش سهام شرکت در تابلوی فرعی بازار اول بورس اوراق و بهادار تهران دریافت و در تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۶ اولین معامله این شرکت انجام گردید.

وضعیت معاملات سهام شرکت با نمادهای کالا، اکالا، تکالا، نکالا طی ۳ سال اخیر به شرح جدول ۸ بوده است:

جدول ۸: وضعیت معاملات و قیمت سهام شرکت

#### پایان سال مالی

| سال مالی منتهی به | تعداد سهام معامله شده | ارزش سهام معامله شده | تعداد روزهای باز بودن نماد | تعداد روزهایی که نماد معامله شده است | ارزش بازار   | قیمت سهم | سرمایه       |
|-------------------|-----------------------|----------------------|----------------------------|--------------------------------------|--------------|----------|--------------|
| سال               | تعداد                 | میلیارد ریال         | روز                        | روز                                  | میلیارد ریال | ریال     | میلیارد ریال |
| ۱۳۹۶/۱۲/۲۹        | ۱۴۴,۹۴۶,۳۶۸           | ۵۴۷                  | ۲۳۲                        | ۲۳۲                                  | ۳,۸۲۲        | ۴,۲۴۷    | ۹۰۰          |
| ۱۳۹۷/۱۲/۲۹        | ۲۶۱,۰۳۸,۴۸۰           | ۱,۵۸۹                | ۱۵۸                        | ۱۵۸                                  | ۱۰,۲۸۸       | ۸,۲۹۷    | ۱,۲۴۰        |
| ۱۳۹۸/۱۲/۲۹        | ۷۶۲,۰۵۹,۷۰۹           | ۱۷,۱۶۱               | ۲۰۵                        | ۲۰۵                                  | ۳۷,۴۴۵,۵۲۰   | ۶۳,۶۵۱   | ۱,۸۶۰        |

### وضعیت نقد شوندگی سهام و کیفیت افشاء اطلاعات شرکت

#### اطلاعات مقایسه‌ای پیش‌بینی‌های درآمد هر سهم و عملکرد واقعی

اطلاعات مربوط به پیش‌بینی‌های درآمد هر سهم شرکت برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۸/۱۲/۲۹ و عملکرد واقعی آن به شرح جدول ۹ بوده است:

جدول ۹: اطلاعات مربوط به پیش‌بینی‌های درآمد هر سهم شرکت

| شرح               | برآورد اولیه در تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳ | برآورد ثانویه در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۲ | عملکرد واقعی |
|-------------------|----------------------------------|-----------------------------------|--------------|
| سود هر سهم - ریال | ۵۰۵                              | ۵۹۷                               | ۵۹۲          |

## چشم‌انداز و مأموریت بورس کالای ایران

نظر به اینکه شرکت بورس کالای ایران در سال جاری اقدام به بازنگری سند راهبردی خود نمود، لذا بیانیه مأموریت، چشم‌انداز و ارزش جدید شرکت به شرح ذیل می‌باشند.

### بیانیه مأموریت شرکت

شرکت بورس کالای ایران مرجع اصلی کشف قیمت و ارائه‌دهنده خدمات متنوع مبتنی بر کالا و اوراق بهادار کالایی در راستای پاسخ به نیازهای صاحبان صنایع، تجار و فعالان بازار سرمایه از طریق بستری رقابتی، منصفانه، شفاف و امن بوده و بدین منظور با بهره‌گیری از سرمایه‌های انسانی سرآمد و فناوری‌های نوین، همواره ضمن تمرکز بر بازارهای داخلی به دنبال شناسایی و بهره‌برداری از فرصت‌های بین‌المللی خواهد بود.

### چشم‌انداز منتخب شرکت در افق ۵ ساله

مرجع پایدار کشف قیمت و معاملات مبتنی بر کالا و اوراق بهادار کالایی.

### بیانیه ارزش شرکت

**بورس کالای ایران** ضمن بی‌طرفی و عدالت‌محوری در عرصه رقابت و همچنین وحدت رویه و برخورد همسان در فرآیندهای اجرایی، خود را ملتزم به رعایت قوانین و مقررات و افزایش سلامت و شفافیت حرفه‌ای می‌داند. توجه ویژه به مباحث کارایی و اثربخشی در مدیریت منابع در کنار لحاظ نمودن معیارهای اخلاق‌مداری و پایبندی به ارزش‌های دینی، لیاقت‌محوری و شایسته‌سالاری و همچنین امانت‌داری و صداقت از مبانی انتخاب و به‌کارگیری کارکنان شرکت بوده که با تعبیه مکانیسم‌های یادگیری، رشد و خلاقیت فردی و سازمانی موجبات شکوفایی ایشان فراهم شده است. این شرکت معتقد است پایبندی به اصولی همچون احترام و پاسخگویی به مشتریان و سهامداران، یکپارچگی در ارائه خدمات و اخذ رویکرد ترویج و فرهنگ‌سازی زمینه‌ساز ایفای مسئولیت‌های اجتماعی و نقش‌آفرینی او در اقتصاد ملی خواهد شد.

**ب:** بی‌طرفی و عدالت‌محوری در عرصه رقابت

**و:** وحدت رویه و برخورد همسان در فرآیندهای اجرایی

**ر:** رعایت قوانین و مقررات

**س:** سلامت و شفافیت حرفه‌ای

- ک:** کارایی و اثربخشی در مدیریت منابع
- ا:** اخلاق‌مداری و پایبندی به ارزش‌های دینی
- ل:** لیاقت‌محوری و شایسته‌سالاری
- ا:** امانت‌داری و صداقت
- ی:** یادگیری، رشد و خلاقیت فردی و سازمانی
- ا:** احترام و پاسخگویی به مشتریان و سهامداران
- ی:** یکپارچگی در ارائه خدمات
- ر:** رویکرد ترویج و فرهنگ‌سازی
- ا:** ایفای مسئولیت‌های اجتماعی
- ن:** نقش‌آفرینی در اقتصاد ملی

## راهبردها

نظر به اینکه شرکت بورس کالای ایران در سال جاری اقدام به بازنگری سند راهبردی خود نمود، لذا راهبردهای ۸گانه جدید شرکت به شرح ذیل می‌باشند:



شکل ۶: راهبردهای بورس کالای ایران

## منشور اخلاقی

کلیه کارکنان شرکت بورس کالای ایران با استعانت از عنایات خداوند متعال و با آگاهی از نقش کلیدی خود در تحقق چشم‌اندازها، اهداف و مأموریت‌های سازمانی، تعهدات زیر را همواره مدنظر خواهند داشت:

|    |                                                                                                          |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱  | رفتار سازمانی مبتنی بر پایداری به قانون در راستای چشم‌انداز و مأموریت‌های شرکت.                          |
| ۲  | احترام به حقوق و کرامت انسانی افراد و رعایت حریم شخصی و جایگاه آنان.                                     |
| ۳  | پایداری به شئون و ارزشهای مذهبی و رعایت آراستگی و پوشش ظاهری.                                            |
| ۴  | تلاش در جهت افزایش توانمندی‌های علمی و حرفه‌ای با هدف ارتقاء کیفیت خدمات ارائه شده.                      |
| ۵  | رعایت احترام، ادب، عدل و انصاف در گفتار و رفتار.                                                         |
| ۶  | داشتن وجدان کاری، نظم، سعه صدر، انتقاد پذیری، مسئولیت پذیری و وفاداری به منافع شرکت.                     |
| ۷  | عدم فعالیت و سرمایه‌گذاری در معاملات بورس و عدم مداخله و تأثیر گذاری خارج از ضوابط و مقررات مربوط.       |
| ۸  | حفظ اسرار و اطلاعات محرمانه شرکت و عدم افشای آن خارج از ضوابط و مقررات.                                  |
| ۹  | عدم استفاده غیر قانونی از اطلاعات شرکت جهت منافع شخصی خود یا دیگران.                                     |
| ۱۰ | رجحان منافع شرکت بر منافع فردی در صورت وجود هر گونه تعارض منافع.                                         |
| ۱۱ | عدم انجام هر فعالیتی که به شهرت و عملکرد کارکنان و شرکت صدمه زند مانند شایعه‌سازی، تهمت، غیبت و خبرچینی. |
| ۱۲ | احتراز از هر گونه تبعیض و آزار نژادی، قومی، مذهبی و جنسی.                                                |
| ۱۳ | استفاده صحیح و بهینه از امکانات و دارایی‌های شرکت و حفظ و حراست از آنها.                                 |
| ۱۴ | عدم استعمال دخانیات و مواد مخدر در محل کار.                                                              |
| ۱۵ | عدم دریافت و پرداخت هر گونه هدیه مالی و غیرمالی.                                                         |

شکل ۷: منشور اخلاقی کارکنان بورس کالای ایران

## معرفی بازارها

بورس کالای ایران در راستای تحقق اهداف خود توانسته است علاوه بر توسعه معاملات کالاها با استفاده از قراردادهای نقد، نسبه و سلف در بازار فیزیکی، روش‌های معاملاتی دیگری را نیز به بازار معرفی نماید. همچنین در راستای توسعه بازار اوراق بهادار مبتنی بر کالا، ابزارهای معاملاتی مدرن و متنوعی بر روی کالاهای مختلف طراحی و به فعالان بازار معرفی شده است. هر ابزار با ویژگی‌های منحصر به فردی که دارا می‌باشد، نیازهای بخشی از فعالان اقتصادی را پوشش می‌دهد. انواع بازارهای معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران در حال حاضر به شرح زیر است:

### بازار فیزیکی

در این بازار چهار گروه کالایی اصلی مورد معامله قرار می‌گیرند: محصولات صنعتی و معدنی، محصولات پتروشیمی، فرآورده‌های نفتی و محصولات کشاورزی. معاملات نقدی ساده‌ترین شکل معاملات در بازار فیزیکی است. این معاملات در عین سادگی از حیث ایجاد شفافیت در اقتصاد کارکرد بسیار مهمی دارند. فرآیند انجام معاملات نقدی بدین صورت است که در ابتدا مشخصات عرضه از طریق اطلاعیه عرضه به فعالان بازار اعلام شده و پس از آن متقاضیان حائز شرایط، برای خرید کالا رقابت نموده و در صورت موفقیت در رقابت، قرارداد معامله نقدی بین خریدار و فروشنده (عرضه‌کننده) منعقد می‌گردد. پس از انعقاد قرارداد، خریدار و فروشنده در مهلت زمانی کوتاهی به ترتیب ملزم به تسویه وجه و تحویل کالا خواهند بود. در این معاملات امکان کشف قیمت منصفانه محصولات از طریق تقابل میان عرضه و تقاضا فراهم شده و به دلیل وجود سازوکار نظارت بر حسن اجرای تعهدات از طریق اتاق پایاپای بورس، ریسک نکول طرفین معاملات به شدت کاهش می‌یابد. پس از انعقاد قرارداد در معاملات نقدی، خریدار سه روز کاری مهلت دارد که تسویه معامله منعقدشده را به صورت نقدی یا اعتباری انجام دهد. در تسویه نقدی کل مبلغ ارزش قرارداد و کارمزدهای تخصیص یافته به خریدار توسط وی در مهلت سه روزه پرداخت خواهد شد. پس از انجام تسویه توسط خریدار، فروشنده تا سه روز کاری فرصت خواهد داشت که کالا را به خریدار تحویل دهد. معاملات نقدی با تسویه اعتباری (که مشابه با معاملات نسبه بازار فیزیکی است) تا مرحله انجام معامله و انعقاد قرارداد همانند معاملات با تسویه نقدی صورت گرفته و پس از انعقاد قرارداد، خریدار و فروشنده تسویه را بر اساس اطلاعیه عرضه انجام خواهند داد که ماحصل آن سند تسویه اعتباری است که به اتاق پایاپای تحویل داده می‌شود.

معاملات سلف از جمله مهم‌ترین ابزارهای تأمین مالی مورد توجه فعالان بازار در بورس کالای ایران است. در این معاملات فروشنده متعهد می‌شود در زمان مشخصی در آینده کالا را به خریدار تحویل دهد. قراردادهای سلف نیز مانند قراردادهای نقدی با دو روش تسویه نقدی و تسویه اعتباری امکان پذیر است. این معاملات از تمامی ویژگی‌های معاملات نقد برخوردار است، بعلاوه اینکه قراردادهای سلف با تسویه نقدی یکی از ابزارهای تأمین مالی

فروشنندگان کالاها می‌باشند و به صورت فراگیر توسط تولیدکنندگان مورد استفاده قرار می‌گیرند. تأمین مالی در کوتاه‌ترین زمان و درعین حال با کمترین هزینه امکان‌پذیر است و هیچ گونه محدودیتی از نظر میزان وجوه موردنیاز جهت تأمین مالی وجود ندارد. تولیدکنندگان با استفاده از قراردادهای سلف، کالاهای خود را از چند ماه قبل پیش‌فروش می‌نمایند و در نتیجه این قراردادها پوشش ریسک را برای طرف فروشنده به‌طور کامل فراهم می‌نماید. نوع دیگری از معاملات قابل انجام در بازار فیزیکی، معاملات کشف پرمیوم است که برای تبادل کالا میان صنایع بزرگ که به طور پیوسته با یکدیگر معامله می‌کنند طراحی شده است. این قرارداد به گونه‌ای است که در آن معامله‌گران نسبت به خرید و فروش کالایی در یک یا چند تاریخ مشخص در آینده با قیمتی فرمول‌بندی شده توافق می‌کنند. به موجب این قرارداد، مقدار معینی مابه‌التفاوت نسبت به قیمت مبنا (قیمت مرجع داخلی یا خارجی در تاریخ سررسید) مورد توافق طرفین معامله قرار می‌گیرد. بر این اساس در ابتدای انجام توافق، طرفین باید قسمتی از ارزش حدودی معامله (بر اساس قیمت علی‌الحساب) را نزد اتاق پایاپای به عنوان ضمانت تودیع کنند. در قراردادهای کشف پرمیوم یک قیمت مبنا (به عنوان مثال قیمت محصول در یکی از بورس‌های جهانی) برای اعلام قیمت در سررسید در اطلاعیه عرضه اعلام شده و خریداران تنها بر روی صرف و یا کسر قیمت نسبت به قیمت مبنا، باهم به رقابت می‌پردازند.

### بازار فرعی

معاملات بازار فرعی بورس کالای ایران همانند بازار فیزیکی انجام می‌گیرد، با این تفاوت که در آن کالاهایی مورد معامله قرار می‌گیرند که به دلیل عدم دارا بودن ویژگی تداوم عرضه یا استانداردپذیری، امکان پذیرش و معامله در بازار اصلی معاملات کالاهای فیزیکی بورس کالای ایران را دارا نیستند. براساس دستورالعمل بازار فرعی بورس کالای ایران، اموال غیرمنقول و کالاهایی که طبق مقررات، شرایط پذیرش در بازار معاملات کالای فیزیکی را از دست می‌دهند نیز از جمله کالاهایی هستند که امکان معامله در بازار فرعی بورس کالا را دارند. اموال غیرمنقول شامل املاک و مستغلات با کاربری‌های گوناگون اعم از اداری، تجاری، مسکونی و اراضی زراعی است که طبق دستورالعمل با روش عرضه یکجا در بازار فرعی قابل عرضه هستند.

### بازار مشتقه

ابزارهای تعریف‌شده در این بازار عمدتاً با هدف مدیریت ریسک نوسان قیمت طراحی شده‌اند. دو ابزار مشتقه اصلی یعنی قرارداد آتی و قرارداد اختیار معامله که متعارف‌ترین ابزارهای جهانی مدیریت ریسک به شمار می‌روند در بورس کالای ایران معرفی شده است که به صورت پیوسته و روزانه مورد معامله قرار می‌گیرند.

## قرارداد آتی

قرارداد آتی، قراردادی است که بر اساس آن فروشنده متعهد می‌شود در سررسید معین، مقدار معینی از کالای مشخص را به قیمت مشخص بفروشد و در مقابل، خریدار که طرف دیگر قرارداد است متعهد می‌شود همان کالا با همان مشخصات را در سررسید معین بخرد و برای اینکه هر دو طرف به تعهدات خود عمل کنند باید مبلغی را به عنوان وجه تضمین اولیه نزد اتاق پایاپای بگذارند که این وجه متناسب با تغییرات قیمت معاملات قرارداد آتی موردنظر به صورت روزانه تعدیل می‌گردد. از جمله ویژگی‌های این معاملات می‌توان به تضمین معاملات توسط اتاق پایاپای و نبود ریسک اعتباری، معامله در بورس و شفافیت قیمت، هزینه اندک معاملات، استفاده از اهرم مالی برای خرید و فروش، نقدشوندگی بالای معاملات، استانداردسازی و معافیت مالیاتی اشاره کرد. قراردادهای آتی به دلیل ویژگی‌های خاص خود معمولاً دارای بازار ثانویه پررونق و با نقدشوندگی بالا هستند. قرارداد آتی پرمعامله‌ترین ابزار معرفی شده در بورس‌های کالایی کشورهای پیشرفته است.

## اختیار معامله

قرارداد اختیار معامله قراردادی است که در آن یک طرف، اختیار (حق) خرید و یا فروش کالایی را از طرف دیگر خریداری می‌کند و به موجب آن قادر خواهد بود که در صورت تمایل در سررسید معینی از این حق خود استفاده کند یا به عبارتی دیگر اختیار خرید یا اختیار فروش خود را اعمال کند. دارنده (خریدار) اختیار این حق را به موجب پرداخت مبلغی به فروشنده اختیار کسب کرده است. در حقیقت تنها خریدار اختیار خرید یا فروش حق اعمال آن را دارد و در صورت اعمال اختیار از سوی خریدار اختیار، فروشنده ملزم به ایفاء تعهدات عنوان شده در قرارداد اختیار است. در صورت اعمال اختیار خرید، فروشنده اختیار خرید موظف به تحویل دارایی با مشخصات، مقدار و قیمت تعیین شده در قرارداد به خریدار اختیار خرید است و در صورت اعمال اختیار فروش، فروشنده اختیار فروش موظف به خرید دارایی با مشخصات، مقدار و قیمت تعیین شده در قرارداد از خریدار اختیار فروش است. این ابزار نیز برای پوشش ریسک نوسانات قیمت استفاده می‌گردد و از خاصیت اهرمی برخوردار است. هزینه انجام معاملات اندک است و راهبردهای معاملاتی گسترده‌ای را می‌توان با استفاده از این ابزار عملیاتی نمود.

## بازار مالی

برخی از ابزارهای تعریف شده در بورس کالای ایران با رویکرد تأمین مالی طراحی شده است. بخش‌های اقتصادی مختلف با به‌کارگیری این ابزارها قادر خواهند بود تأمین مالی گسترده‌تر و کم‌هزینه‌تری را برای خود فراهم آورند. همچنین این ابزارها به گونه‌ای طراحی شده است که سرمایه‌گذاران بیشتری را به سوی بازارهای کالایی جذب کند.

### اوراق سلف موازی استاندارد

معاملات اوراق سلف موازی استاندارد شکل تکامل یافته معاملات سلف بازار فیزیکی بورس کالا است. معاملات سلف قابل انجام در بازار فیزیکی علی‌رغم مزیت‌هایی که دارند با محدودیت‌های خاصی مواجه‌اند که امکان بهره‌گیری حداکثر از آن‌ها جهت تأمین مالی به‌خصوص در دوره‌های رکودی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. خریداران کالا در معاملات سلف با ریسک تغییرات قیمت و ریسک نقدشوندگی مواجه هستند زیرا به دلیل نبود بازار ثانویه برای این نوع معاملات امکان فروش کالای موردنظر توسط خریدار به شخص ثالث وجود ندارد. به همین دلیل خریداران تمایلی به پیش‌خرید بلندمدت (بیش از ۶ ماه) با این شیوه ندارند و تأمین مالی در این روش به دوره‌های کوتاه‌مدت محدود می‌گردد که این مشکلات با تعریف اوراق سلف موازی استاندارد برطرف شده است. معاملات این اوراق مانند معاملات سلف می‌باشد با این تفاوت که خریدار این اختیار را دارد که قبل از تاریخ سررسید، قرارداد را به شخص دیگری واگذار کند. در این نوع قرارداد، ابتدا اوراق توسط ناشر (تولیدکننده کالا) در بازار اولیه عرضه می‌گردد و پس از آن با تشکیل بازار ثانویه، خریداران می‌توانند اوراق خریداری‌شده را به دیگران واگذار نمایند. در بازار ثانویه هیچ محدودیتی در خرید و فروش اوراق وجود ندارد و افراد می‌توانند اوراق را به دفعات مورد معامله قرار دهند.

### گواهی سپرده کالایی

گواهی سپرده کالایی اوراق بهاداری است که مؤید مالکیت دارنده آن بر مقدار معینی کالا است. به عبارتی بهتر گواهی سپرده کالایی، سندی است که در قبال تحویل کالا به انبارهای تحت نظارت بورس کالای ایران صادر و مشخصات مربوط به کمیت و کیفیت کالا در آن درج می‌گردد. دارندگان گواهی سپرده کالایی می‌توانند در بازار طراحی شده توسط بورس کالای ایران اقدام به خرید یا فروش اوراق خود کنند و همچنین می‌توانند با توثیق این اوراق، از شبکه بانکی کشور تسهیلات مالی دریافت نمایند. در این روش اگر مالک گواهی سپرده کالایی به هر دلیلی نتواند به تعهدات بانکی خود عمل نماید، بانک می‌تواند با فروش گواهی سپرده کالایی در بستر معاملاتی بورس کالا، منابع مالی خود را وصول نماید. البته در صورتی که فروش گواهی سپرده میسر نباشد، بانک می‌تواند کالا را تحویل گرفته و در بازار به فروش رساند. با توجه به اینکه در این روش ریسک نکول و نقدشوندگی دارایی توثیق شده برای شبکه بانکی کاهش می‌یابد، استفاده از ابزار گواهی سپرده کالایی موجب تسریع روند پرداخت تسهیلات مالی و کاهش هزینه تأمین مالی برای وام‌گیرندگان خواهد شد. بنابراین به‌کارگیری این روش هدایت منابع بانکی به سمت تولید را تسهیل خواهد نمود.

### صندوق کالایی

صندوق‌های کالایی به دلیل ایجاد امکان سرمایه‌گذاری در بازارهای کالایی برای عموم، موفقیت قابل ملاحظه‌ای را در بازارهای مالی جهان به دست آورده‌اند. این صندوق‌ها امکان پیروی از بازده تغییرات قیمتی یک یا چند کالای

معین را فراهم می‌آورند و واحدهای آن‌ها در بورس قابل معامله است. فعالیت اصلی این صندوق‌ها سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار مبتنی بر کالاهایی است که به عنوان دارایی پایه صندوق در نظر گرفته می‌شوند. مدیران این صندوق‌ها با استفاده از وجوه سرمایه‌گذاران، در مقیاس بزرگ سرمایه‌گذاری می‌کنند و به دنبال کسب بازدهی مناسب برای سرمایه‌گذاران صندوق هستند. سرمایه‌گذاران یا دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق به نسبت سهم یا میزان سرمایه‌گذاری خود در صندوق، در سود و زیان آن شریک می‌شوند. این صندوق‌ها به سرمایه‌گذاران این امکان را می‌دهند که به رغم کسب بازدهی از نوسانات قیمتی کالاهای مورد نظر خود، نگرانی چندانی نسبت به نحوه خرید و نگهداری کالا، انبارداری، تحمل هزینه‌های حمل و نقل و خسارت‌های احتمالی نداشته باشند.

## سال شمار بورس کالای ایران

اهم رویدادهای سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۸ شرکت بورس کالای ایران به شرح ذیل می باشد:



۱۳۹۵

- پذیرش ۱ کالای جدید بر حسب تولیدکننده
- پذیرش ۷۴ انبار جدید
- پذیرش در بازار پایه الف فرابورس ایران
- انتشار اوراق ۲۷ میلیارد ریالی سلف موازی گندم
- راه اندازی قراردادهای اختیار معامله سکه طلا
- راه اندازی معاملات گواهی سپرده زعفران
- عضویت شرکت بورس کالای ایران در فدراسیون جهانی بورس ها (WFE)

۱۳۹۶

- پذیرش ۱۱ کالای جدید بر حسب تولیدکننده
- پذیرش ۹۵ انبار جدید
- رونمایی از سامانه معاملات مجازی بازار مشتقه
- انجام اولین خرید توافقی در بورس کالا
- پذیره نویسی ۳ صندوق سرمایه گذاری کالایی برای اولین بار
- راه اندازی معاملات گواهی سپرده پسته
- شروع معاملات ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی گندم
- راه اندازی معاملات کشف پرمیوم

۱۳۹۷

- پذیرش در بورس اوراق بهادار تهران
- پذیرش ۱۸ انبار جدید
- پذیرش ۲ خزانه جدید سکه طلا
- پذیرش و راه‌اندازی قرارداد آتی زعفران
- راه‌اندازی قرارداد اختیار معامله زعفران
- پذیره نویسی صندوق‌های سرمایه‌گذاری جدید در اوراق بهادار مبتنی بر سکه

۱۳۹۸

- تدوین و تصویب سند راهبردی شرکت در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴
- پذیرش ۴ کالای جدید بر حسب تولیدکننده
- راه اندازی قراردادهای آتی پسته
- افتتاح تالار اختصاصی معاملات بورس کالای ایران در ارومیه
- پذیرش ۴ انبار جهت معاملات زعفران نگین و پوشال
- پذیرش ۴ انبار جهت راه اندازی معاملات گواهی سپرده کالایی زیره سبز
- پذیرش ۳ انبار جهت راه اندازی معاملات گواهی سپرده کالایی پسته فندق

شکل ۸: سال‌شمار بورس کالای ایران



## عملکرد سال ۱۳۹۸ بورس کالای ایران در یک نگاه

### اهم رویدادهای سال ۱۳۹۸ در حوزه روابط عمومی

- امضای تفاهم نامه همکاری اتاق بازرگانی بصره و بورس کالای ایران در تاریخ ۱۸ فروردین ماه ۹۸
- حضور فعال غرفه شرکت بورس کالای ایران در دوازدهمین نمایشگاه بورس، بانک و بیمه (فاینکس ۲۰۱۹) با پاسخگویی به بازدیدکنندگان، برگزاری کارگاه های آموزشی و بازدید مقامات بازار سرمایه از تاریخ ۲ الی ۵ اردیبهشت ماه ۹۸
- برگزاری کنفرانس خبری مدیرعامل بورس کالای ایران با حضور رسانه ها در در دوازدهمین نمایشگاه بورس، بانک و بیمه در تاریخ ۴ اردیبهشت ماه ۹۸
- برگزاری مجمع عمومی عادی و فوق العاده صاحبان سهام منتهی به سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۹۷ در تاریخ ۴ تیرماه ۹۸
- برگزاری آیین راه اندازی معاملات گواهی سپرده و قرارداد آتی زیره سبز در بورس کالا با حضور رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، معاونین وزارت جهاد کشاورزی ، مدیرعامل بورس کالای ایران در تاریخ ۱۶ تیرماه ۹۸
- برگزاری نشست با کمیسیون اوراق بهادار عراق در تاریخ ۹ مردادماه ۹۸
- برگزاری مراسم دوازدهمین سالروز تاسیس شرکت بورس کالای ایران در تاریخ ۶ شهریور ماه ۹۸
- برگزاری آیین راه اندازی معاملات آتی پسته در بورس کالای ایران با حضور رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، نماینده مجلس شورای اسلامی، معاونین وزارت جهاد کشاورزی و فعالان بازار پسته در تاریخ ۲۱ مهرماه ۹۸
- تهیه و انتشار ۶ شماره از مجله پیام اقتصادی بورس کالا، ۴ شماره از فصلنامه انگلیسی و گزارش سالانه انگلیسی بورس کالا به صورت چاپی و الکترونیک و ارسال به مخاطبان طی سال ۹۸
- تهیه و انتشار بولتن کشاورزی ماهانه بورس کالا

## جایگاه بورس کالای ایران در بازار سرمایه

همان‌طور که در شکل شماره ۹ مشاهده می‌شود، بورس کالای ایران با ۱۶۹۱ هزار میلیارد ریال ارزش معاملات، ۱۶ درصد سهم از بازار سرمایه را دارا می‌باشد.

| بورس ها           | ارزش معاملات (هزار میلیارد ریال) | سهم (درصد) |
|-------------------|----------------------------------|------------|
| بورس اوراق بهادار | ۵۰۸۲                             | ۴۸         |
| فرابورس           | ۳۲۳۸                             | ۳۱         |
| بورس کالای ایران  | ۱۶۹۱                             | ۱۶         |
| بورس انرژی        | ۵۳۷                              | ۵          |
| کل بازار سرمایه   | ۱۰۵۴۸                            | ۱۰۰        |

شکل ۹: جایگاه بورس کالای ایران در بازار سرمایه (بر اساس گزارش سالیانه منتشر شده توسط کانون کارگزاران)

## اهم دستاوردهای سال ۱۳۹۸

- ✓ پذیرش و انتشار اوراق سلف موازی استاندارد محصولات و شرکت‌های جدید
- ✓ پذیرش ۱۱ انبار برای محصول زعفران نگین و پوشال معمولی، زیره سبز و پسته فندقی
- ✓ راه اندازی معاملات گواهی سپرده زعفران، زیره سبز و پسته فندقی
- ✓ پذیرش خزانه سکه طلای جدید و راه اندازی معاملات گواهی سپرده کالایی سکه طلا
- ✓ ارتقا و راه اندازی سیستم نظارت تصویری اداره انبارها
- ✓ افزایش ظرفیت خزانه های سکه طلا جهت کاهش شکاف قیمتی گواهی سپرده سکه طلا
- ✓ استقرار سامانه جدید مدیریت تضامین
- ✓ متناسب سازی و اخذ تضامین از عرضه کنندگان و خریداران جهت تکافوی تعهدات
- ✓ ثبت ۵۴ عرضه کننده جدید و انجام کلیه اقدامات مرتبط با آنها منجمله تضامین، شماره حساب و ...
- ✓ انتقال سیستمی وجوه جرائم توسط اتاق پایاپای
- ✓ راه اندازی سیستم تسویه خودکار قراردادهای نقدی
- ✓ راه اندازی نوع سوم تسویه (نقدی-اعتباری)
- ✓ تدوین و تصویب سند راهبردی شرکت در افق چشم انداز ۱۴۰۴

- ✓ تدوین و تصویب منشور کمیته ریسک شرکت
- ✓ طراحی و ساخت داشبورد قیمتهای جهانی و قیمتهای داخلی
- ✓ سیستمی کردن نظارت بر بازار ابزار نوین مالی با طراحی و ساخت گزارشها و هشدارهای لازم در سامانه بیدار
- ✓ هماهنگی با بانک مرکزی درخصوص امکانسنجی تسویه ارزی
- ✓ تصویب نهایی اصلاحیه دستورالعمل اوراق سلف موازی استاندارد در کمیته تدوین مقررات
- ✓ تدوین دستورالعمل معاملات وکالتی
- ✓ تدوین دستورالعمل معاملات حق امتیاز
- ✓ راه اندازی قراردادهای آتی پسته
- ✓ نشست مشترک با اتاق بازرگانی ایران و عمان و فعالان این اتاق بمنظور بررسی راهکارهای تسریع تجارت و صادرات کالا با مناطق آزاد تجاری عمان و ایجاد سکوی مشترک معاملاتی
- ✓ اخذ مجوز افزایش سرمایه از سازمان بورس اوراق بهادار تهران و اظهارنظر مقبول حسابرس نسبت به گزارش توجیهی افزایش سرمایه
- ✓ پرداخت سود سهام جمعا به مبلغ ۱۹۲،۵۰۶ میلیون ریال به سهامداران
- ✓ تصویب دستورالعمل رسیدگی به تخلفات موضوع ماده ۳۵ قانون بازار در هیات مدیره
- ✓ تدوین و تصویب دستور العمل نظارت بر تخلفات معاملات آتی در کمیته قراردادهای آتی
- ✓ ایجاد زیرساختهای لازم جهت مدیریت ریسک لحظه ای قراردادهای آتی
- ✓ راه اندازی تابلوی آنلاین جدید اختیار معامله
- ✓ امضای تفاهمنامه بورس کالای ایران و اتاق بازرگانی بصره
- ✓ ارتقا و استقرار سامانه پذیرش و مدیریت مشتریان

## توسعه سرمایه انسانی

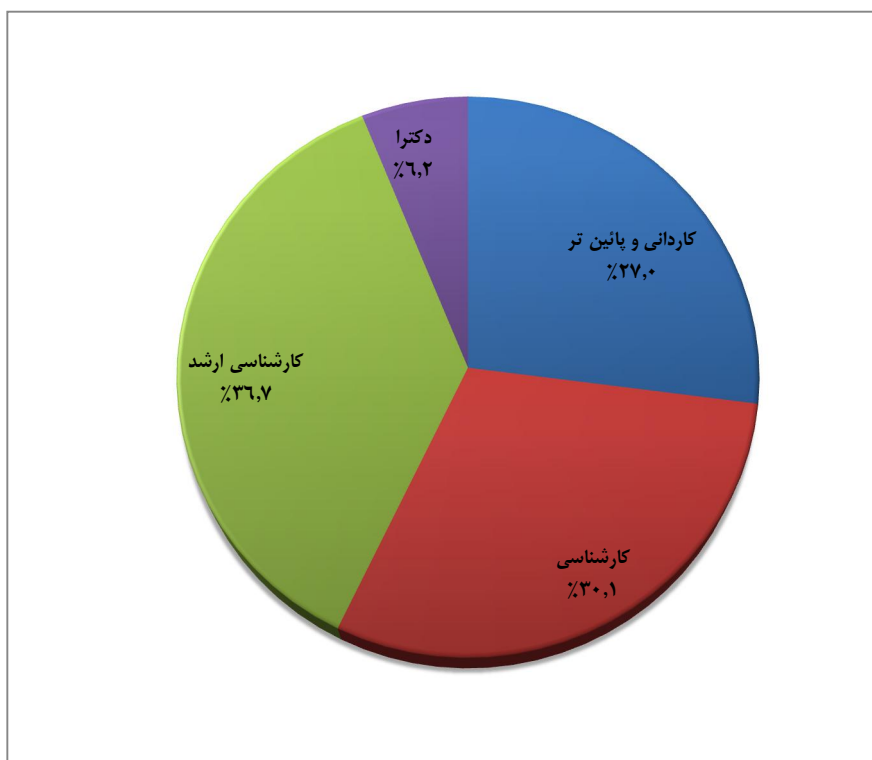
در سال مالی منتهی به ۱۳۹۸/۱۲/۲۹، برنامه ریزی و توسعه منابع انسانی در کنار بهسازی، حفظ و نگهداشت نیروی انسانی کارآمد و پویا به منظور استفاده موثر از منابع انسانی از اولویت های شرکت بوده است؛ تدوین، بازنگری، اصلاح و بهبود رویه های اجرایی و دستورالعمل های مرتبط با حوزه منابع انسانی و شرح مشاغل و برگزاری دوره های آموزشی عمومی و تخصصی برای کلیه کارکنان در جهت توانمند سازی شغلی از جمله اهم اقدامات اساسی در این راستا بوده است. جداول و نمودارهای ذیل بیانگر وضعیت نیروی انسانی شرکت در پایان دوره مالی مورد اشاره و مقایسه آن با سال قبل می باشد:

جدول ۱۰: تعداد کارکنان شرکت براساس جنسیت در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۹

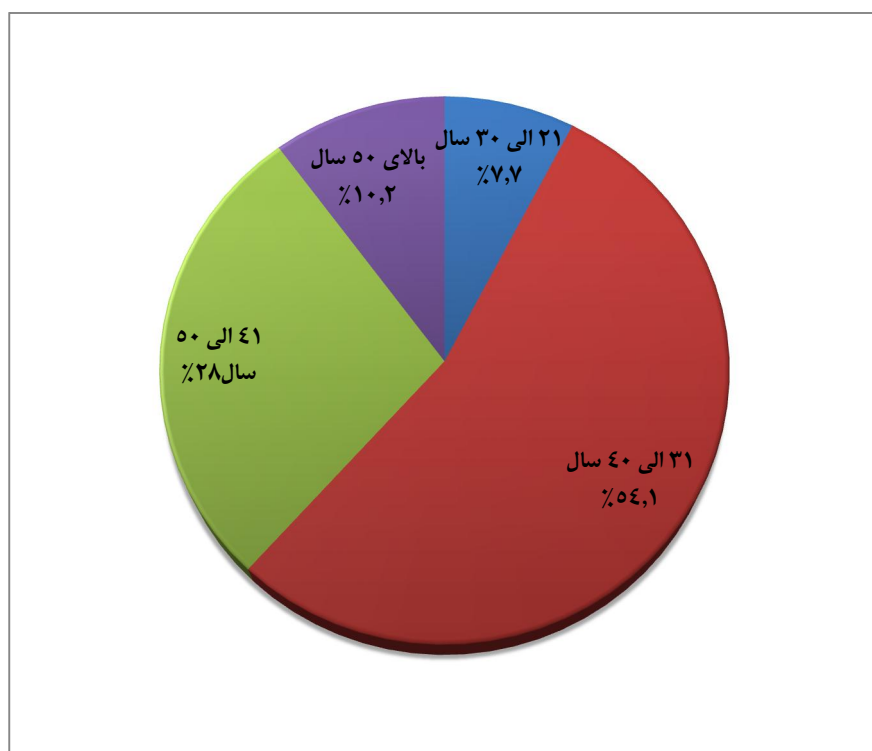
| جنسیت | سال ۱۳۹۸ | سال ۱۳۹۷ | افزایش (کاهش) تعداد کارکنان |
|-------|----------|----------|-----------------------------|
| مرد   | ۱۴۹      | ۱۵۳      | (۴)                         |
| زن    | ۴۷       | ۴۷       | -                           |
| جمع   | ۱۹۶      | ۲۰۰      | (۴)                         |

جدول ۱۱: تعداد کارکنان شرکت براساس تحصیلات در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۹

| مقطع تحصیلی        | سال ۱۳۹۸ |                  | سال ۱۳۹۷ |                  | افزایش (کاهش) تعداد کارکنان |
|--------------------|----------|------------------|----------|------------------|-----------------------------|
|                    | تعداد    | سهم از کل (درصد) | تعداد    | سهم از کل (درصد) |                             |
| کاردانی و پایین تر | ۵۳       | ۲۷               | ۵۲       | ۲۶               | ۱                           |
| کارشناسی           | ۵۹       | ۳۰/۱             | ۶۱       | ۳۰/۵             | (۸)                         |
| کارشناسی ارشد      | ۷۲       | ۳۶/۷             | ۷۳       | ۳۶/۵             | (۱)                         |
| دکتری              | ۱۲       | ۶/۲              | ۱۴       | ۷                | (۲)                         |
| جمع                | ۱۹۶      | ۱۰۰              | ۲۰۰      | ۱۰۰              | (۴)                         |



شکل ۱۰: ترکیب کارکنان شرکت براساس سطح تحصیلات در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۹



شکل ۱۱: ترکیب کارکنان شرکت براساس سن در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۹

## کمیته‌های تخصصی هیأت مدیره

### الف- کمیته تدوین مقررات و بازنگری فرآیندها

کمیته مذکور وظیفه بررسی و تدوین کلیه مقررات پیشنهادی و تأیید آن جهت طرح در هیأت مدیره شرکت را عهده‌دار می‌باشد. کمیته مذکور طی سال ۱۳۹۸ تعداد ۳۸ جلسه با حضور تمامی اعضاء تشکیل داده است. اعضای این کمیته مواردی به شرح جدول شماره ۱۲ را بررسی نموده اند.

جدول ۱۲: اقدامات کمیته تدوین مقررات

| ردیف | شرح                                                                                                                                                                                                 |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱    | پیشنهادهای جهت اصلاح یا بازنگری آیین نامه و دستورالعمل‌های مبارزه با پول‌شویی                                                                                                                       |
| ۲    | اصلاحات دستورالعمل تسویه و پایاپای معاملات بورس کالای ایران                                                                                                                                         |
| ۳    | دستورالعمل معاملات وکالتی                                                                                                                                                                           |
| ۴    | ضابطه تضامین قراردادهای کشف پرمیوم                                                                                                                                                                  |
| ۵    | ضوابط تضامین بازار کالای فیزیکی و بازار فرعی بورس کالای ایران                                                                                                                                       |
| ۶    | دستورالعمل معاملات حق امتیاز در بورس کالای ایران                                                                                                                                                    |
| ۷    | ضوابط پذیرش کالا در شرکت بورس کالای ایران                                                                                                                                                           |
| ۸    | اصلاحات دستورالعمل پذیرش انبار و بررسی متن دستورالعمل جدید پیشنهادی                                                                                                                                 |
| ۹    | اصلاحیه دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران و بررسی متن دستورالعمل جدید پیشنهادی (دستورالعمل پذیرش و عرضه کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران) |
| ۱۰   | دستورالعمل ثبت سفارش کالا در بورس کالای ایران                                                                                                                                                       |

شرکت در جلسات کمیته تدوین مقررات سازمان بورس و اوراق بهادار، پیگیری مصوبات و طرح موارد جهت استفسار و هم‌چنین پاسخ به سوالات بر اساس قوانین و مقررات از جمله فعالیت‌های مدیریت حقوقی و امور قراردادهای در حوزه مقررات بوده است.

### ب- کمیته حسابرسی

این کمیته، مسئول نظارت بر کار حسابرسان داخلی و مستقل، پیشنهاد حسابرس مستقل به هیأت مدیره یا سهام‌داران به منظور انتصاب، پیشنهاد میزان حق الزحمه و عزل حسابرس مستقل، بازنگری و تأیید فعالیت‌های مربوط به حوزه حسابرسی و نیز کسب اطمینان از انجام اقدامات اصلاحی به موقع و صحیح توسط مدیریت برای کنترل ضعف‌ها، کاستی‌ها و سایر مشکلات شناسایی شده از سوی حسابرسان و همچنین بررسی راهکارهای افزایش درآمدهای شرکت می‌باشد. کمیته مذکور طی سال ۱۳۹۸، در مجموع ۱۰ جلسه با حضور تمامی اعضاء (آقایان شاهین

چراغی، امیرحمزه مالیر و علیرضا صادقی) تشکیل داده است. اعضای این کمیته در سال ۱۳۹۸ اقداماتی به شرح جدول ۱۳ انجام داده‌اند:

| جدول ۱۳: اقدامات کمیته‌ی حسابرسی |                                                                                                    |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ردیف                             | شرح                                                                                                |
| ۱                                | ارزیابی ساختار کنترل داخلی شرکت و میزان پایبندی به آن.                                             |
| ۲                                | ارزیابی و نظارت بر عملکرد مالی شرکت در فواصل زمانی یک‌ماهه و انحرافات آن از بودجه مصوبات سالانه.   |
| ۳                                | ارزیابی رعایت قوانین و مقررات در فواصل زمانی سه‌ماهه.                                              |
| ۴                                | بررسی و ارزیابی صورت‌های مالی سالانه و میان‌دوره.                                                  |
| ۵                                | نظارت بر عملکرد حسابرس مستقل و ارزیابی گزارش‌های حسابرس مستقل در خصوص صورت‌های مالی و کنترل داخلی. |
| ۶                                | ارزیابی آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مالی جهت پیشنهاد به هیأت مدیره.                              |

### ج- کمیته‌ی رسیدگی به تخلفات

این حسب ماده‌ی ۳۵ قانون بازار اوراق بهادار تشکیل و مسئولیت رسیدگی به تخلفات انضباطی کارگزاران، کارگزار-معامله‌گران، ناشران و سایر اعضای خود از مقررات این قانون را، طبق آیین‌نامه‌ی انضباطی خود دارد. اعضای این کمیته در سال ۱۳۹۸ با برگزاری ۲ جلسه با حضور تمامی اعضاء به وظایف خود به شرح ذیل عمل نموده‌اند:

تعداد پرونده‌های بررسی‌شده: ۱۲ پرونده

تعداد تخلفات بررسی‌شده: ۲۵ تخلف

تعداد آرای بدوی صادرشده: ۷۳ رأی

اهم موضوعات تخلف مورد بررسی:

الف) عدم رعایت ماده ۹ دستورالعمل الزامات کفایت سرمایه نهادهای مالی در خصوص نسبت جاری تعدیل شده و نسبت بدهی و تعهدات تعدیل شده

ب) عدم رعایت بخشنامه ۱۱۰۱۰۰۳۱ مدیریت نظارت بر کارگزاران سبا در خصوص سقف مجاز سرمایه‌گذاری کارگزاری‌ها

ج) اعطای اعتبار بیش از سقف مجاز (۵٪ حقوق صاحبان سهام کارگزاری) به مشتریان کالایی

د) عدم رعایت مقررات مربوط به ثبت سفارش کالا

### د- کمیته انتصابات و جبران خدمات

در اجرای ماده ۳ منشور کمیته انتصابات و جبران خدمات و همچنین براساس تبصره ۲ ماده ۱۵ دستورالعمل حاکمیت شرکتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران مصوب ۱۳۹۷/۰۴/۲۷ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، این کمیته با هدف برنامه ریزی پرداخت ها و شیوه های جبران خدمات و

بررسی کفایت و اثربخشی پرداخت های حقوق و مزایا و پاداش ها اقدام به تشکیل تعداد ۲ جلسه با حضور اعضا در سال ۱۳۹۸ نمود.

#### هـ- کمیته ساختمان

این کمیته به منظور بررسی شرایط خرید، موقعیت سنجی و بررسی و بازدید گزینه های خرید ساختمان جدید شرکت بورس کالای ایران به تعداد ۴ جلسه و با حضور تمامی اعضا تشکیل گردید.

#### و- کمیته بازار

تعداد ۱۵۰ جلسه کمیته بازار داخلی تشکیل و نتایج آن بنا به تشخیص کمیته در هیأت مدیره محترم جهت اتخاذ تصمیم نهایی مطرح و کمیته بازار هیأت مدیره نیز به تعداد ۲ جلسه و با حضور تمامی اعضا تشکیل گردید.

#### سایر کمیته های تخصصی شرکت

##### الف- کمیته آتی (بازار)

این کمیته حسب بند ۳۵ از ماده ۱ دستورالعمل اجرایی معاملات قراردادهای آتی در شرکت بورس کالای ایران تشکیل گردیده است و کمیته ای است که اعضای آن توسط هیأت مدیره بورس جهت انجام وظایف مصرح در این دستورالعمل تعیین میشوند.

کمیته آتی در سال گذشته ۱۴ جلسه با حضور مستقیم اعضا تشکیل داده است که اهم مصوبات آن به شرح ذیل می باشد:

- تصویب و ارائه پیشنهاد راه اندازی قراردادهای آتی پسته به هیأت مدیره بورس کالای ایران
- تصویب افزایش و یا کاهش وجه تضمین اضافی با توجه به شرایط بازار
- تصویب و ارائه پیشنهاد محدودیت های سقف مجاز موقعیت های معاملاتی بازار به هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار
- تصویب عدم وقوع معاملات انجام شده متأثر از اشکال فنی سامانه
- تصمیم گیری برای اجرای تسویه لحظه ای در قراردادهای آتی

## ب- کمیته منابع انسانی

در اجرای ماده ۳۵ آیین نامه منابع انسانی با موضوع پرداخت های رفاهی در سال ۱۳۹۸ در مجموع تعداد ۱۷ جلسه کمیته منابع انسانی برگزار شد و هر کدام از مصوبات به منظور اعطای پاداش و هدایا به مناسبت های مختلف صورت گرفته که در کارایی و افزایش سطح رضایت مندی کارکنان مؤثر بوده است. همچنین به منظور جذب نیروهای برگزیده تعداد ۹ جلسه کمیته منابع انسانی (استخدام) با حضور مدیران شرکت برای گزینش نیرو تشکیل گردیده است.

## ج- کمیته پذیرش مشتریان

این کمیته حسب بند ۱ از ماده ۲ ضوابط اجرایی شناسایی و پذیرش مشتریان در شرکت بورس کالای ایران تشکیل گردیده است و جهت بررسی تقاضای مشتریان برای دریافت کد معاملاتی فعالیت می نماید.

کمیته پذیرش مشتریان در سال ۱۳۹۸ با برگزاری تعداد ۲۴ جلسه مصوباتی به شرح ذیل داشته است:

- تصمیم گیری در خصوص صدور کد بورسی برای مشتریان خاص و مشتریان مناطق آزاد.
- کنترل سهمیه خرید برای مشتریان از جمله مشتریان مناطق آزاد و ویژه، تعاونی های تامین نیاز و ...
- تصمیم گیری در خصوص تعداد ثبت سفارش مجاز برای هر مشتری با توجه به وضعیت فعالیت هر مشتری بخصوص شرکت های تعاونی تامین نیاز.
- تصمیم گیری در خصوص اعمال سهمیه مشتریان خاص یا تغییر سهمیه در کالاهای خاص حسب شرایط بازار.
- تصمیم گیری در خصوص فعال سازی یا غیر فعال سازی مشتریان خارجی.
- بررسی صورت مالی حسابرسی شده شرکت های فاقد اظهار نظر حسابرس یا اظهار نظر مردود.
- بررسی اصلاحات دستورالعمل ثبت سفارش کالا.
- تصمیم گیری در خصوص نحوه و زمان تائید عضویت زیرمجموعه های تعاونی.
- بررسی دلایل طولانی شدن مدت زمان پذیرش کالا.
- تصمیم گیری در خصوص نحوه اقدام در خصوص نامه های دریافتی از نهادهای مختلف جهت غیر فعال کردن کد معاملاتی مشتریان.

## د- کمیته پذیرش انبار

کمیته پذیرش انبار حسب ماده ۲ ضوابط اجرایی پذیرش انبار در شرکت بورس کالای ایران جهت انجام وظایف مشخص شده در دستورالعمل پذیرش انبار و صدور، معامله و تسویه گواهی سپرده کالایی تشکیل شده است.

در سال ۱۳۹۸، تعداد ۹ جلسه با حضور اعضا تشکیل شده است که اهم مصوبات و اقدامات آن به شرح ذیل می‌باشد:

- بررسی و پذیرش ۲۲ انبار شامل

- ✓ خزانه سکه طلا متعلق به بانک ملت، بانک آینده، بانک کشاورزی و بانک پارسیان.
- ✓ انبار اتحادیه تعاونی های روستایی خراسان رضوی، شرکت زیره پاک کنی بیهق، شرکت مینو بذر گلستان، شرکت اندیشه سازان سبز مهبد، شرکت کشت و صنعت زعفران و زیره ایرانیان، شرکت کشت و صنعت پیشرو صالح کاشمر به منظور نگهداری زیره
- ✓ انبار زعفران متعلق به شرکت های سحرخیز و صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی خراسان جنوبی و انبارهای متعلق به شرکت طلای سرخ ایرانیان در شهرستان های تربت حیدریه و تربت جام.
- ✓ انبار شرکت طلای سبز زرنند، شرکت سبز دانه کویر، شرکت زرین مه ولات، خواجه حسنی، صفری نسب، طاهر، شرکت الماس کویر زنگی آباد به منظور نگهداری پسته.
- ✓ پذیرش انبار پرهیزکار به منظور نگهداری کشمش.

که از ۲۲ انبار پذیرش شده برای تعداد ۱۰ انبار نماد تعریف شده و معامله بر روی آن صورت می گیرد.

- بررسی و تمدید پذیرش ۵ انبار شامل خزانه های سکه طلا متعلق به بانک رفاه، بانک سامان و بانک صادرات و انبارهای زعفران متعلق به اتحادیه تعاونی های روستایی استان خراسان رضوی و شرکت زرین زعفران مشرق زمین.
- بررسی و تدوین برنامه زمان بندی بازرسی دوره ای از انبارها.
- بررسی و تصویب چک لیست بازرسی از انبارها به تفکیک کالا و شرایط اختصاصی انبارها.
- بررسی و تصمیم گیری در خصوص نحوه ارزیابی کیفی کالاهای موجود در انبارها و بررسی نتایج آزمون.
- بررسی نحوه تسویه حساب دوره ای و نهایی با انبارها.
- تصویب دسترسی به سامانه انبار از طریق IP اختصاصی متعلق به انبار.
- بررسی و تصمیم گیری در خصوص هزینه های انبارداری و ارزیابی کالاهای.
- بررسی نوع بیمه نامه ارائه شده توسط انبارها.

## گستره بورس کالای ایران در کشور

بورس کالای ایران در راستای تحقق مأموریت خود اقدام به فعالیت در گستره وسیعی از کشور نموده است. جدول شماره ۱۴ گستره فعالیت شرکت را در استان‌های مختلف کشور از نظر تعداد نمایندگی‌ها، تالار اختصاصی (شعبه)، تالار بورس، انبار و تالار کارگزاران را در سال ۱۳۹۸ نشان می‌دهد.

جدول ۱۴: گستره بورس کالای ایران در ۱۳۹۸/۱۲/۲۹

| ردیف | استان               | نمایندگی | تالار اختصاصی (شعبه) | تالار بورس | انبار | تالار معاملات کارگزاران |
|------|---------------------|----------|----------------------|------------|-------|-------------------------|
| ۱    | آذربایجان شرقی      |          | ۱                    |            |       | ۱                       |
| ۲    | آذربایجان غربی      | ۱        | ۱                    |            |       |                         |
| ۳    | اردبیل              |          |                      |            |       |                         |
| ۴    | اصفهان              | ۱        | ۳                    | ۱          |       |                         |
| ۵    | البرز               |          |                      |            |       |                         |
| ۶    | ایلام               |          |                      |            |       |                         |
| ۷    | بوشهر               |          |                      |            |       |                         |
| ۸    | تهران               | ۱        | ۴                    | ۱          | ۳     |                         |
| ۹    | چهارمحال و بختیاری  |          |                      |            |       |                         |
| ۱۰   | خراسان جنوبی        |          |                      |            |       |                         |
| ۱۱   | خراسان رضوی         | ۴        | ۱                    |            | ۲     |                         |
| ۱۲   | خراسان شمالی        |          |                      |            |       |                         |
| ۱۳   | خوزستان             | ۲        | ۱                    |            | ۴     |                         |
| ۱۴   | زنجان               |          |                      |            |       |                         |
| ۱۵   | سمنان               |          |                      |            |       |                         |
| ۱۶   | سیستان و بلوچستان   |          |                      |            |       |                         |
| ۱۷   | فارس                | ۱        |                      |            | ۸     |                         |
| ۱۸   | قزوین               |          |                      |            |       |                         |
| ۱۹   | قم                  | ۱        |                      |            |       |                         |
| ۲۰   | کردستان             |          |                      |            |       |                         |
| ۲۱   | کرمان               | ۱        | ۱                    |            |       |                         |
| ۲۲   | کرمانشاه            |          |                      |            | ۶     |                         |
| ۲۳   | کهگیلویه و بویراحمد |          |                      |            |       |                         |
| ۲۴   | گلستان              | ۲        |                      |            |       |                         |
| ۲۵   | گیلان               |          |                      |            |       | ۱                       |
| ۲۶   | لرستان              | ۱        |                      |            |       |                         |
| ۲۷   | مازندران            |          | ۱                    |            |       |                         |
| ۲۸   | مرکزی               |          |                      |            |       |                         |
| ۲۹   | هرمزگان             |          | ۱                    | ۱          |       |                         |
| ۳۰   | همدان               | ۱        |                      |            |       |                         |
| ۳۱   | یزد                 |          |                      |            |       |                         |
|      | جمع                 | ۱۶       | ۱۴                   | ۲          | ۲۳    | ۲                       |

## محیط حقوقی

شرکت بورس کالای ایران متولی سامان‌دهی بازاری متشکل، قانون‌مند و تحت نظارت می‌باشد؛ بازاری که روابط بین فعالان آن بر اساس مجموعه‌ای از قوانین و مقررات تنظیم شده است. مهم‌ترین قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت شرکت عبارتند از:

- قانون تجارت
- قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران
- قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی
- قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی
- قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
- قانون مبارزه با پول‌شویی
- قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم
- قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران
- قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور
- قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی
- قانون نظام جامع دام‌پروری کشور
- مصوبات هیأت‌وزیران در خصوص فعالیت‌های بورس کالا
- آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، ضوابط و مصوبات شورای عالی بورس، سازمان بورس و اوراق بهادار و هیأت‌مدیره شرکت در خصوص فعالیت‌ها و معاملات در بورس کالای ایران

## سایر دستاوردها و فعالیت‌ها

خوشبختانه طی سال ۱۳۹۸ پرونده اجرایی بورس کالای ایران علیه آقای سعید رزمجو به سرانجام رسید و ضمن احقاق حقوق شرکت، ملک توقیف‌شده به صورت رسمی به نام شرکت بورس کالای ایران منتقل گردید.

## مدیریت ریسک



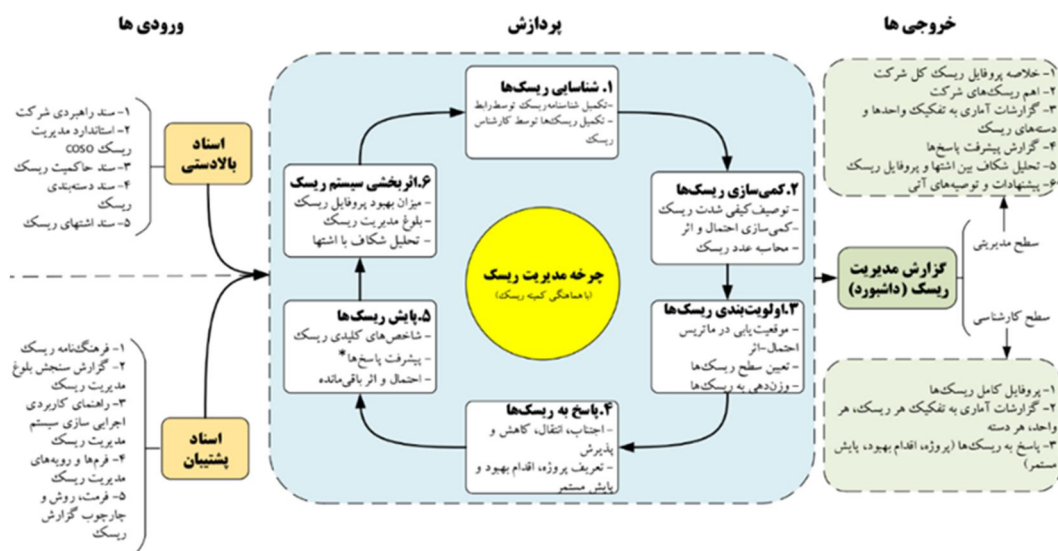
در محیط تجارت امروز، مفهوم تجارت دیگر متمرکز بر مدیریت عملیاتی و تاکتیکی ریسک نیست. در دوران آشفته کنونی، مدیریت ریسک سازمانی برای به وجود آوردن تجارتی ارتجاعی و تاب‌آور مورد نیاز است. چراکه برای تجارت چارچوبی ایجاد می‌کند تا موقعیت کلی‌اش را نسبت به ریسک تعیین کند و تصمیمات استراتژیک به موقع

و با آگاهی کافی اتخاذ کند. مدیریت ریسک سازمانی<sup>۱</sup> بیانگر یک چارچوب جامع و یکپارچه برای مدیریت ریسک‌های مالی و غیر مالی در همه سطوح سازمان می‌باشد.

بورس کالای ایران هم به‌عنوان یک شرکت خصوصی از نگاه سهامداران و هم به‌عنوان یکی از ارکان بازار سرمایه از دیدگاه نظارتی و با توجه به اثرات منفی خارجی خطراتی که این شرکت را ممکن است تحت تأثیر قرار دهد با ریسک‌هایی مواجه است که بایستی در زمان مناسب شناسایی و راهکارهای مدیریت آن تعیین و اجرا شوند.

به منظور دستیابی به اهداف ذکر شده، بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۶ با هدف مدیریت هرچه بهتر ریسک‌های موجود در کسب و کار خود نسبت به طراحی و پیاده‌سازی سیستم مدیریت ریسک یکپارچه بر مبنای چارچوب مفهومی کوزو اقدام نموده است و در طی سال گذشته شروع به اجرایی‌سازی چارچوب مدیریت ریسک طراحی شده برای شرکت و تکمیل و به‌روزرسانی اقدامات پیشین خود در این زمینه نمود. شکل ۱ فرآیند کلی مدیریت ریسک را در شرکت بورس کالای ایران نشان می‌دهد.

## شکل ۱: فرآیند مدیریت ریسک شرکت بورس کالای ایران



\* پایش پیشرفت پاسخ‌ها از طریق سیستم مدیریت پروژه شرکت

به طور خلاصه برخی از مهمترین دستاوردهای این حوزه تاکنون عبارت بودند از:

- تدوین ادبیات و ترمینولوژی ریسک شرکت بورس کالای ایران (فرهنگنامه ریسک)؛
- ارزیابی سطح بلوغ مدیریت ریسک شرکت مطابق مدل موسسه RIMS؛
- تدوین سند طبقه‌بندی (دسته‌بندی) ریسک شرکت بورس کالای ایران؛
- تدوین سند حاکمیت ریسک شرکت بورس کالای ایران؛
- برنامه‌ریزی، برگزاری و ارزیابی کارگاه‌های آموزشی فرهنگنامه ریسک برای تمامی کارکنان؛
- شناسایی، معرفی و آموزش رابطین ریسک؛
- طراحی، پیاده‌سازی و انتشار سامانه برخط مدیریت ریسک شرکت؛
- طراحی، پیاده‌سازی و انتشار داشبورد هوشمند مدیریت ریسک شرکت؛
- جمع‌آوری و احصاء اولیه ریسک‌های شرکت؛
- تدوین گزارش تحلیلی مدیریت ریسک شرکت؛
- تدوین و تصویب منشور کمیته ریسک شرکت.

با توجه به این نکته که چارچوب اصلی مدیریت ریسک شرکت بر اساس چارچوب مدیریت ریسک COSO تدوین شده است و نظر به ارائه نسخه جدید و متفاوت این چارچوب در سال ۲۰۱۷ توسط موسسه کوزو، در حال حاضر کلیه اسناد و رویه‌های اجرایی مدیریت ریسک شرکت بورس کالای ایران بر اساس چارچوب جدید COSO در حال بازنگری و به روزرسانی می‌باشد.

**ریسک ناشی از بیماری کرونا:** در نتیجه شیوع بیماری ناشی از ویروس کرونا، برخی از فعالیت های اقتصادی کشور تحت تأثیر کاهش تقاضا قرار گرفته است. با این وجود به دلیل ماهیت فعالیت بورس کالا مبنی بر عرضه محصولات، مواد اولیه و کالاهای اساسی و ضرورت در دسترس بودن این محصولات و کالاهای برای زندگی و فعالیت های اصلی و عامه جامعه، انتظار نمی رود شیوع بیماری کرونا منجر به تأثیر منفی اساسی بر معاملات شرکت بورس کالا شود. همچنین با توجه به ماهیت مواد اولیه و کالاهای معامله شده در بورس کالا، در صورت کاهش تقاضا برای این اقلام در کوتاه مدت، افزایش تقاضا جهت جبران کسری بوجود آمده در دوره پساکرونا کاملاً محتمل خواهد بود.

**ریسک ناشی از تحریم های اقتصادی:** تحریم های اقتصادی بر روی حجم و قیمت محصولات مورد معامله در بورس کالا و در نهایت بر درآمدهای عملیاتی بورس کالا تأثیر گذار می باشد. شرکت بورس کالای ایران در واکنش به این ریسک، اقدام به گسترش سبد درآمدی خود از طریق معرفی و توسعه محصولات قابل معامله و همچنین ابزارهای مالی جدید نموده است که علاوه بر کارکردهای اقتصادی و اجتماعی در سطح کلان، منافع سهامداران شرکت را نیز در سطح حداکثر حفظ می کند.



## آمار معاملات بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۸ در مقایسه با سال‌های گذشته

در این بخش آمار کلی معاملات طی سال ۱۳۹۸ شامل محصولات صنعتی و معدنی، پتروشیمی، فرآورده‌های نفتی و محصولات کشاورزی و همچنین معاملات اوراق بهادار مبتنی بر کالا مورد بررسی قرار گرفته است.

### گزیده آمار معاملات

مجموع معاملات بورس کالای ایران در بازار فیزیکی، بازار مشتقه و بازار مالی، در سال ۱۳۹۸ برابر ۱,۶۹۰ هزار میلیارد ریال بوده که نسبت به سال ۱۳۹۷ کاهش ۵ درصدی را تجربه کرده است. جدول شماره ۱۵ گزیده اطلاعات معاملاتی شرکت را نشان می‌دهد. همچنین شکل شماره ۱۶ ارزش معاملات بورس کالای ایران از ابتدای راه‌اندازی بورس را ارائه می‌نماید.

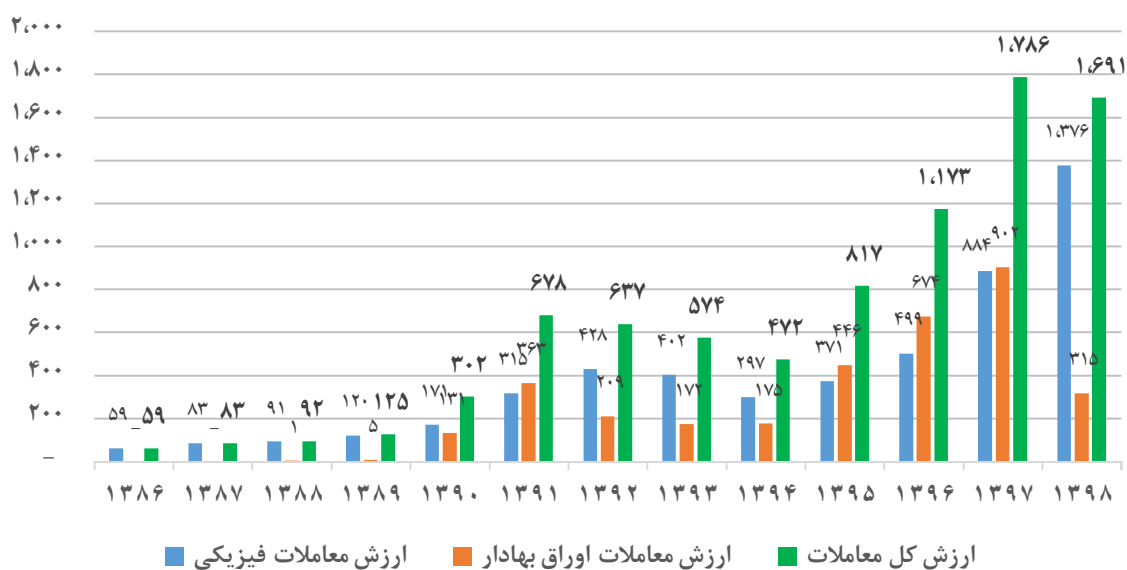
جدول ۱۵: گزیده اطلاعات معاملاتی شرکت

| درصد تغییرات |       | سال ۱۳۹۷               |                  | سال ۱۳۹۸               |                  | آمار معاملات                                                         |
|--------------|-------|------------------------|------------------|------------------------|------------------|----------------------------------------------------------------------|
|              |       | ارزش<br>(میلیارد ریال) | حجم<br>(هزار تن) | ارزش<br>(میلیارد ریال) | حجم<br>(هزار تن) |                                                                      |
| ۸۷           | ۲۵    | ۳۲۷,۴۵۶                | ۷,۷۷۱            | ۶۱۲,۳۱۳                | ۹,۷۰۱            | محصولات صنعتی و معدنی                                                |
| (۱۰۰)        | (۱۰۰) | ۲۶,۵۰۰                 | ۱,۹۳۸            | ۹۴                     | ۴                | محصولات کشاورزی                                                      |
| ۳۸           | (۲)   | ۳۰۷,۱۲۲                | ۴,۶۹۶            | ۴۲۴,۵۲۹                | ۴,۶۱۵            | محصولات پتروشیمی                                                     |
| ۵۱           | ۱۵    | ۲۱۹,۱۹۰                | ۱۰,۳۵۹           | ۳۳۱,۴۵۵                | ۱۱,۹۴۲           | محصولات فرآورده‌های نفتی                                             |
| ۴۰           | ۲۲    | ۳,۳۹۴                  | ۷۶               | ۴,۷۵۷                  | ۹۳               | بازار فرعی                                                           |
| ۳۵۷          | ۲۲۴   | ۶۴۷                    | ۱۶۴              | ۲,۹۵۴                  | ۵۳۱              | طلا (حجم برحسب کیلوگرم) <sup>۱</sup>                                 |
| ۵۶           | ۶     | ۸۸۴,۳۰۹                | ۲۴,۸۴۱           | ۱,۳۷۶,۱۰۲              | ۲۶,۳۵۵           | جمع بازار فیزیکی                                                     |
| (۷۰)         | ۳     | ۸۲۳,۲۶۶                | ۱۵,۳۴۸           | ۲۴۸,۵۹۷                | ۱۵,۷۳۵           | قراردادهای آتی (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد)                        |
| ۶۷           | ۱۲۹   | ۷۴۱                    | ۲۴               | ۱,۲۴۰                  | ۵۴               | قراردادهای اختیار معامله <sup>۲</sup> (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد) |
| (۷۰)         | ۳     | ۸۲۴,۰۰۷                | ۱۵,۳۷۲           | ۲۴۹,۸۳۷                | ۱۵,۷۸۹           | جمع قراردادهای مشتقه (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد)                  |
| (۶۰)         | (۸۵)  | ۲۰,۴۷۷                 | ۱۴۷,۹۷۰          | ۸,۱۳۳                  | ۲۱,۶۳۷           | سلف موازی استاندارد (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد)                   |
| ۱۱۲          | (۲۹)  | ۱۸,۸۳۰                 | ۹۵,۷۲۸           | ۳۹,۹۵۹                 | ۶۷,۹۰۸           | گواهی سپرده کالایی (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد)                    |
| (۵۶)         | (۶۰)  | ۳۸,۷۰۳                 | ۲,۰۴۷,۰۰۹        | ۱۷,۱۸۳                 | ۸۳۰,۹۲۴          | صندوق سرمایه‌گذاری (حجم برحسب تعداد هزار قرارداد)                    |
| (۱۶)         | (۶۰)  | ۷۸,۰۱۰                 | ۲,۲۹۰,۰۷۷        | ۶۵,۲۷۵                 | ۹۲۰,۴۶۹          | جمع بازار مالی                                                       |
| (۵)          | -     | ۱,۷۸۶,۳۲۶              | -                | ۱,۶۹۱,۲۱۳              | -                | جمع کل معاملات شرکت بورس کالای ایران                                 |

<sup>۱</sup> شایان ذکر است با توجه به اینکه حجم طلا بر اساس کیلوگرم می‌باشد در محاسبات حجم کل بازار فیزیکی لحاظ نگردیده است.

<sup>۲</sup> لازم به توضیح است ارقام ذکر شده در ردیف قراردادهای اختیار معامله جدول شماره ۳ بر اساس ارزش قراردادهای اختیار معامله است.

هزار میلیارد ریال



شکل ۱۲: ارزش معاملات بورس کالای ایران از ابتدای راهاندازی بورس (هزار میلیارد ریال)

## بازار فیزیکی

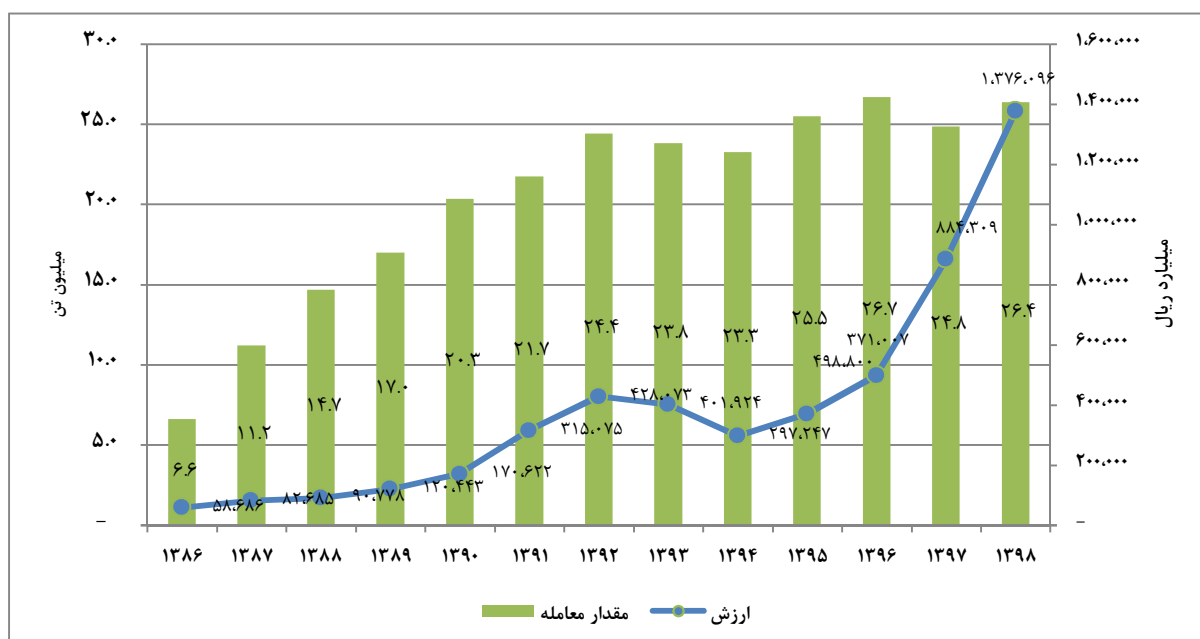
در معاملات بازار فیزیکی مطابق جدول ۱۶ در همه گروه‌ها به جز گروه محصولات کشاورزی، ارزش معاملات با رشد همراه بوده است لکن حجم معاملات تنها در گروه محصولات کشاورزی و پتروشیمی کاهش داشته است.

جدول ۱۶: آمار معاملات بازار فیزیکی در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۷

| گروه اصلی کالا              | نوع قرارداد | سال ۱۳۹۸      |                     | سال ۱۳۹۷      |                     | در صد تغییرات |        |
|-----------------------------|-------------|---------------|---------------------|---------------|---------------------|---------------|--------|
|                             |             | حجم (هزار تن) | ارزش (میلیارد ریال) | حجم (هزار تن) | ارزش (میلیارد ریال) | حجم           | ارزش   |
| محصولات صنعتی و معدنی       | سلف         | ۷,۵۹۳         | ۳۸۱,۳۱۱             | ۶,۱۴۷         | ۲۰۷,۷۵۳             | ۲۳.۵          | ۸۴     |
|                             | نسبه        | ۳۷۲           | ۲۹,۱۶۳              | ۱             | ۶۱۴                 | ۳۷۱۱۹         | ۴۶۴۹   |
|                             | نقدی        | ۱,۷۳۶         | ۲۰۴,۷۹۳             | ۱,۶۲۴         | ۱۱۹,۷۳۵             | ۶.۹۰          | ۷۱     |
| جمع                         |             | ۹,۷۰۱         | ۶۱۵,۲۶۷             | ۷,۷۷۱         | ۳۲۸,۱۰۳             | ۲۴.۸          | ۸۸     |
| محصولات پتروشیمی            | سلف         | ۱,۳۴۳         | ۱۴۳,۸۰۳             | ۱,۳۵۱         | ۱۰۵,۷۲۸             | (۰.۶)         | ۳۶     |
|                             | نسبه        | ۶             | ۷۲۰                 | -             | -                   | -             | -      |
|                             | نقدی        | ۳,۲۶۷         | ۲۸۰,۰۰۵             | ۳,۳۴۵         | ۲۰۱,۳۹۳             | (۲.۳)         | ۳۹     |
| جمع                         |             | ۴,۶۱۵         | ۴۲۴,۵۲۹             | ۴,۶۹۶         | ۳۰۷,۱۲۲             | (۱.۷)         | ۳۸     |
| محصولات<br>فرآورده‌های نفتی | سلف         | ۱,۴۵۵         | ۳۸,۲۲۳              | ۱,۲۵۴         | ۲۲,۷۹۲              | ۱۶            | ۶۸     |
|                             | نسبه        | ۲۴۷           | ۵,۷۵۰               | ۰             | ۰                   | -             | -      |
|                             | نقدی        | ۱۰,۲۴۰        | ۲۸۷,۴۸۲             | ۹,۱۰۶         | ۱۹۶,۳۹۷             | ۱۲            | ۴۶     |
| جمع                         |             | ۱۱,۹۴۲        | ۳۳۱,۴۵۵             | ۱۰,۳۵۹        | ۲۱۹,۱۹۰             | ۱۵.۳          | ۵۱     |
| محصولات کشاورزی             | سلف         | -             | -                   | ۲۰            | ۵۴۶                 | (۱۰۰)         | (۱۰۰)  |
|                             | نسبه        | -             | -                   | -             | -                   | -             | -      |
|                             | نقدی        | ۴             | ۹۴                  | ۱,۹۱۹         | ۲۵,۹۵۴              | (۱۰۰)         | (۹۹.۶) |
| جمع                         |             | ۴             | ۹۴                  | ۱,۹۳۸         | ۲۶,۵۰۰              | (۹۹.۸)        | (۱۰۰)  |
| بازار فرعی                  | سلف         | ۱۸            | ۲,۱۸۰               | ۲۴            | ۱,۹۲۱               | (۲۶)          | ۱۳     |
|                             | نقدی        | ۷۴            | ۲,۵۷۶               | ۵۱            | ۱,۴۷۳               | ۴۵            | ۷۵     |
| جمع                         |             | ۹۳            | ۴,۷۵۷               | ۷۶            | ۳,۳۹۴               | ۲۲.۲          | ۴۰     |
| کل معاملات<br>بازار فیزیکی  | سلف         | ۱۰,۴۰۸        | ۵۶۵,۵۱۲             | ۸,۷۹۶         | ۳۳۸,۷۴۱             | ۱۸.۳          | ۶۷     |
|                             | نسبه        | ۶۲۶           | ۳۵,۶۳۴              | ۱             | ۶۱۴                 | ۶۲۴۵۲         | ۵۷۰.۳  |
|                             | نقدی        | ۱۵,۳۲۱        | ۷۷۴,۹۵۰             | ۱۶,۰۴۴        | ۵۴۴,۹۵۳             | (۵)           | ۴۲     |
|                             | جمع کل      | ۲۶,۳۵۵        | ۱,۳۷۶,۱۰۲           | ۲۴,۸۴۱        | ۸۸۴,۳۰۹             | ۶.۱           | ۵۶     |

در سال ۱۳۹۸ در مجموع ۲۶,۴ میلیون تن انواع مختلف محصولات در بازار فیزیکی به ارزش ۱۳۷۶ هزار میلیارد ریال معامله شده است که به لحاظ ارزش از رشد ۵۶ درصدی و به لحاظ حجم از رشد ۶ درصدی برخوردار بوده

است. مطابق نمودار ۱۳ ارزش معاملات بازار فیزیکی طی سال ۱۳۹۸، به بالاترین رقم از ابتدای تاسیس بورس کالا رسیده است.



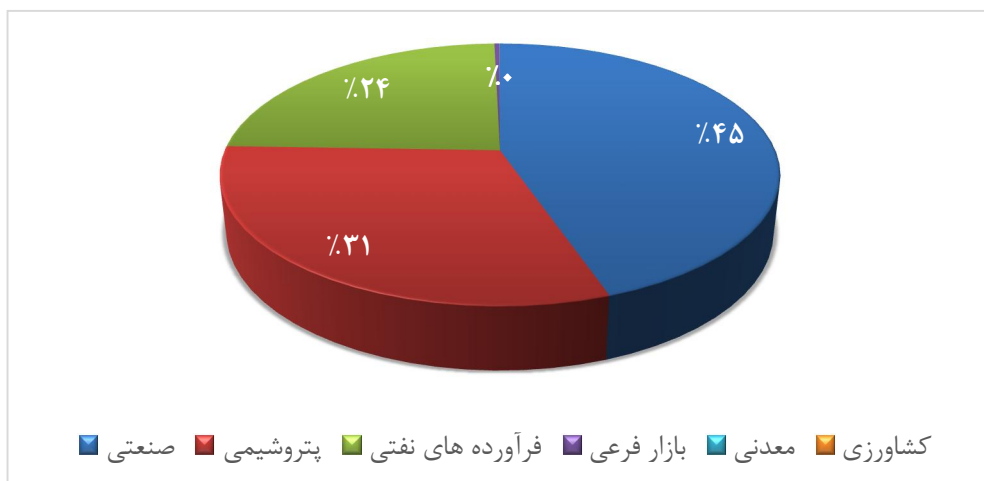
نمودار ۱۳: حجم و ارزش معاملات بازار فیزیکی بورس کالای ایران از ابتدای تاسیس بورس

جدول ۱۷ وضعیت حجم و ارزش معاملات محصولات در گروههای مختلف را نمایش می‌دهد. همانطور که مشاهده می‌کنیم در گروه محصولات کشاورزی به دلیل اعمال محدودیت های قیمتی از سوی دولت، عرضه در بورس با افت قابل توجه حجم و ارزش روبرو بوده است. در گروه محصولات پتروشیمی به علت کاهش قیمت نفت در اسفندماه میزان معاملات نسبت به سال قبل حدود ۲ درصد کاهش حجم داشته است. در سایر گروه ها حجم و ارزش معاملات با رشد همراه بوده است. رشد ارزش معاملات علاوه بر افزایش حجم معاملات در برخی از گروهها، عمدتاً به دلیل افزایش نرخ ارز محاسباتی در قیمت پایه از ۴۲۰۰ تومان به نرخ ارز نیما و لغو سقف رقابت می باشد.

جدول ۱۷: آمار معاملات بازار فیزیکی در سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ \* حجم هزارتن / ارزش میلیارد ریال

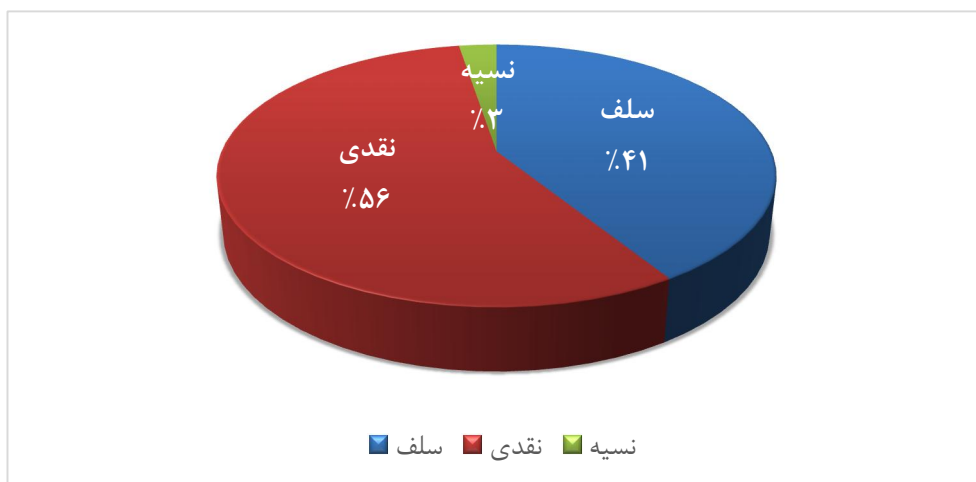
| گروه اصلی کالا   | ۱۳۹۸   |           | ۱۳۹۷   |         | در صد تغییرات |        |
|------------------|--------|-----------|--------|---------|---------------|--------|
|                  | حجم    | ارزش      | حجم    | ارزش    | حجم           | ارزش   |
| صنعتی            | ۹,۷۰۱  | ۶۱۵,۲۶۷   | ۷,۷۷۱  | ۳۲۸,۱۰۳ | ۲۴.۸          | ۸۸     |
| پتروشیمی         | ۴,۶۱۵  | ۴۲۴,۵۲۹   | ۴,۶۹۶  | ۳۰۷,۱۲۲ | (۲)           | ۳۸     |
| فرآورده های نفتی | ۱۱,۹۴۲ | ۳۳۱,۴۵۵   | ۱۰,۳۵۹ | ۲۱۹,۱۹۰ | ۱۵.۳          | ۵۱     |
| کشاورزی          | ۴      | ۹۴        | ۱,۹۳۸  | ۲۶,۵۰۰  | (۱۰۰)         | (۹۹.۶) |
| فرعی             | ۹۳     | ۴,۷۵۱     | ۷۶     | ۳,۳۹۴   | ۲۲            | ۴۰.۰   |
| جمع              | ۲۶,۳۵۵ | ۱,۳۷۶,۰۹۶ | ۲۴,۸۴۱ | ۸۸۴,۳۰۹ | ۶.۱           | ۵۶     |

مطابق با نمودار ۱۴ محصولات صنعتی طی سال ۹۸، ۴۵ درصد ارزش معاملات را دارا بوده پس از آن گروه پتروشیمی با ۳۱ درصد بالاترین سهم از ارزش معاملات را به خود اختصاص داده است.



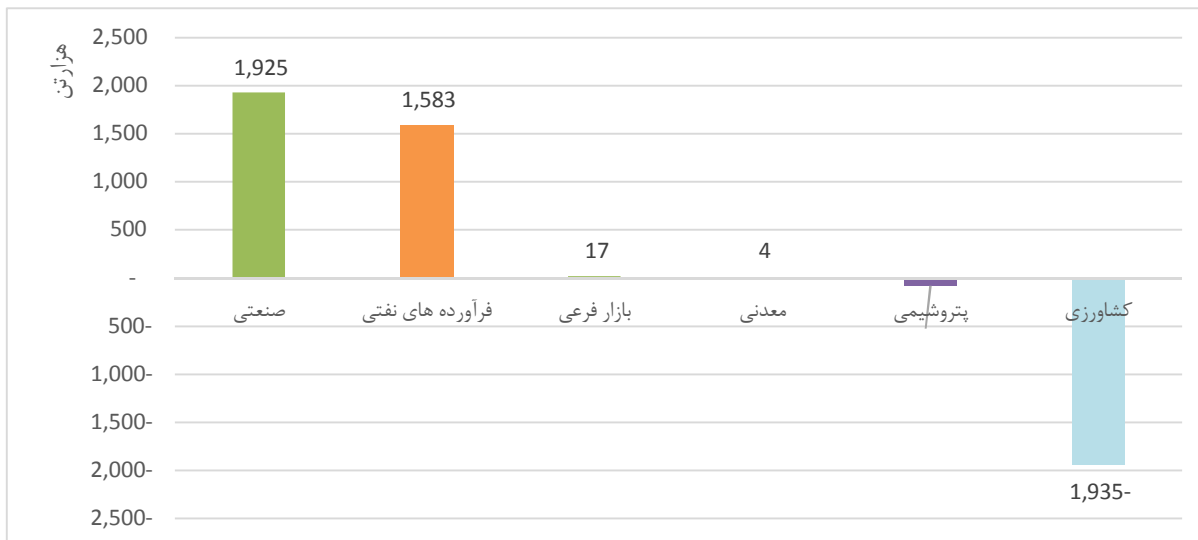
نمودار ۱۴: سهم هر گروه کالایی از ارزش معاملات بازار فیزیکی

همچنین مطابق نمودار ۱۵، ۵۶ درصد ارزش معاملات بصورت قراردادهای نقدی و ۴۱ درصد بصورت قراردادهای سلف انجام شده است. قراردادهای سلف در تامین مالی کوتاه مدت و فراهم نمودن شرایط جهت برنامه ریزی تولید عرضه کنندگان موثر می باشد.



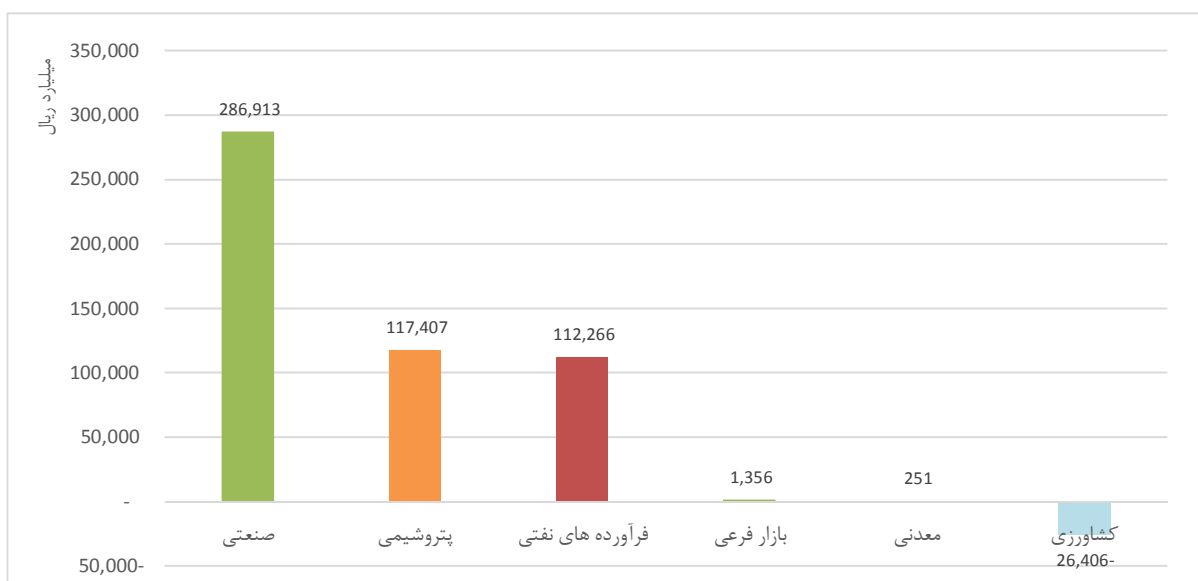
نمودار ۱۵: سهم انواع قراردادها از ارزش کل معاملات بازار فیزیکی

معاملات در گروه صنعتی با رشد حجمی ۱,۹ میلیون تنی بیشترین رشد حجم را دارا بوده است همچنین محصولات کشاورزی با حدود ۱,۹ میلیون تن کاهش، با بیشترین میزان افت حجم معاملات روبرو بوده است. میزان تغییرات حجم معاملات به تفکیک گروه‌ها در نمودار نمودار ۱۶ آمده است.



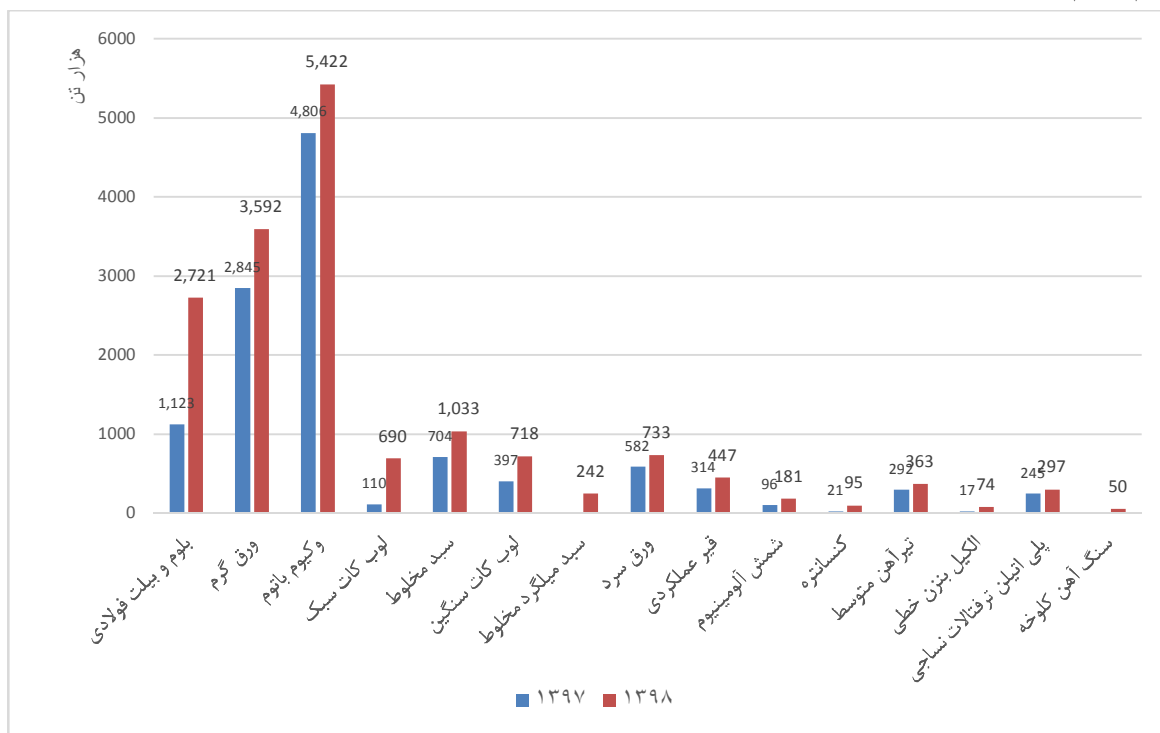
نمودار ۱۶: تغییرات حجم معاملات طی سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ به تفکیک گروه

همچنین مطابق با نمودار ۱۷ بالاترین میزان افزایش ارزش معاملات طی سال ۱۳۹۸ در مقایسه با سال قبل به گروه محصولات صنعتی اختصاص داشته و طی دوره مورد بررسی ارزش معاملات در این گروه به میزان ۲۸۶ هزار میلیارد ریال افزایش داشته است. ارزش معاملات محصولات پتروشیمی و فراآورده‌های نفتی نیز به ترتیب بالغ بر ۱۱۷ و ۱۱۲ هزار میلیارد افزایش داشته است.

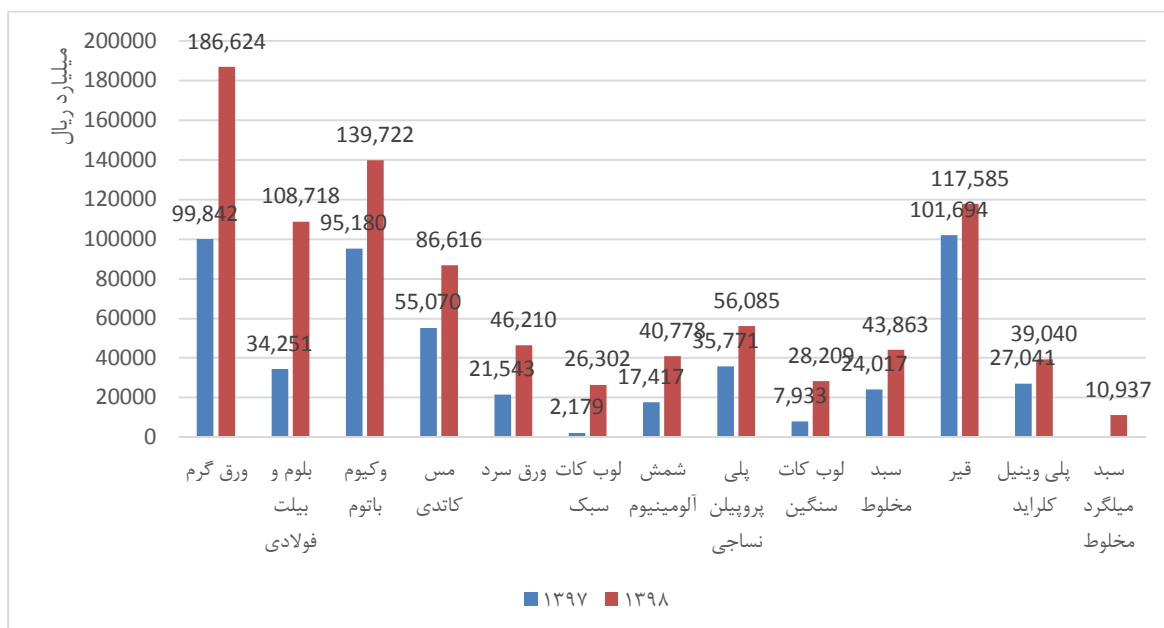


نمودار ۱۷: تغییرات ارزش معاملات طی سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ به تفکیک گروه

مطابق با نمودار ۱۸، در سال ۱۳۹۸ بیشترین افزایش حجم معاملات مربوط به بلوم و بیلت و فولادی، ورق گرم و وکیوم باتوم بوده است. مطابق با نمودار ۱۹ همین محصولات نیز از بالاترین رشد ارزش معاملات برخوردار بوده‌اند.



نمودار ۱۸: محصولات دارای بالاترین افزایش حجم معامله در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷



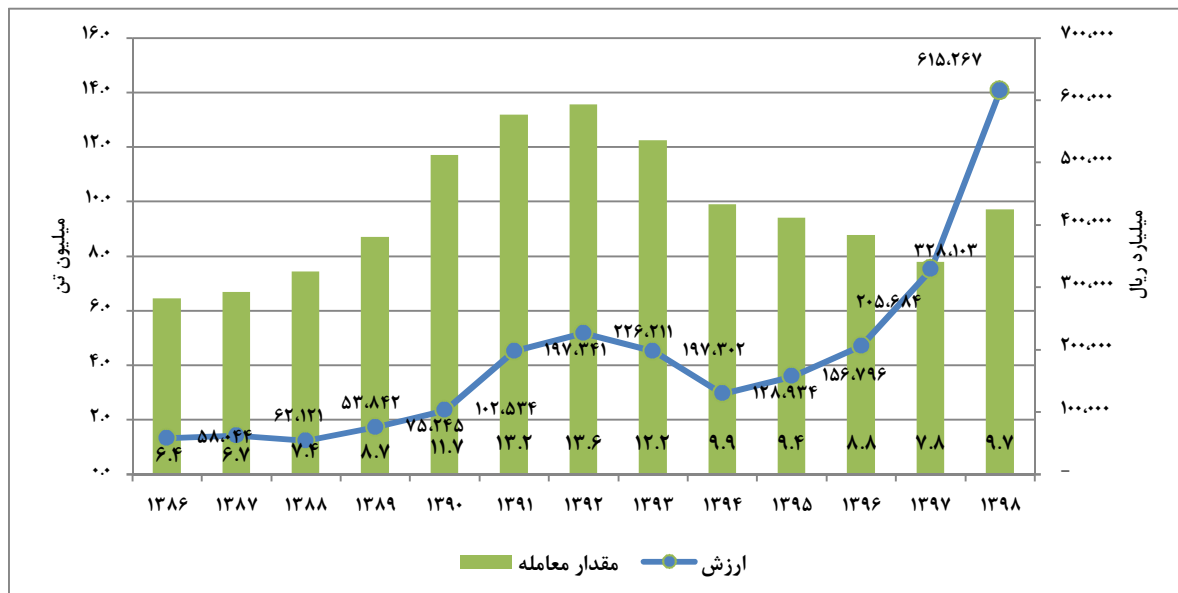
نمودار ۱۹: محصولات دارای بالاترین افزایش ارزش معامله در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷

## محصولات صنعتی و معدنی

همانطور که در نمودار ۸ مشاهده می‌کنیم، ارزش معاملات بازار صنعتی در سال ۹۸ به بالاترین رقم از آغاز به کار بورس کالا رسیده است. مطابق جدول ۱۸ در سال ۱۳۹۸ ارزش کل معاملات محصولات صنعتی و معدنی حدود ۶۱۲ هزار میلیارد ریال بوده است، که نسبت به سال گذشته حدود ۸۷ درصد رشد داشته است. حجم محصولات معامله شده در گروه محصولات صنعتی بالغ بر ۹,۷ میلیون تن بوده است که این رقم در مقایسه با سال قبل ۲۴,۸ درصد رشد داشته است.

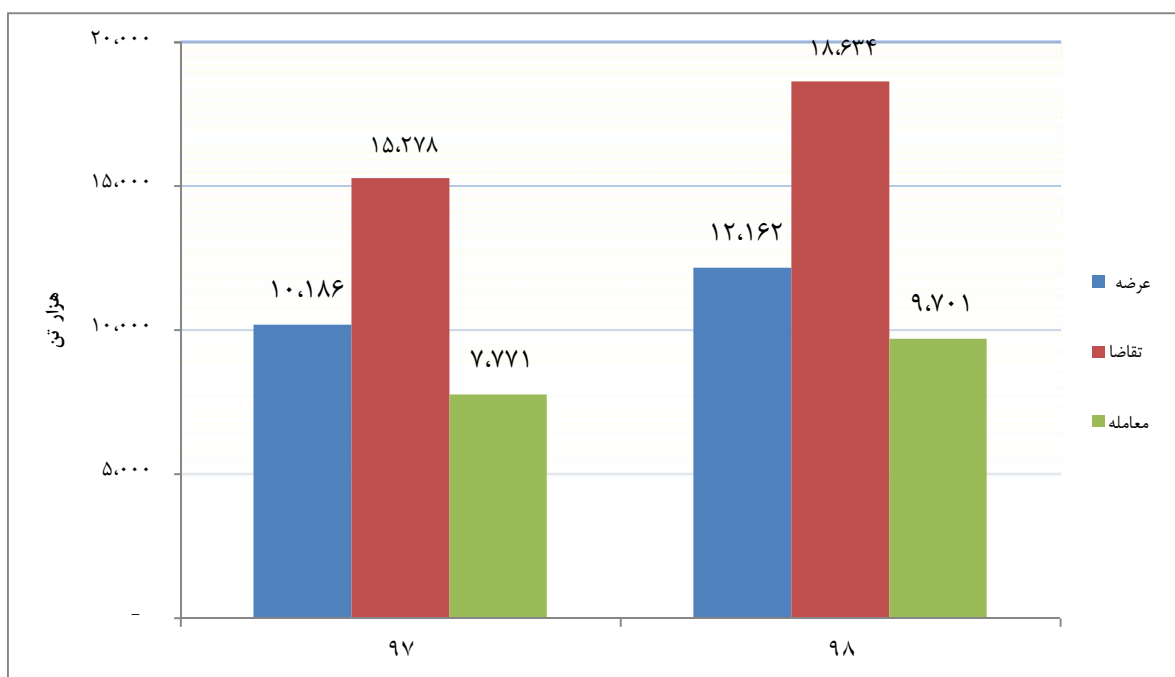
جدول ۱۸: آمار معاملات محصولات صنعتی و معدنی در بازار فیزیکی

| نام کالا                 | سال ۱۳۹۸      |                     | سال ۱۳۹۷      |                     | درصد تغییر (حجم) | درصد تغییر (ارزش) |
|--------------------------|---------------|---------------------|---------------|---------------------|------------------|-------------------|
|                          | حجم (هزار تن) | ارزش (میلیارد ریال) | حجم (هزار تن) | ارزش (میلیارد ریال) |                  |                   |
| آلومینیوم                | ۱۹۸           | ۴۴,۸۸۸              | ۱۱۸           | ۲۱,۵۷۴              | ۶۸,۰۵            | ۱۰۸               |
| روی                      | ۷             | ۲,۱۲۳               | ۶             | ۱,۶۳۷               | ۲۱               | ۳۰                |
| فولاد                    | ۹,۰۹۱         | ۴۴۴,۰۵۸             | ۶,۴۸۶         | ۲۱۹,۸۱۴             | ۴۰               | ۱۰۲               |
| مس                       | ۲۱۸           | ۱۰۶,۴۸۴             | ۲۳۰           | ۷۱,۶۷۰              | ۵                | ۴۹                |
| کنسانتره                 | ۰,۴۹۸         | ۷,۰۴۶               | ۰,۴۲۹         | ۴,۳۵۰               | ۱۶               | ۶۲                |
| کنسانتره مولیبدن         | ۶             | ۶,۲۷۱               | ۵             | ۳,۳۲۵               | ۱۶,۸             | ۸۹                |
| کک                       | ۲۵            | ۴۳۷                 | -             | -                   | -                | -                 |
| سنگ آهن                  | ۱۱۵           | ۵۳۶                 | ۶۷۰           | ۲,۱۹۲               | ۸۳               | ۷۶                |
| آهن اسفنجی               | -             | -                   | ۱۹۶           | ۲,۶۵۸               | (۱۰۰)            | (۱۰۰)             |
| سیمان                    | -             | -                   | ۲۵            | ۳۴                  | (۱۰۰)            | (۱۰۰)             |
| روی (معدنی: خاک روی)     | ۳۹            | ۴۵۳                 | ۳۵            | ۲۰۲                 | ۱۳               | ۱۲۴               |
| سرب                      | ۰,۰۷          | ۱۷                  | -             | -                   | -                | -                 |
| کل بازار                 | ۹,۷۰۰         | ۶۱۲,۳۱۳             | ۷,۷۷۱         | ۳۲۷,۴۵۶             | ۲۴,۸             | ۸۷                |
| طلا (حجم بر حسب کیلوگرم) | ۵۳۱           | ۲,۹۵۴               | ۱۶۴           | ۶۴۷                 | ۲۲۴              | ۳۵۷               |



نمودار ۲۰: روند حجم و ارزش معاملات محصولات صنعتی در بورس کالای ایران از ابتدای تاسیس

نمودار ۲۱ مقایسه‌ی حجم عرضه، تقاضا، معامله محصولات صنعتی در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ را نشان می‌دهد.

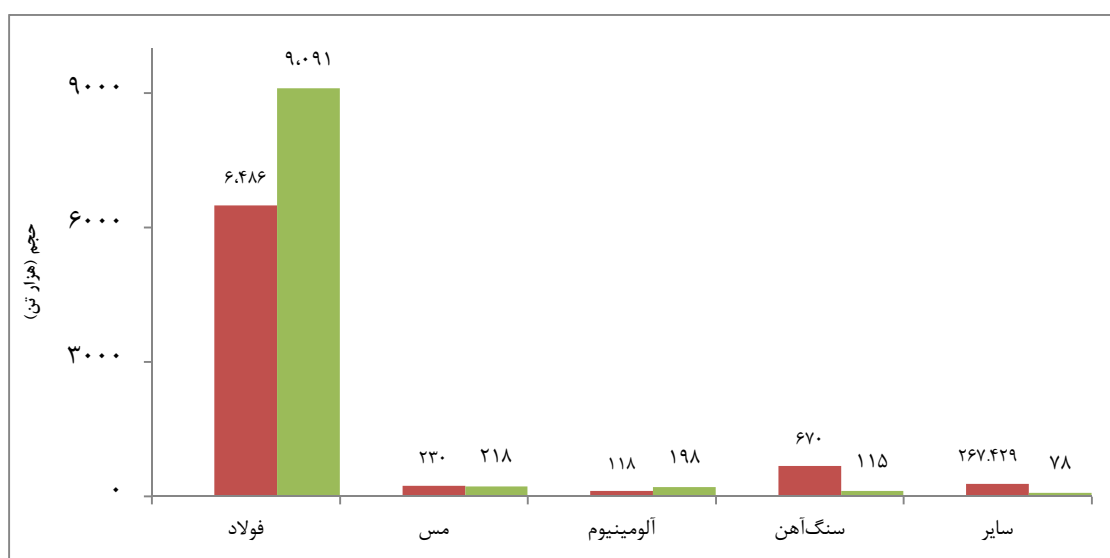


نمودار ۲۱: مقایسه‌ی حجم عرضه، تقاضا، معامله محصولات صنعتی در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷

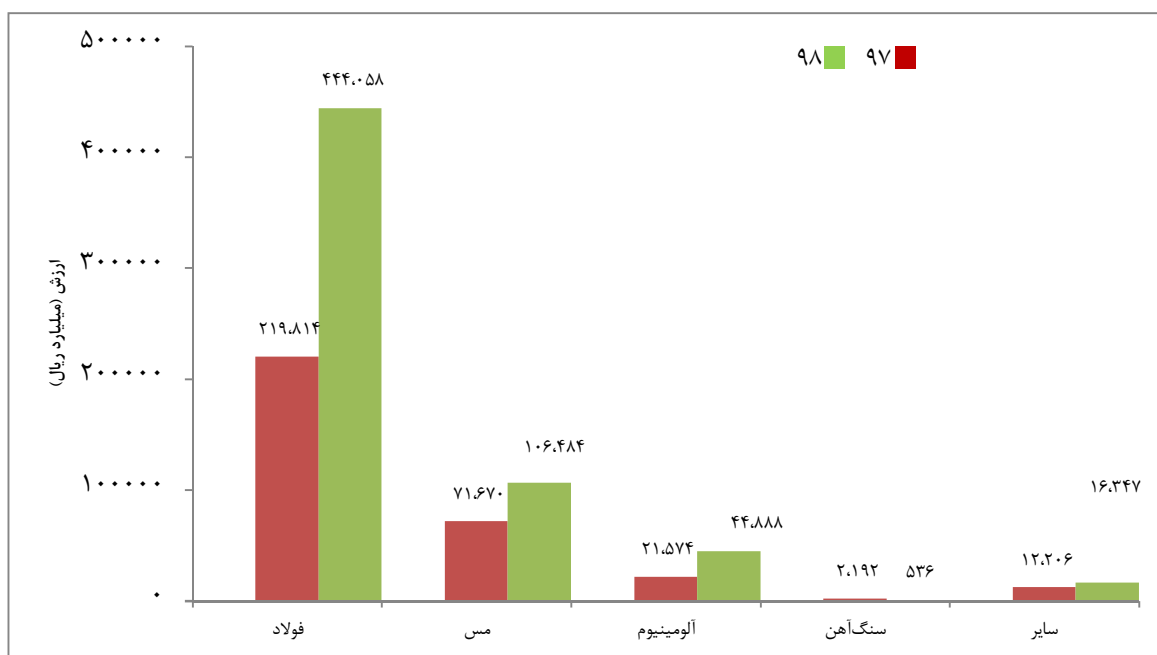
با توجه به نمودار بالا، حجم عرضه، معامله و تقاضا به ترتیب رشد ۱۹ و ۲۵ و ۲۲ درصدی داشته است، ارزش معاملات به دلیل لغو سقف نرخ معاملات و افزایش نرخ ارز مورد استفاده در معاملات از ارز ۴۲۰۰ تومان به ارز نیما

رشد ۸۷ درصدی داشته است. زیرگروه فولاد ۹۴ درصد از سهم حجم معامله و ۷۳ درصد از ارزش محصولات صنعتی را در سال ۱۳۹۸ به خود اختصاص داده است.

مطابق با نمودار ۲۲ و نمودار ۲۳ محصولات فولادی در سال ۹۸ ۴۰ درصد افزایش حجم و ۱۰۲ درصد رشد ارزش معاملات را نسبت به سال ۹۷ به همراه داشته است. علت اصلی رشد حجم معاملات محصولات فولادی الزام عرضه شمش بلوم و تعیین کف عرضه از سوی ستاد تنظیم بازار، افزایش عرضه میلگرد می باشد.



نمودار ۲۲: مقایسه‌ی تغییرات حجم معامله محصولات صنعتی به تفکیک زیرگروه در سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸



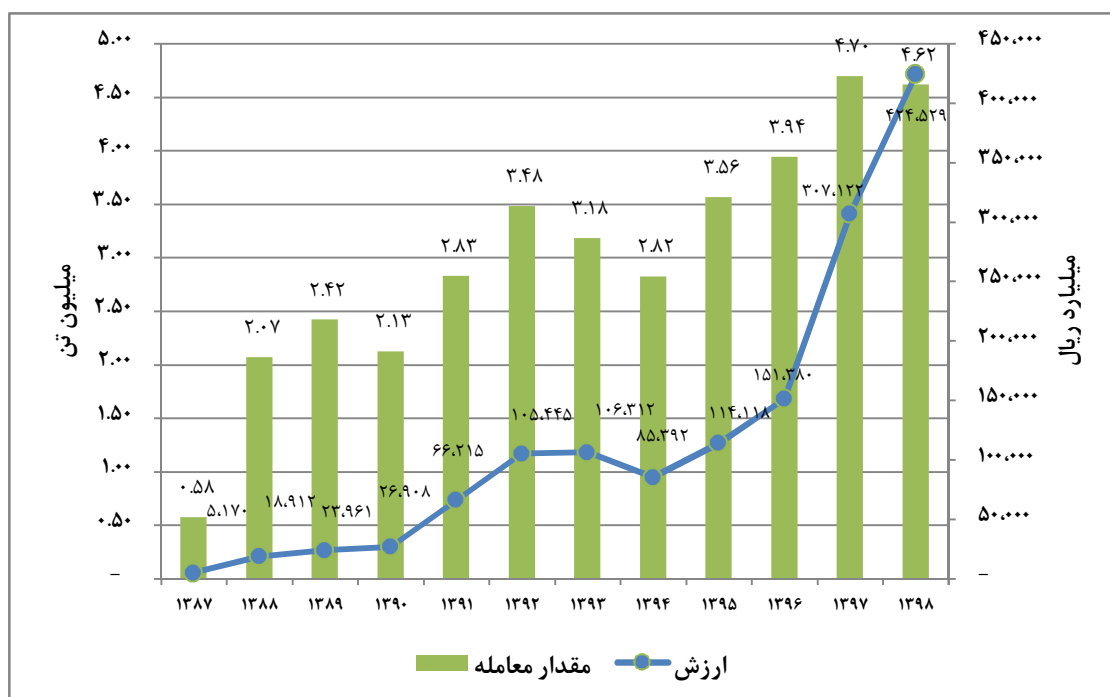
نمودار ۲۳: مقایسه‌ی تغییرات ارزش معامله محصولات صنعتی به تفکیک زیرگروه در سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

## محصولات پتروشیمی

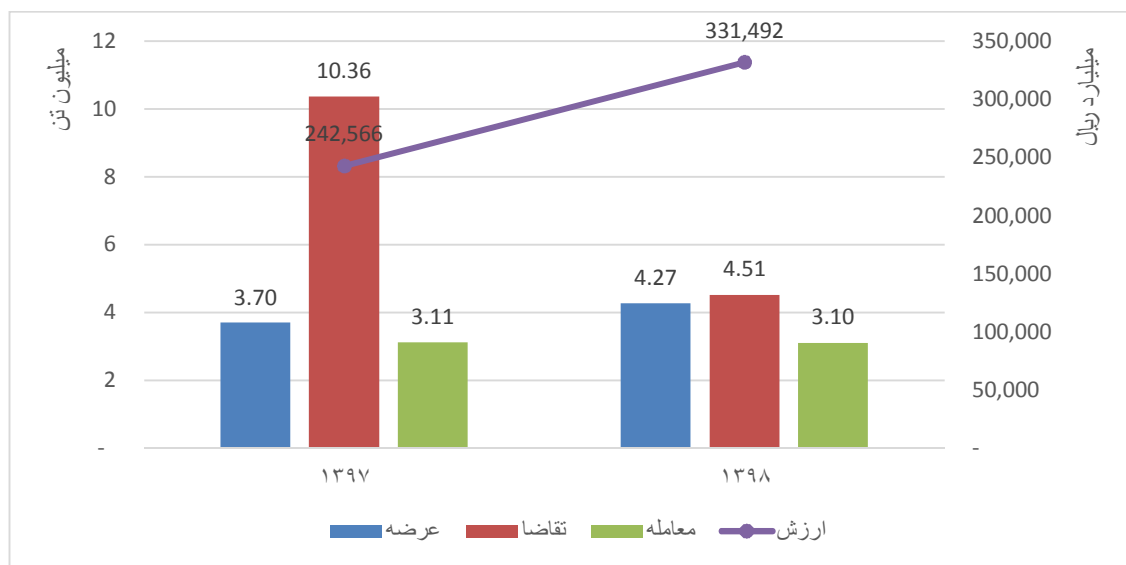
در حوزه محصولات پتروشیمی ۴,۶ میلیون تن محصول به ارزش بیش از ۴۲۴ هزار میلیارد ریال مورد معامله قرار گرفت که نسبت به سال ۱۳۹۷ شاهد افت ۲ درصدی در حجم و رشد ۳۸ درصدی در ارزش معاملات این بخش بوده‌ایم. البته کاهش قیمت نفت در اسفندماه سبب کاهش حجم معاملات گردید. مطابق با نمودار ۱۲ ارزش معاملات در این گروه به بالاترین رقم از ابتدای سال ۸۷ رسیده است.

جدول ۱۹: آمار معاملات محصولات پتروشیمی در بازار فیزیکی (میلیارد ریال) (هزارتن)

| نام کالا         | ۱۳۹۸    |       | ۱۳۹۷    |       | در صد تغییرات |      |
|------------------|---------|-------|---------|-------|---------------|------|
|                  | ارزش    | حجم   | ارزش    | حجم   | ارزش          | حجم  |
| شیمیایی          | ۸۰,۴۴۸  | ۱,۳۶۹ | ۵۵,۸۱۵  | ۱,۴۴۸ | (۵)           | ۴۴   |
| پلیمر            | ۳۴۴,۰۶۵ | ۳,۲۴۶ | ۲۵۱,۲۸۹ | ۳,۲۴۶ | (0.01)        | ۳۷   |
| گازها و خوراکیها | ۱۶      | ۱     | ۱۸      | ۲     | (45)          | (13) |
| جمع پتروشیمی     | ۴۲۴,۵۲۹ | ۴,۶۱۵ | ۳۰۷,۱۲۲ | ۴,۶۹۶ | (2)           | ۳۸   |



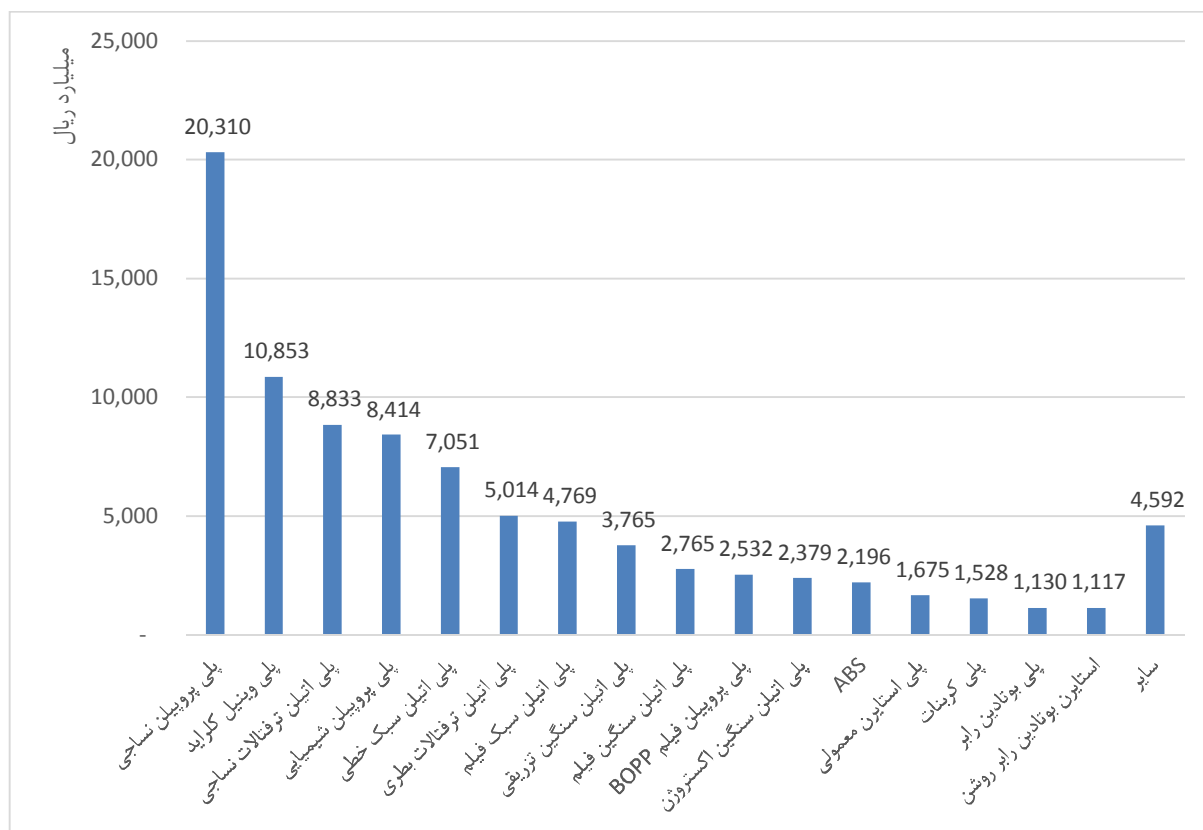
نمودار ۲۴: روند حجم و ارزش معاملات محصولات پتروشیمی در بورس کالای ایران از ابتدای راه‌اندازی بورس



نمودار ۲۵: مقایسه وضعیت معاملات محصولات پلیمری در سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

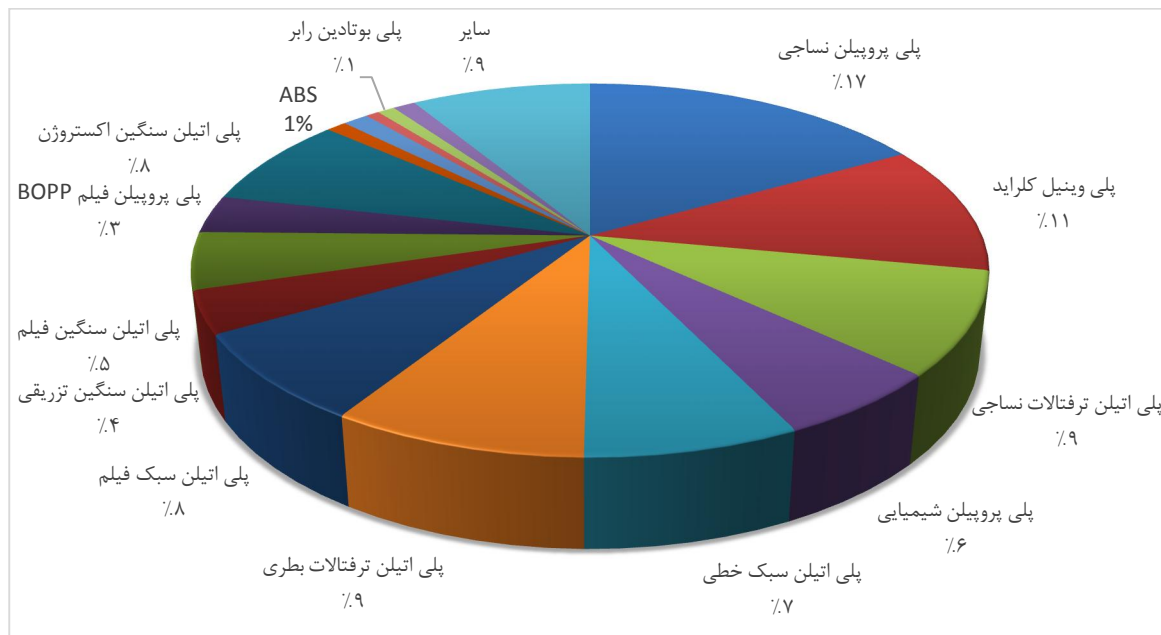
از مهم‌ترین دلایل رشد ارزش معاملات طی سال ۱۳۹۸ رشد قیمت محصولات پتروشیمی به دلیل افزایش قیمت ارز بوده است. نرخ ارز نیمه مورد محاسبه در قیمت های پایه طی سال ۹۸ افزایش تدریجی داشته به گونه ای که این قیمت از حدود ۹۰ هزار ریال در فروردین ماه به ۱۳,۵ هزار ریال در اسفند ماه افزایش داشته است که این امر رشد قیمت های پایه و در نتیجه افزایش قیمت معامله را در پی داشته است. مطابق با نمودار ۲۵ در گروه محصولات پلیمری حجم معاملات بدون احتساب محصولات آف گرید از ۳,۱۱ میلیون تن در سال ۱۳۹۷ با ۲ درصد افت به رقم ۳,۱ میلیون تن رسیده است، همچنین ارزش معاملات طی این دوره متأثر از رشد قیمت‌ها از رشد ۳۷ درصدی برخوردار بوده است.

مطابق نمودار ۲۶ بالاترین رشد ارزش در محصولات پلیمری به ترتیب در گروه پلی‌پروپیلن نساجی، پلی‌وینیل کلراید و پلی‌اتیلن ترفتالات نساجی رقم خورده است.



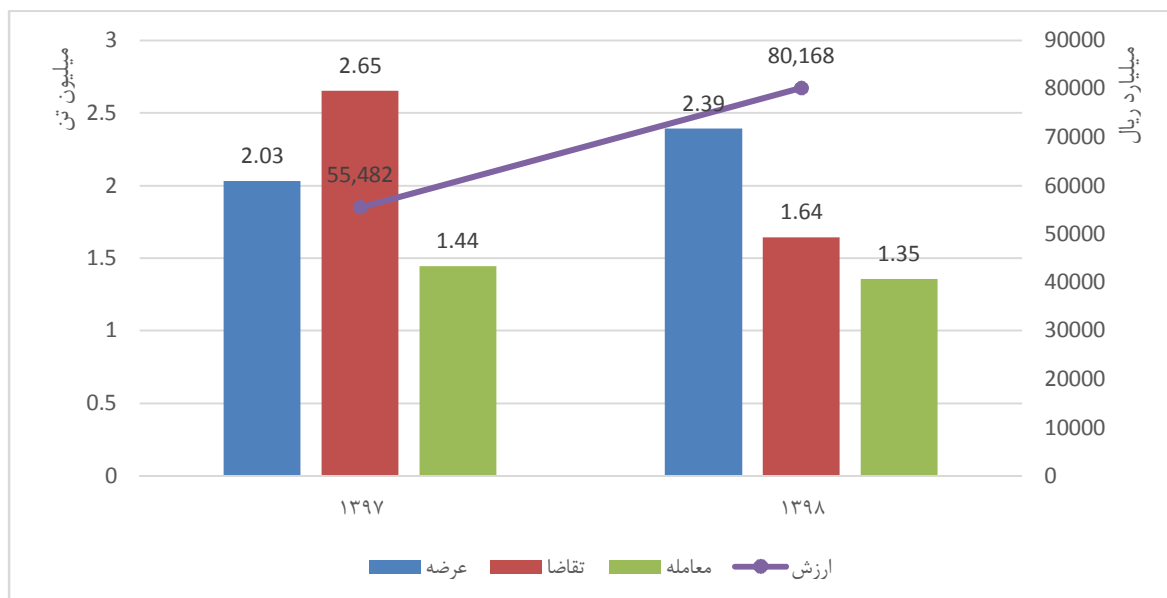
نمودار ۲۶: تغییرات ارزش محصولات پلیمری در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷

همچنین طی سال ۱۳۹۸ مطابق با نمودار ۲۷ در گروه محصولات پلیمری، پلی پروپیلن نساجی، پلی وینیل کلراید، پلی اتیلن ترفتالات نساجی، پلی پروپیلن شیمیایی و پلی اتیلن سبک خطی بالاترین سهم از ارزش معاملات پلیمری را دارا بوده‌اند. محصولات فوق در حدود ۵۰ درصد از ارزش معاملات پلیمری را به خود اختصاص داده‌اند.



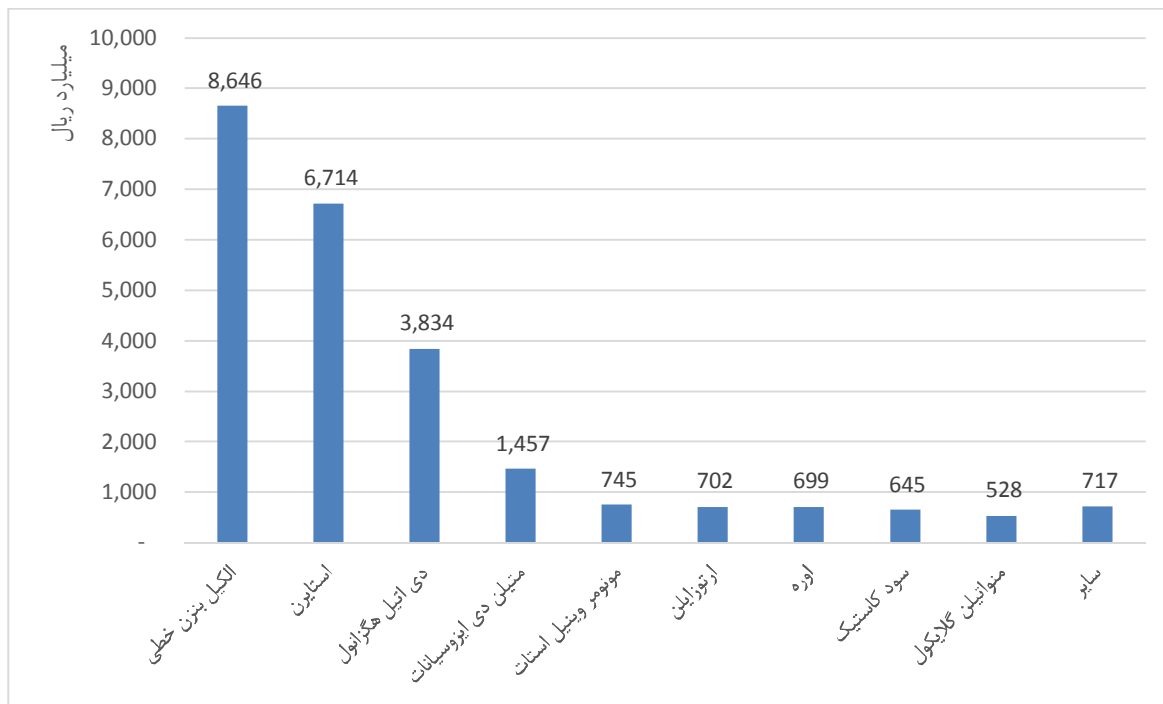
نمودار ۲۷: سهم محصولات از ارزش معاملات پلیمری در سال ۱۳۹۸

مطابق نمودار ۲۸ در گروه محصولات شیمیایی حجم معامله و ارزش معامله به ترتیب ۶ درصد کاهش و ۴۴ درصد رشد درصد افزایش داشته است.

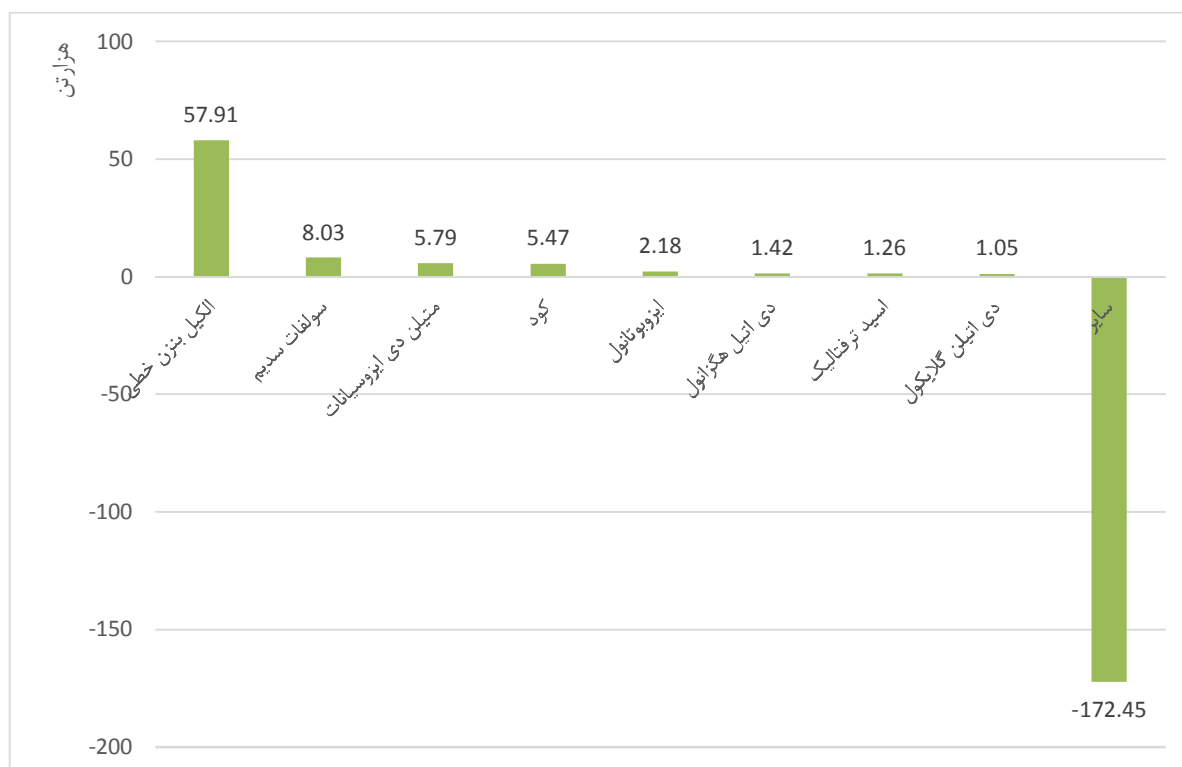


نمودار ۲۸: مقایسه وضعیت معاملات محصولات شیمیایی در سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

مطابق نمودار ۲۹ و نمودار ۳۰ محصولات الکیل بنزن خطی، استایرن و دی اتیل هگزانول بیشترین میزان رشد ارزش را در گروه محصولات شیمیایی دارا بوده‌اند.



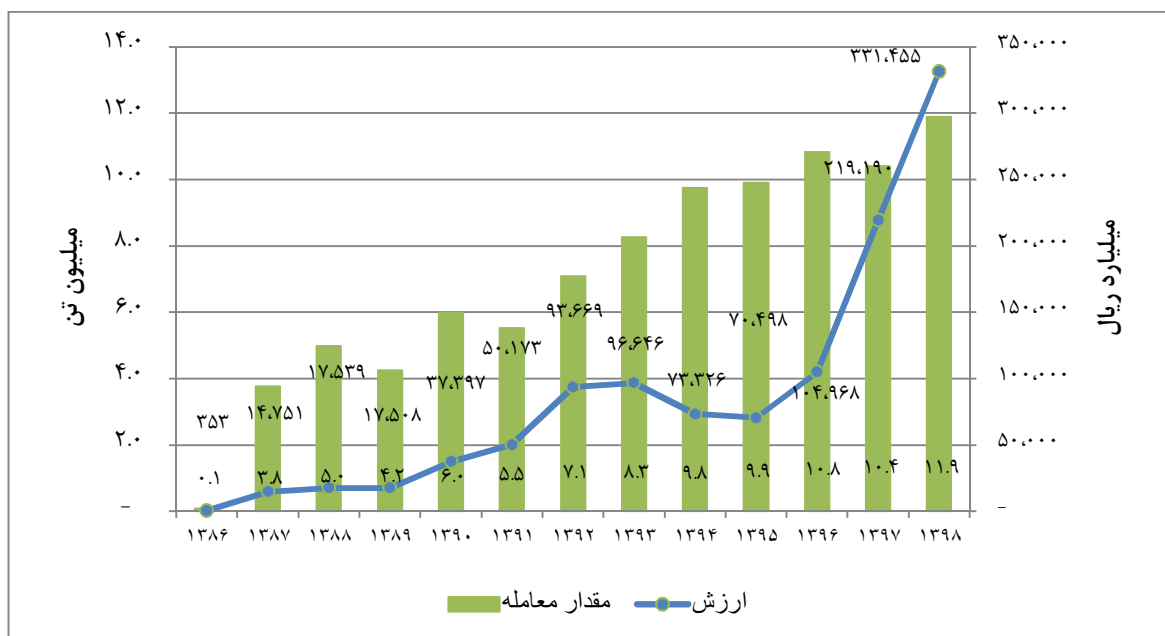
نمودار ۲۹: تغییرات ارزش محصولات شیمیایی در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷



نمودار ۳۰: تغییرات حجم محصولات شیمیایی در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷

## فرآورده‌های نفتی

در بازار فرآورده‌های نفتی شاهد رشد ۱۵ درصدی حجم و ۵۱ درصدی ارزش معاملات نسبت به سال ۹۷ بوده ایم به طوری که رکورد حجم و ارزش معاملات این محصولات در بورس کالا طی سالیان گذشته شکسته شد و ۱۱,۹ میلیون تن محصول به ارزش بیش از ۳۳ هزار میلیارد تومان مورد معامله قرار گرفت.



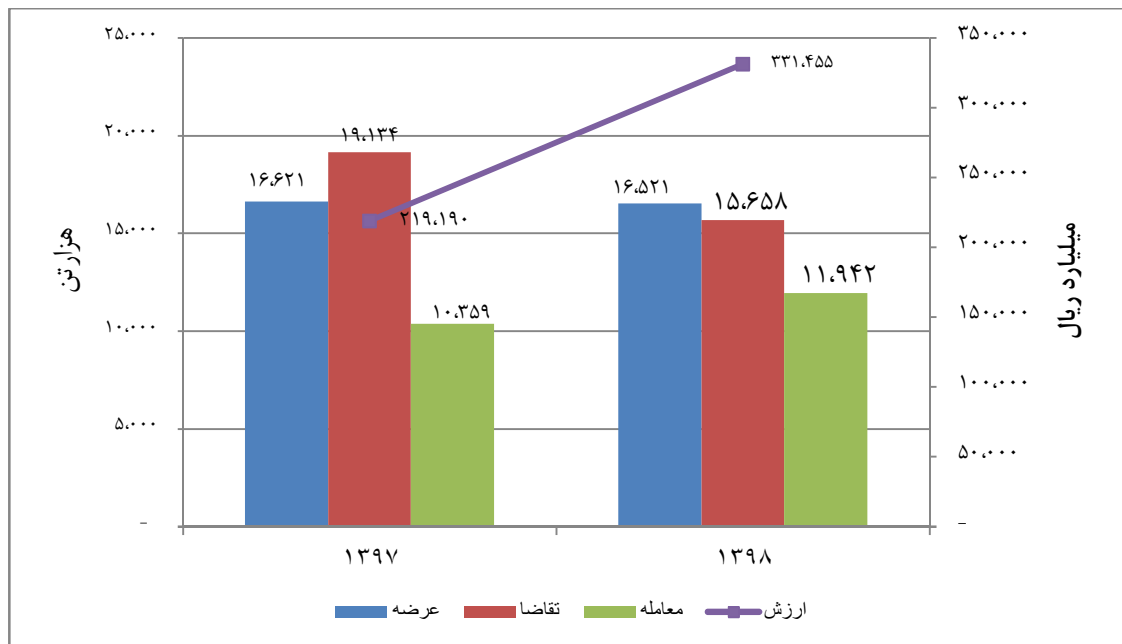
نمودار ۳۱: روند حجم و ارزش معاملات محصولات فرآورده‌های نفتی در بورس کالای ایران از ابتدای تاسیس

در حوزه محصولات فرآورده‌های نفتی در سال ۱۳۹۸، معاملات لوب‌کات بیشترین رشد حجم معامله و ارزش را نسبت به سال ۹۷ داشته و حجم معاملات آن با ۱۷۸ درصد افزایش به ۱۴۰۸ هزارتن در سال ۱۳۹۸ رسیده است.

جدول ۲۰: آمار معاملات فرآورده‌های نفتی در بازار کالای فیزیکی

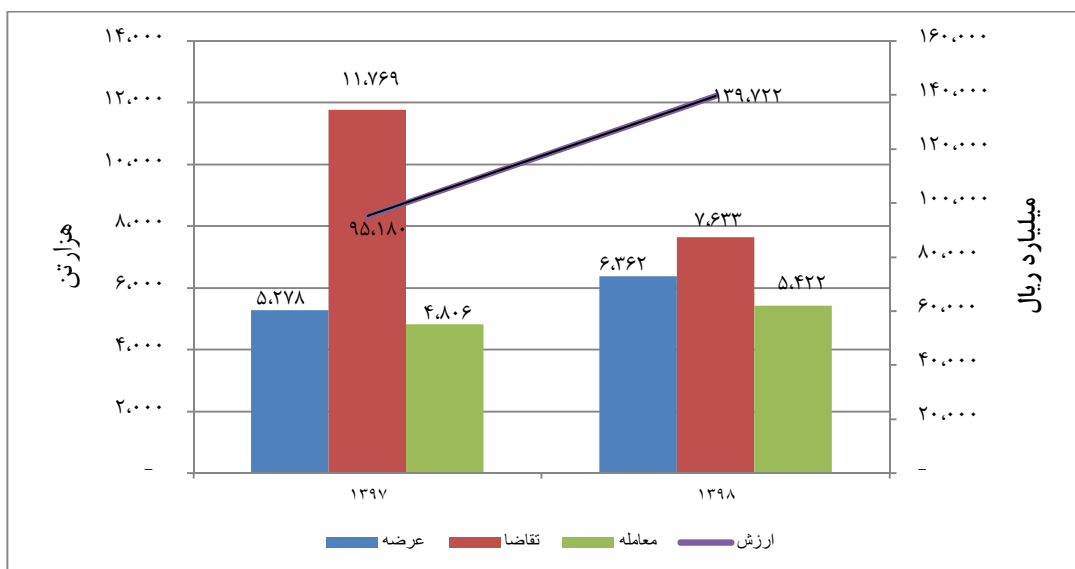
| نام کالا             | سال ۱۳۹۸      |                     | سال ۱۳۹۷      |                     | تغییرات          |                   |
|----------------------|---------------|---------------------|---------------|---------------------|------------------|-------------------|
|                      | حجم (هزار تن) | ارزش (میلیارد ریال) | حجم (هزار تن) | ارزش (میلیارد ریال) | درصد تغییر (حجم) | درصد تغییر (ارزش) |
| روغن                 | ۴۸            | ۲,۷۶۵               | ۶۳            | ۲,۴۷۹               | (۲۴)             | ۱۲                |
| قیح                  | ۴,۶۴۹         | ۱۳۰,۰۷۰             | ۴,۵۳۴         | ۱۰۶,۹۲۷             | ۳                | ۲۲                |
| وکیوم باتوم          | ۵,۴۲۲         | ۱۳۹,۷۲۲             | ۴,۸۰۶         | ۹۵,۱۸۰              | ۱۳               | ۴۷                |
| گوگرد                | ۳۱۳           | ۱,۰۸۸               | ۳۶۷           | ۲,۴۰۹               | (۱۵)             | (۵۵)              |
| لوب کات              | ۱,۴۰۸         | ۵۴,۵۱۱              | ۵۰۷           | ۱۰,۱۱۲              | ۱۷۸              | ۴۳۹               |
| سلاپس واکس           | ۴۸            | ۱,۴۷۵               | ۳۴            | ۶۶۹                 | ۴۳               | ۱۲۱               |
| عایق رطوبتی          | ۵۴            | ۱,۸۲۳               | ۴۸            | ۱,۴۱۴               | ۱۳               | ۲۹                |
| جمع فرآورده‌های نفتی | ۱,۹۴۲         | ۳۳۱,۴۵۵             | ۱۰,۳۶۰        | ۲۱۹,۱۹۰             | ۱۵               | ۵۱                |

در نمودار ۳۲ حجم عرضه، تقاضا، معامله و ارزش فرآورده‌های نفتی در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ نشان داده شده است.



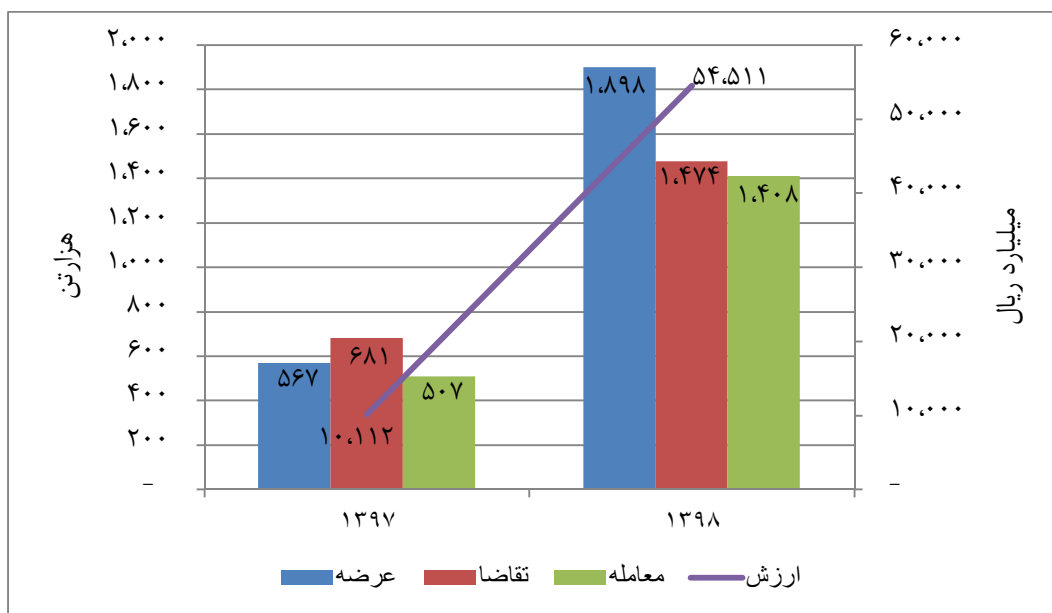
نمودار ۳۲: مقایسه‌ی حجم عرضه، تقاضا، معامله و ارزش فرآورده‌های نفتی در سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۷

حجم عرضه و تقاضای فرآورده‌های نفتی در سال ۱۳۹۸ به ترتیب ۱ و ۱۸ درصد نسبت به سال ۱۳۹۷ کاهش داشته است با این وجود حجم معاملات و ارزش آنها به ترتیب با رشد ۱۵ و ۵۱ درصدی همراه بوده است. با توجه به نمودار ۳۳، حجم تقاضای وکیوم باتوم طی سال ۱۳۹۸ نسبت به دوره مشابه سال گذشته به دلیل آزاد شدن سقف رقابت، ۳۵ درصد کاهش یافته است ولی حجم معاملات و ارزش آنها به ترتیب ۱۳ و ۴۷ درصد رشد داشته است.



نمودار ۳۳: مقایسه‌ی حجم عرضه، تقاضا، معامله و ارزش وکیوم باتوم در سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۷

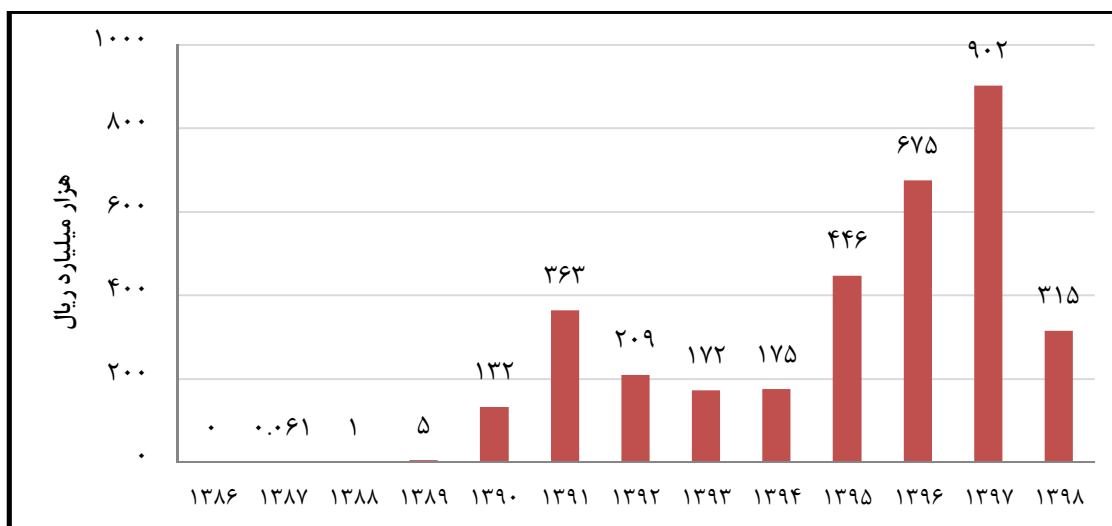
در سال ۹۷ به علت قیمت گذاری دولتی در روغن موتور و تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومان به لوبکات، معاملات این محصول خارج از بورس صورت می پذیرفت. در سال ۹۸ با لغو تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومان و قیمت گذاری بر اساس نرخ ارز نیماء، میزان عرضه این محصول در بورس کالا افزایش یافته و با توجه به نمودار ۳۴ میزان عرضه و معامله لوبکات در سال ۱۳۹۸ به ترتیب ۲۳۵ و ۱۷۸ درصد نسبت به سال ۱۳۹۷ افزایش داشته است. ارزش معاملات لوبکات نیز در سال ۱۳۹۸ با ۴۳۹ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۷ به ۵۴۵۱۱ میلیارد ریال رسیده است.



نمودار ۳۴: مقایسه‌ی حجم عرضه، تقاضا، معامله و ارزش لوب کات در سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

## بازار مالی

در معاملات بازار اوراق بهادار مبتنی بر کالا مطابق جداول ۲۲ و ۲۳، تعداد قراردادهای آتی و اختیار معامله با افزایش و تعداد قراردادهای سلف موازی استاندارد، گواهی سپرده کالایی و صندوق سرمایه‌گذاری با کاهش همراه بوده است. ارزش معاملات نیز در همه قراردادهای به استثناء گواهی سپرده کالایی با کاهش همراه بوده است. حذف قراردادهای آتی سکه طلا از بازار معاملات مشتقه و بالا رفتن عمق بازار گواهی های سپرده کالایی در کالاهای مختلف از قبیل زعفران، زیره، سکه و... دلایل اصلی تغییرات رخ داد در ارزش معاملات بازار مالی بورس کالای ایران بوده است.



شکل ۳۵: ارزش معاملات در بازار اوراق بهادار مبتنی بر کالا (بازار مشتقه و بازار مالی) - برحسب هزار میلیارد ریال

جدول ۲۱: تعداد و ارزش قراردادهای مشتقه

| آمار معاملات             | سال ۱۳۹۷       |                | سال ۱۳۹۸       |                | درصد تغییر (حجم) | درصد تغییر (ارزش) |
|--------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|------------------|-------------------|
|                          | تعداد قرارداد  | ارزش           | تعداد قرارداد  | ارزش           |                  |                   |
|                          | (هزار قرارداد) | (میلیارد ریال) | (هزار قرارداد) | (میلیارد ریال) |                  |                   |
| قراردادهای آتی           | ۱۵,۷۳۵         | ۲۴۸,۵۹۶        | ۱۵,۳۴۸         | ۸۲۳,۲۶۶        | ۲/۵۲             | -۶۹/۸۰            |
| قراردادهای اختیار معامله | ۵۴             | ۱,۲۴۰          | ۲۴             | ۷۴۱            | ۱۲۵/۲۸           | ۶۷                |
| جمع قراردادهای مشتقه     | ۱۵,۷۸۹         | ۲۴۹,۸۳۷        | ۱۵,۳۷۲         | ۸۲۴,۰۰۷        | ۲/۷۱             | -۶۹/۷۵            |

جدول ۲۲: تعداد و ارزش معاملات بازار مالی

| آمار معاملات        | سال ۱۳۹۷       |                | سال ۱۳۹۸       |                | درصد تغییر (حجم) | درصد تغییر (ارزش) |
|---------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|------------------|-------------------|
|                     | تعداد قرارداد  | ارزش           | تعداد قرارداد  | ارزش           |                  |                   |
|                     | (هزار قرارداد) | (میلیارد ریال) | (هزار قرارداد) | (میلیارد ریال) |                  |                   |
| سلف موازی استاندارد | ۲۱,۶۳۷         | ۸,۱۳۳          | ۱۴۷,۹۷۰        | ۲۰,۴۱۷         | -۸۵/۴            | -۶۰/۲             |
| گواهی سپرده کالایی  | ۶۷,۹۰۸         | ۳۹,۹۵۹         | ۹۵,۷۲۸         | ۱۸,۸۲۴         | -۲۹/۱            | ۱۱۲/۳             |
| صندوق سرمایه‌گذاری  | ۸۳۰,۹۲۴        | ۱۷,۱۸۳         | ۲۰,۴۷۰,۰۰۹     | ۳۸,۵۹۰         | -۵۹/۴            | -۵۵/۵             |
| جمع                 | ۹۲۰,۴۶۹        | ۶۵,۲۷۵         | ۲,۲۹۰,۷۰۷      | ۷۷,۸۳۱         | -۵۹/۸            | -۱۶/۱             |

## پذیرش کالاها، شرکت‌ها، اوراق بهادار مبتنی بر کالا و انبارها

تعداد کل کدهای صادر شده (حقوقی، حقیقی و عمومی) در بازار آتی و فیزیکی بورس کالا مطابق جدول ۲۴

می‌باشد:

جدول ۲۳: تعداد کل کدهای صادر شده (حقوقی، حقیقی و عمومی) در بازار آتی و فیزیکی بورس کالای ایران در سال ۹۸

| شرکت های پذیرفته شده در بورس کالا (اخذ کد بورسی) |           |       |              |       |       |
|--------------------------------------------------|-----------|-------|--------------|-------|-------|
| مجموع کدهای صادر شده                             | بازار آتی |       | بازار فیزیکی |       |       |
|                                                  | حقیقی     | حقوقی | عمومی        | حقیقی | حقوقی |
| ۱۰۸۷۹                                            | ۹۵۵۶      | ۳۱    | ۱۶           | ۳۱۴   | ۹۶۲   |

همچنین وضعیت کلی شرکت ها و کالاهای پذیرش شده در بورس کالای ایران تا پایان سال ۱۳۹۸ به شرح جداول

۲۵ و ۲۶ است:

جدول ۲۴: تعداد شرکت های عرضه کننده یا تولیدکننده پذیرش شده در بورس کالای ایران از ابتدای راه اندازی بورس تا ۱۳۹۸/۱۲/۲۹

| شرکت های پذیرفته شده در بورس کالای ایران |            |                            |               |                             |                                  |
|------------------------------------------|------------|----------------------------|---------------|-----------------------------|----------------------------------|
| جمع                                      | بازار فرعی | بازار معاملات کالای فیزیکی |               |                             |                                  |
|                                          |            | کشاورزی**                  | صنعتی و معدنی | فرآورده های پتروشیمی و نفتی |                                  |
| ۸۳۸                                      | ۱۰۹        | ۱۴۵                        | ۲۵۰           | ۳۳۴                         | شرکت های عرضه کننده کالای داخلی  |
| ۱۵۰                                      | ۳۷         | ۲۲                         | ۵۶            | ۳۵                          | شرکت های عرضه کننده کالای خارجی* |

\* شرکت های عرضه کننده کالای خارجی به صورت تک محموله ای پذیرش شده اند.

\*\* آمار پذیرش شرکت های عرضه کننده کالاهای کشاورزی از ابتدای سال ۱۳۹۶ در نظر گرفته شده است.

جدول ۲۵: تعداد کالاهای پذیرش شده در بورس کالای ایران به تفکیک تابلوهای معاملاتی از ابتدای راه اندازی بورس تا ۱۳۹۸/۱۲/۲۹

| تعداد کالاهای پذیرش شده در بورس کالای ایران |           |              |              |
|---------------------------------------------|-----------|--------------|--------------|
| شرح                                         | گروه اصلی | زیرگروه اصلی | زیرگروه فرعی |
| محصولات صنعتی و معدنی                       | ۷         | ۲۴           | ۵۲           |
| فرآورده های نفتی و پتروشیمی                 | ۲         | ۹            | ۵۹           |
| محصولات کشاورزی                             | ۱         | ۲۱           | ۷۶           |
| مجموع کالاهای بازار معاملات کالای فیزیکی    | ۱۰        | ۵۴           | ۱۸۷          |
| بازار فرعی                                  | ۹         | ۵۸           | ۹۶           |
| تعداد کل کالاهای پذیرفته شده                | ۱۹        | ۱۱۲          | ۲۸۳          |

## کالاها و شرکت‌های پذیرش شده در بازار اصلی

### کالاهای داخلی جدید

در سال ۹۸، تعداد ۴ ردیف کالای داخلی جدید، توسط ۴ شرکت، در بورس پذیرش شده است که به تفکیک عبارتند از:

- یک ردیف کالا تولید ۱ شرکت تولیدکننده محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی.
- سه ردیف کالا تولید ۳ شرکت تولیدکننده محصولات صنعتی و معدنی.

### کالاهای داخلی مشابه

در سال ۱۳۹۸ تعداد ۹۵ ردیف کالای داخلی مشابه، توسط ۹۱ شرکت، در بورس پذیرش شده است که به تفکیک عبارتند از:

- ۴۰ ردیف کالا تولید ۳۹ شرکت تولیدکننده محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی.
- ۵۵ ردیف کالا تولید ۵۲ شرکت تولیدکننده محصولات صنعتی و معدنی.

### کالاهای وارداتی مشابه

در سال ۱۳۹۸ تعداد ۱ ردیف کالای وارداتی مشابه در بورس پذیرش شده است.

## کالاها و شرکت‌های پذیرش شده در بازار فرعی

در سال ۱۳۹۸ تعداد ۲۸ ردیف کالا توسط ۲۷ شرکت داخلی، در بورس پذیرش شده است که به تفکیک عبارتند از:

- ۴ ردیف کالا تولید ۳ شرکت تولیدکننده محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی.
- ۱۵ ردیف کالا تولید ۱۵ شرکت تولیدکننده محصولات صنعتی و معدنی.
- ۹ ردیف کالا تولید ۹ شرکت تولیدکننده محصولات کشاورزی.

### انبارهای پذیرش شده

شرکت بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۸، انبارهایی را برای داراییهای پایه موجود و دارایی های پایه جدید پذیرش و اقدام به راه اندازی معاملات گواهی سپرده کالایی برای آنها نموده است. به این منظور برای کالای زعفران نگین و پوشال معمولی، ۳ انبار در خراسان رضوی و ۱ انبار در خراسان جنوبی پذیرش شده و پذیرش ۲ انبار نیز تمدید شده است. انبارهای مذکور به ترتیب مربوط به شرکت های نوین زعفران، طلای سرخ گلشید ایرانیان، زعفران سحرخیز، صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی خراسان جنوبی، زرین زعفران مشرق زمین و اتحادیه تعاونی های روستایی خراسان رضوی بوده است.

علاوه بر تمدید پذیرش خزانه سکه طلای بانک رفاه کارگران، بانک صادرات و بانک سامان در سال ۱۳۹۸ و افزایش ظرفیت آنها در ابتدای سال، خزانه سکه طلای بانک ملت نیز در استان تهران مورد پذیرش قرار گرفت و به این ترتیب تعداد خزانه های سکه طلا به ۴ مورد افزایش یافت.

هم چنین در تابستان سال ۱۳۹۸، با پذیرش ۳ انبار در استان خراسان رضوی، معاملات گواهی سپرده کالایی زیره سبز راه اندازی گردید. به این منظور انبار شرکت های کیمیا بذر تربت حیدریه، اتحادیه تعاونی روستایی خراسان رضوی (انبار دانش) و شرکت صادرات و واردات زیره پاک کنی بیهقی مورد پذیرش قرار گرفتند. در این راستا در اواخر سال نیز انبار شرکت مینو بذر گلستان واقع در استان گلستان نیز به مجموعه انبارهای پذیرش شده برای زیره سبز افزوده شد.

راه اندازی معاملات گواهی سپرده کالایی پسته فندق نیز از دیگر اقدامات بورس کالا در این حوزه بوده است و به این منظور نیز ۲ انبار از شرکت های طلای سبز زرنده و سبز دانه کویر در استان کرمان و ۱ انبار شرکت زرین زعفران مشرق زمین در شهرستان مه ولات استان خراسان رضوی مورد پذیرش قرار گرفتند.

در مجموع تعداد انبارهای مورد پذیرش بورس کالا برای هر کالا در حال حاضر به شرح ذیل می باشد:

جدول - تعداد انبارهای پذیرش شده فعال در بورس کالای ایران تا ۱۳۹۸/۱۲/۲۹

| تعداد انبارهای مورد پذیرش در بورس کالای ایران |               |                          |
|-----------------------------------------------|---------------|--------------------------|
| کالا                                          | تعداد انبارها | استان                    |
| سکه‌ی تمام بهار آزادی طرح امام(ره)            | ۴             | تهران                    |
| زعفران نگین و پوشال معمولی                    | ۶             | خراسان رضوی-خراسان جنوبی |
| پسته فندق                                     | ۳             | کرمان- خراسان رضوی       |
| زیره سبز                                      | ۴             | خراسان رضوی- گلستان      |

## کارگزاران

## کارگزاران فعال

کارگزاران اصلی ترین نهاد نظام معاملات در بورس کالای ایران می باشند. تا پایان سال ۱۳۹۸ تعداد ۸۷ کارگزاری از سازمان بورس و اوراق بهادار مجوز فعالیت در بورس کالای ایران را اخذ نموده اند. این شرکت های کارگزاری جمعاً دارای ۵۹۲ مجوز فعالیت در بخش های فلزات، فراورده های نفتی و پتروشیمی، کشاورزی، سیمان، قرارداد آتی، معاملات برخط قرارداد آتی، سلف موازی استاندارد، گواهی سپرده کالایی و مشاور پذیرش به شرح جدول ۲۷ می باشند.

جدول ۲۶: اطلاعات مربوط به مجوزهای فعالیت کارگزاران

| ردیف | نام کارگزاری           | صنعتی و معدنی | پتروشیمی و فراورده های نفتی | کشاورزی | سیمان | قرارداد آتی | آلایین قرارداد آتی | سلف موازی استاندارد | گواهی سپرده کالایی | مشاور پذیرش | تعداد مجوز |
|------|------------------------|---------------|-----------------------------|---------|-------|-------------|--------------------|---------------------|--------------------|-------------|------------|
| ۱    | آبان                   | *             | *                           | *       | *     | *           | *                  | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۲    | آبادانا                | *             | *                           | *       | *     | *           | *                  | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۳    | آتی ساز بازار          | *             | *                           | *       |       |             | *                  |                     |                    |             | ۴          |
| ۴    | آراد ایرانیان          | *             | *                           | *       |       |             |                    | *                   |                    |             | ۴          |
| ۵    | آرمان تدبیر نقش جهان   |               | *                           |         |       |             |                    |                     |                    |             | ۱          |
| ۶    | آرمون بورس             | *             | *                           | *       | *     |             |                    |                     |                    |             | ۴          |
| ۷    | آریا نوین              |               | *                           | *       |       |             |                    | *                   | *                  |             | ۴          |
| ۸    | آفتاب درخشان خاورمیانه | *             | *                           | *       |       |             |                    | *                   |                    |             | ۴          |
| ۹    | آگاه                   | *             | *                           | *       | *     | *           | *                  | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۱۰   | آینده نگر خوارزمی      |               | *                           |         |       |             |                    |                     |                    | *           | ۲          |
| ۱۱   | اردبیهشت ایرانیان      | *             | *                           | *       | *     | *           | *                  | *                   | *                  |             | ۸          |
| ۱۲   | ارگ هومن               | *             |                             | *       |       |             |                    |                     | *                  |             | ۳          |
| ۱۳   | اطمینان سهم            |               | *                           | *       |       |             |                    |                     | *                  | *           | ۳          |
| ۱۴   | اقتصاد بیدار           | *             | *                           | *       |       | *           | *                  | *                   | *                  |             | ۷          |
| ۱۵   | امین آوید              | *             | *                           | *       | *     | *           | *                  | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۱۶   | امین سهم               | *             | *                           | *       | *     | *           | *                  | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۱۷   | ایستاتیس پویا          | *             | *                           | *       | *     | *           | *                  | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۱۸   | بازار سهام             | *             | *                           | *       | *     |             |                    |                     |                    |             | ۴          |
| ۱۹   | بانک آینده             | *             | *                           | *       | *     | *           | *                  | *                   | *                  |             | ۸          |
| ۲۰   | بانک اقتصاد نوین       | *             | *                           | *       | *     |             |                    | *                   |                    |             | ۵          |
| ۲۱   | بانک انصار             | *             | *                           |         |       | *           | *                  | *                   | *                  | *           | ۷          |

| ردیف | نام کارگزاری      | صنعتی و معدنی | پتروشیمی و فراورده‌های نفتی | کشاورزی | سیمان | قرارداد آتی | آلاین قرارداد آتی | سلف موازی استاندارد | گواهی سپرده کالایی | مشاور پذیرش | تعداد مجوز |
|------|-------------------|---------------|-----------------------------|---------|-------|-------------|-------------------|---------------------|--------------------|-------------|------------|
| ۲۲   | بانک پاسارگاد     | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۲۳   | بانک تجارت        | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۲۴   | بانک توسعه صادرات | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۲۵   | بانک خاورمیانه    | *             | *                           | *       | *     |             |                   |                     |                    | *           | ۵          |
| ۲۶   | بانک دی           | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۸          |
| ۲۷   | بانک رفاه کارگران | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۲۸   | بانک سامان        | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   |                    |             | ۷          |
| ۲۹   | بانک سپه          | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۳۰   | بانک صادرات ایران | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۳۱   | بانک صنعت و معدن  | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۳۲   | بانک کارآفرین     | *             | *                           | *       | *     | *           |                   | *                   | *                  | *           | ۸          |
| ۳۳   | بانک کشاورزی      | *             | *                           | *       |       | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۷          |
| ۳۴   | بانک مسکن         | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۳۵   | بانک ملت          | *             | *                           | *       | *     | *           |                   | *                   | *                  |             | ۷          |
| ۳۶   | بانک ملی ایران    | *             | *                           |         | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۸          |
| ۳۷   | باهنر             | *             | *                           | *       |       | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۷          |
| ۳۸   | بورس ابراز        |               | *                           |         |       |             |                   |                     |                    |             | ۱          |
| ۳۹   | بورس بهگزین       | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۴۰   | بورس بیمه ایران   | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۴۱   | بورسیران          |               | *                           |         | *     |             |                   |                     |                    |             | ۲          |
| ۴۲   | بهمن              | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۴۳   | پارس ایده بنیان   | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   |                    |             | ۷          |
| ۴۴   | پارس نمودگر       | *             | *                           | *       | *     |             |                   | *                   |                    |             | ۵          |
| ۴۵   | پارسیان           | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۴۶   | پیشگامان بهرور    | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۴۷   | تأمین سرمایه نوین | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۴۸   | تدبیرگر سرمایه    | *             | *                           | *       | *     | *           |                   |                     |                    | *           | ۵          |
| ۴۹   | تدبیرگران فردا    | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۵۰   | توازن بازار       | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۵۱   | توسعه سرمایه دنیا | *             | *                           | *       | *     | *           | *                 | *                   |                    |             | ۷          |
| ۵۲   | توسعه فردا        | *             | *                           |         | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۷          |
| ۵۳   | توسعه کشاورزی     |               | *                           | *       |       | *           |                   |                     | *                  |             | ۴          |

| ردیف | نام کارگزاری                   | صنعتی و معدنی | پژوهشی و فرآورده‌های نفتی | کشاورزی | سیمان | قرارداد آتی | آلاین قرارداد آتی | سلف موازی استاندارد | گواهی سپرده کالایی | مشاور پذیرش | تعداد مجوز |
|------|--------------------------------|---------------|---------------------------|---------|-------|-------------|-------------------|---------------------|--------------------|-------------|------------|
| ۵۴   | توسعه معاملات کیان             | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۴          |
| ۵۵   | حافظ                           | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۷          |
| ۵۶   | خبرگان سهام                    | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۵۷   | داناپان پارس                   | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۵۸   | دلیران پارس                    | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۵          |
| ۵۹   | دنیای خبره                     | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۸          |
| ۶۰   | راهبرد سرمایه‌گذاری ایران سهام | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۸          |
| ۶۱   | راهنمای سرمایه‌گذاران          | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۷          |
| ۶۲   | رضوی                           | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۶۳   | سپهر باستان                    | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۴          |
| ۶۴   | ستاره جنوب                     | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۷          |
| ۶۵   | سرمایه و دانش                  | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۶۶   | سرمایه‌گذاری ملی ایران         | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۴          |
| ۶۷   | سهام پژوهان شایان              | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۲          |
| ۶۸   | سهام گستران شرق                | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۲          |
| ۶۹   | سهم آشنا                       | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۷۰   | سی ولکس                        | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۸          |
| ۷۰   | سیماب گون                      | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۴          |
| ۷۲   | سینا                           | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۷۳   | شهر                            | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۷۴   | صبا جهاد                       | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۸          |
| ۷۵   | فارابی                         | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۷۶   | کالای خاورمیانه                | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۷          |
| ۷۷   | گنجینه سپهر پارت               | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۸          |
| ۷۸   | مبین سرمایه                    | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۹          |
| ۷۹   | مدبر آسیا                      | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۷          |
| ۸۰   | مشاوران سهام                   | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۴          |
| ۸۱   | مفید                           | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۸          |
| ۸۲   | ملل پویا                       | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  | *           | ۵          |
| ۸۳   | مهرآفرین                       | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۴          |
| ۸۴   | نگاه نوین                      | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۶          |
| ۸۵   | نماد شاهدان                    | *             | *                         | *       | *     | *           | *                 | *                   | *                  |             | ۸          |

| ردیف | نام کارگزاری           | صنعتی و معدنی | پتروشیمی و فراورده‌های نفتی | کشاورزی | سپهان | قرارداد آتی | آلاین | قرارداد آتی | سلف موازی استاندارد | گواهی سپرده کالایی | مشاور پذیرش | تعداد مجوز |
|------|------------------------|---------------|-----------------------------|---------|-------|-------------|-------|-------------|---------------------|--------------------|-------------|------------|
| ۸۶   | نواندیشان بازار سرمایه | *             | *                           | *       | *     | *           | *     | *           | *                   | *                  |             | ۷          |
| ۸۷   | نهایت نگر              | *             | *                           | *       | *     | *           | *     | *           | *                   | *                  |             | ۸          |
|      | جمع                    | ۷۷            | ۸۵                          | ۷۵      | ۶۵    | ۶۲          | ۵۷    | ۶۸          | ۶۲                  | ۴۱                 |             | ۵۹۲        |

## عملکرد کارگزاران

### بازار معاملات کالای فیزیکی

در مالی ۱۳۹۸، تعداد ۶۱ کارگزار در بازار معاملات کالای فیزیکی (با احتساب بازار فرعی) به عنوان فروشنده فعال، ۲۵،۴۵۲ هزار تن کالا به ارزش ۱،۲۷۴ هزار میلیارد ریال را به فروش رسانده‌اند که این میزان کالا توسط ۸۲ کارگزار خریداری شده و اطلاعات مربوطه به قرار جدول ۲۸ است.

جدول ۲۷: اطلاعات مربوط به حجم و ارزش معاملات کارگزاران خریدار و فروشنده در بازار معاملات کالای فیزیکی

| ردیف | نام کارگزار       | خرید             |                        |                             | نام کارگزار       | فروش             |                        |                             |
|------|-------------------|------------------|------------------------|-----------------------------|-------------------|------------------|------------------------|-----------------------------|
|      |                   | وزن<br>(هزار تن) | ارزش<br>(میلیارد ریال) | سهم از کل<br>ارزش<br>(درصد) |                   | وزن<br>(هزار تن) | ارزش<br>(میلیارد ریال) | سهم از کل<br>ارزش<br>(درصد) |
| ۱    | مفید              | ۲،۶۵۲            | ۱۲۶،۵۳۳                | ۹،۹۳                        | مبین سرمایه       | ۳،۷۷۴            | ۲۰۳،۳۲۵                | ۱۵،۹۵                       |
| ۲    | سی ولکس           | ۱،۵۲۹            | ۸۷،۴۶۵                 | ۶،۸۶                        | خبرگان سهام       | ۴،۳۹۷            | ۱۳۲،۶۶۵                | ۱۰،۴۱                       |
| ۳    | خبرگان سهام       | ۲،۳۵۶            | ۷۳،۱۷۰                 | ۵،۷۴                        | سی ولکس           | ۱،۱۸۴            | ۹۵،۰۳۱                 | ۷،۴۵                        |
| ۴    | بانک صنعت و معدن  | ۴۷۴              | ۶۲،۴۶۲                 | ۴،۹۰                        | باهنر             | ۲،۳۰۰            | ۹۱،۷۴۰                 | ۷،۲۰                        |
| ۵    | سپهر باستان       | ۱،۱۰۲            | ۶۲،۳۸۲                 | ۴،۸۹                        | مفید              | ۱،۷۰۴            | ۷۲،۸۷۸                 | ۵،۷۲                        |
| ۶    | توازن بازار       | ۹۶۸              | ۴۸،۶۹۴                 | ۳،۸۲                        | سینا              | ۱،۹۰۴            | ۵۸،۰۹۰                 | ۴،۵۶                        |
| ۷    | باهنر             | ۱،۱۹۹            | ۴۴،۰۵۷                 | ۳،۴۵                        | بانک ملی ایران    | ۵۳۴              | ۵۵،۹۰۰                 | ۴،۳۸                        |
| ۸    | ایساتیس پویا      | ۸۳۷              | ۴۱،۵۱۹                 | ۳،۲۶                        | ارگ هومن          | ۱۰۲              | ۵۱،۲۷۹                 | ۴،۰۲                        |
| ۹    | بانک رفاه کارگران | ۱،۴۹۰            | ۴۱،۰۷۴                 | ۳،۲۲                        | صبا جهاد          | ۴۷۵              | ۵۰،۶۷۴                 | ۳،۹۷                        |
| ۱۰   | اقتصاد بیدار      | ۸۵۶              | ۳۹،۵۵۵                 | ۳،۱۰                        | بانک رفاه کارگران | ۷۴۷              | ۴۱،۴۴۲                 | ۳،۲۵                        |
| ۱۱   | سایر (۷۲ شرکت)    | ۱۱،۹۸۹           | ۴۵۹،۷۲۳                | ۵۰،۸۳                       | سایر (۵۱ شرکت)    | ۸،۳۳۱            | ۴۲۱،۴۱۴                | ۳۳،۰۹                       |
|      | جمع کل            | ۲۵،۴۵۲           | ۱،۲۷۴،۴۳۸              | ۱۰۰،۰۰                      | جمع کل            | ۲۵،۴۵۲           | ۱،۲۷۴،۴۳۸              | ۱۰۰                         |

## بازار معاملات قراردادهای آتی

در سال ۱۳۹۸، تعداد ۵۳ کارگزار در معاملات قراردادهای آتی فعال بوده‌اند که آمار مربوط به تعداد و ارزش قراردادهای معامله‌شده از طریق آن‌ها به شرح جدول ۲۹ می‌باشد.

جدول ۲۸: اطلاعات مربوط به تعداد و ارزش قراردادهای آتی معامله‌شده توسط کارگزاران

| ردیف | نام کارگزار      | مجموع تعداد قرارداد<br>خرید و فروش | مجموع ارزش خرید و فروش<br>(میلیارد ریال) | سهم از کل ارزش<br>(درصد) |
|------|------------------|------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------|
| ۱    | آگاه             | ۵,۲۸۳,۸۳۸                          | ۸۹,۲۷۱                                   | ۱۶,۷۹                    |
| ۲    | مفید             | ۴,۳۲۱,۹۵۴                          | ۶۳,۲۸۲                                   | ۱۳,۷۳                    |
| ۳    | سرمایه و دانش    | ۲,۵۵۸,۹۱۱                          | ۴۸,۷۸۲                                   | ۸,۱۳                     |
| ۴    | پیشگامان بهرور   | ۲,۳۶۴,۹۶۲                          | ۳۷,۰۳۰                                   | ۷,۵۲                     |
| ۵    | گنجینه سپهر پارت | ۱,۸۳۶,۹۹۸                          | ۳۰,۳۲۱                                   | ۵,۸۴                     |
| ۶    | مبین سرمایه      | ۱,۷۷۷,۰۲۲                          | ۲۸,۵۷۳                                   | ۵,۶۵                     |
| ۷    | اقتصاد بیدار     | ۱,۵۱۴,۶۳۶                          | ۲۰,۴۹۲                                   | ۴,۸۱                     |
| ۸    | حافظ             | ۸۲۵,۲۳۳                            | ۱۲,۷۸۳                                   | ۲,۶۲                     |
| ۹    | سهم آشنا         | ۷۷۲,۷۳۱                            | ۱۱,۳۴۱                                   | ۲,۴۶                     |
| ۱۰   | بانک تجارت       | ۷۶۱,۶۴۵                            | ۱۴,۳۳۲                                   | ۲,۴۲                     |
| ۱۱   | سایر کارگزاران   | ۹,۴۵۱,۶۰۰                          | ۱۴۰,۹۸۷                                  | ۳۰,۰۳                    |
|      | جمع کل           | ۳۱,۴۶۹,۵۳۰                         | ۴۹۷,۱۹۴                                  | ۱۰۰                      |



## گزارش مالی

### مقایسه‌ی بودجه و عملکرد

جدول ۲۹: مقایسه‌ی بودجه و عملکرد در سال ۱۳۹۸

| شرح حساب                                  | عملکرد سال ۱۳۹۸<br>(میلیون ریال) | بودجه سال ۱۳۹۸<br>(میلیون ریال) | تغییرات نسبت به بودجه<br>(درصد) |
|-------------------------------------------|----------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|
| درآمد حاصل از کارمزد معاملات              | ۱,۳۳۱,۶۱۷                        | ۱,۳۳۴,۰۷۶                       | (۰.۲)                           |
| حق درج کالای عرضه‌شده                     | ۳۱,۶۹۵                           | ۳۱,۴۰۸                          | ۰.۹                             |
| حق پذیرش                                  | ۹,۴۱۵                            | ۸,۰۵۴                           | ۱۶.۹                            |
| حق عضویت کارگزاران                        | ۸,۷۰۰                            | ۸,۶۹۳                           | ۰.۱                             |
| درآمدهای عملیاتی                          | ۱,۳۸۱,۴۲۷                        | ۱,۳۸۲,۲۳۱                       | (۰.۱)                           |
| بهای تمام‌شده درآمدهای عملیاتی            | (۲۹۹,۹۹۱)                        | (۲۹۴,۷۴۹)                       | ۱.۸                             |
| هزینه‌های اداری و تشکیلاتی                | (۴۱۱,۱۷۱)                        | (۴۰۳,۹۸۵)                       | ۱.۸                             |
| هزینه‌های عملیاتی                         | (۷۱۱,۱۶۲)                        | (۶۹۸,۷۳۴)                       | ۱.۸                             |
| سود عملیاتی                               | ۶۷۰,۲۶۵                          | ۶۸۳,۴۹۷                         | (۱.۹)                           |
| خالص سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی  | ۵۴۱,۰۱۴                          | ۵۴۶,۵۸۲                         | (۱)                             |
| سود ناشی از فعالیت‌های عادی قبل از مالیات | ۱,۲۱۱,۲۷۹                        | ۱,۲۳۰,۰۷۹                       | (۱.۵)                           |
| مالیات بر درآمد                           | (۱۱۰,۰۹۴)                        | (۱۱۹,۱۸۵)                       | (۷.۶)                           |
| سود خالص                                  | ۱,۱۰۱,۱۸۵                        | ۱,۱۱۰,۸۹۴                       | (۰.۹)                           |
| عایدی هر سهم پس از کسر مالیات             | ۵۹۲                              | ۵۹۷                             | (۰.۹)                           |

## عملکرد مالی

جدول ۳۰: مروری بر عملکرد مالی

| شرح               | سال ۱۳۹۸<br>(میلیون ریال) | سال ۱۳۹۷<br>(میلیون ریال) | درصد تغییرات |
|-------------------|---------------------------|---------------------------|--------------|
| درآمدهای عملیاتی  | ۱,۳۸۱,۴۲۷                 | ۹۶۶,۵۷۴                   | ۴۲.۹         |
| هزینه‌های عملیاتی | (۷۱۱,۱۶۲)                 | (۴۰۷,۶۷۶)                 | ۷۴.۴         |
| سود عملیاتی       | ۶۷۰,۲۶۵                   | ۵۵۸,۸۹۸                   | ۱۹.۹         |
| خالص سایر درآمدها | ۵۴۱,۰۱۴                   | ۳۸۰,۳۶۷                   | ۴۲.۲         |
| سود قبل از مالیات | ۱,۲۱۱,۲۷۹                 | ۹۳۹,۲۶۵                   | ۲۹.۰         |
| مالیات بر درآمد   | (۱۱۰,۰۹۴)                 | (۷۵,۱۴۶)                  | ۴۶.۵         |
| سود خالص          | ۱,۱۰۱,۱۸۵                 | ۸۶۴,۱۱۹                   | ۲۷           |
| سود هر سهم (ریال) | ۵۹۲                       | ۴۶۵                       | ۲۷           |

## نسبت‌های مالی

جدول ۳۱: نسبت‌های مالی

| شرح                           | سال ۱۳۹۸ | سال ۱۳۹۷ |
|-------------------------------|----------|----------|
| نسبت‌های نقدینگی              |          |          |
| نسبت جاری                     | ۳/۴      | ۴        |
| نسبت‌های اهرم مالی            |          |          |
| نسبت بدهی                     | ۰/۲۸     | ۰/۲۳     |
| نسبت‌های سودآوری (درصد)       |          |          |
| نرخ بازده جمع دارایی‌ها       | ۳۰٪      | ۳۵٪      |
| نرخ بازده حقوق صاحبان سهام    | ۴۱٪      | ۴۵٪      |
| نسبت‌های سودآوری بر مبنای سهم |          |          |
| سود هر سهم (EPS) - ریال       | ۵۹۲      | ۴۶۵      |
| سود نقدی هر سهم (DPS) - ریال  | ۶۰*      | ۱۰۰      |
| جریان نقدی هر سهم - ریال      | ۶۳۹      | ۶۴۹      |

\* پیشنهاد هیأت‌مدیره

## درآمد حاصل از کارمزد معاملات

در سال ۱۳۹۸ ترکیب درآمد کارمزد حاصل از معاملات به شرح جدول ۳۳ می باشد:

جدول ۳۲: سهم گروه های کالایی بازار فیزیکی و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در درآمد حاصل از کارمزد معاملات (میلیون ریال)

| سال ۱۳۹۷      |                              | سال ۱۳۹۸      |                              | شرح                                 |
|---------------|------------------------------|---------------|------------------------------|-------------------------------------|
| سهم<br>(درصد) | مبلغ کارمزد<br>(میلیون ریال) | سهم<br>(درصد) | مبلغ کارمزد<br>(میلیون ریال) |                                     |
| ۳۱.۷          | ۲۹۲,۰۷۳                      | ۳۸.۳          | ۵۰۹,۸۶۲                      | محصولات صنعتی و معدنی               |
| ۵۳.۱          | ۴۸۹,۹۴۷                      | ۵۲.۲          | ۶۹۴,۸۱۶                      | محصولات پتروشیمی و فرآورده های نفتی |
| ۲.۹           | ۲۶,۳۱۹                       | ۰.۰           | ۹۴                           | محصولات کشاورزی                     |
| ۰.۴           | ۳,۳۹۴                        | ۰.۴           | ۴,۷۵۷                        | بازار فرعی                          |
| ۹.۳           | ۸۶,۰۰۲                       | ۷.۲           | ۹۵,۳۳۵                       | قراردادهای آتی                      |
| ۰.۰۰۵         | ۴۶                           | ۰.۰۱۰         | ۱۳۰                          | قراردادهای اختیار معامله            |
| ۱.۰           | ۹,۰۱۱                        | ۱.۴           | ۱۸,۷۱۱                       | گواهی سپرده کالایی                  |
| ۰.۳           | ۲,۹۸۲                        | ۰.۱           | ۱,۵۳۷                        | اوراق سلف موازی استاندارد           |
| ۱.۴           | ۱۲,۸۵۷                       | ۰.۵           | ۶,۳۷۵                        | صندوق های سرمایه گذاری کالایی       |
| ۱۰۰           | ۹۲۲,۶۳۱                      | ۱۰۰           | ۱,۳۳۱,۶۱۷                    | جمع کل                              |

## اشخاص وابسته

معاملات انجام شده با اشخاص وابسته و مانده حساب های نهایی آنها طی سال مالی مورد گزارش به شرح جدول ۳۳ و جدول ۳۴ است:

## الف- معاملات انجام شده با اشخاص وابسته طی سال مورد گزارش:

جدول ۳۳: معاملات مشمول ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت (مبالغ به میلیون ریال)

| شرح                                 | نام شخص وابسته                 | نوع وابستگی    | مشمول ماده ۱۲۹ | کارمزد معاملات | حق درج و پذیرش | حق عضویت | اجاره محل و سایر |
|-------------------------------------|--------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------|------------------|
| مدیران اصلی شرکت و شرکت های اصلی آن | شرکت فولاد مبارکه اصفهان       | عضو هیات مدیره | ✓              | ۱۰۴,۹۰۳        | ۸۰۰            | -        | -                |
|                                     | شرکت ذوب آهن اصفهان            | عضو هیات مدیره | ✓              | ۲۲,۸۴۶         | ۸۹۲            | -        | -                |
|                                     | شرکت فولاد خوزستان             | عضو هیات مدیره | ✓              | ۱۷,۳۱۱         | ۳۵۰            | -        | -                |
|                                     | جمع                            |                |                | ۱۴۵,۰۶۰        | ۲,۰۴۲          | -        | -                |
| سایر اشخاص وابسته                   | شرکت کارگزاری مبین سرمایه      | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۲۰۸              |
|                                     | شرکت کارگزاری مفید             | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۶                |
|                                     | شرکت کارگزاری بانک آینده       | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۲۶               |
|                                     | شرکت کارگزاری خبرگان سهام      | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۶                |
|                                     | شرکت کارگزاری سینا             | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۱۷               |
|                                     | شرکت کارگزاری سی و لکس         | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۶                |
|                                     | شرکت کارگزاری بانک کشاورزی     | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۲۳               |
|                                     | شرکت کارگزاری فارابی           | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۴                |
|                                     | شرکت کارگزاری ستاره جنوب       | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۵                |
|                                     | شرکت کارگزاری صبا جهاد         | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۶                |
|                                     | شرکت کارگزاری کالای خاورمیانه  | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۳                |
|                                     | شرکت کارگزاری توازن بازار      | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۳۴۸              |
|                                     | شرکت کارگزاری بانک صنعت و معدن | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۱۳۱              |
|                                     | شرکت کارگزاری بانک پاسارگاد    | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۱۲۲              |
|                                     | شرکت کارگزاری حافظ             | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۱۶۲              |
|                                     | شرکت کارگزاری پیشگامان بهرپور  | سهامدار        | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۱۰               |

| شرح | نام شخص وابسته                       | نوع وابستگی | مشمول ماده ۱۲۹ | کارمزد معاملات | حق درج و پذیرش | حق عضویت | اجاره محل و سایر |
|-----|--------------------------------------|-------------|----------------|----------------|----------------|----------|------------------|
|     | شرکت کارگزاری آفتاب درخشان خاورمیانه | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۲۹۳              |
|     | شرکت کارگزاری مهرآفرین               | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۳                |
|     | شرکت کارگزاری نهایت نگر              | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۱۷۴              |
|     | شرکت کارگزاری آتی ساز بازار          | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۱۴               |
|     | شرکت کارگزاری ایساتیس پویا           | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۱۲۳              |
|     | شرکت کارگزاری توسعه سرمایه دنیا      | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۴                |
|     | شرکت کارگزاری آپادانا                | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۱                |
|     | شرکت کارگزاری بازار سهام             | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۶                |
|     | شرکت کارگزاری بورس بیمه ایران        | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۳                |
|     | شرکت کارگزاری تدبیرگر سرمایه         | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۳                |
|     | شرکت کارگزاری گنجینه سپهر پارت       | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۲۲               |
|     | شرکت کارگزاری ارگ هومن               | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۷                |
|     | شرکت کارگزاری توسعه کشاورزی          | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۱۴               |
|     | شرکت کارگزاری مدبر آسیا              | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۱۴۶              |
|     | شرکت کارگزاری مشاوران سهام           | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۶                |
|     | شرکت کارگزاری سیماب گون              | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۲                |
|     | کارگزاری نمادشاهدان                  | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۶                |
|     | کارگزاری بانک صادرات ایران           | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۷                |
|     | کارگزاری پارس ایده بنیان             | سهامدار     | -              | -              | -              | ۱۰۰      | ۶                |
|     | شرکت پتروشیمی بندرامام               | سهامدار     | -              | ۱۸,۷۳۱         | ۱,۰۷۴          | -        | -                |
|     | شرکت الومینیوم ایران-ایرالکو         | سهامدار     | -              | ۱۶,۸۰۱         | ۴۵۰            | -        | -                |
|     | شرکت فولاد آذربایجان                 | سهامدار     | -              | ۸,۵۳۲          | ۱۶۲            | -        | -                |
|     | شرکت فرآوری مواد معدنی ایران         | سهامدار     | -              | ۱۰۴            | ۴۲             | -        | -                |
|     | شرکت فولاد خراسان                    | سهامدار     | -              | ۸,۶۶۰          | ۳۰۰            | -        | -                |
|     | شرکت کالسیمین                        | سهامدار     | -              | ۴۹۲            | ۱۴۵            | -        | -                |
|     | شرکت ذوب و روی بافق                  | سهامدار     | -              | ۶۰             | ۶۹             | -        | -                |
|     | جمع                                  |             | ۰              | ۵۳,۳۸۰         | ۲,۲۴۲          | ۳,۵۰۰    | ۱,۹۲۳            |
|     | جمع کل                               |             | ۰              | ۱۹۸,۴۴۰        | ۴,۲۸۴          | ۳,۵۰۰    | ۱,۹۲۳            |

## ب- مانده حساب‌های نهایی اشخاص وابسته به شرح زیر است:

جدول ۳۴: معاملات سایر اشخاص وابسته (مبالغ به میلیون ریال)

| شرح                                 | نام شخص وابسته                 | دریافتنی‌های تجاری | سایر دریافتنی‌ها | سایر پرداختنی‌ها | سود سهام پرداختنی | ۱۳۹۸  |         | ۱۳۹۷  |      |
|-------------------------------------|--------------------------------|--------------------|------------------|------------------|-------------------|-------|---------|-------|------|
|                                     |                                |                    |                  |                  |                   | طلب   | بدهی    | طلب   | خالص |
| مدیران اصلی شرکت و شرکت‌های اصلی آن | شرکت فولاد مبارکه اصفهان       | ۸۷۹                | -                | -                | -                 | ۸۷۹   | ۰       | -     | (۱)  |
|                                     | شرکت ذوب آهن اصفهان            | ۷۳۵                | ۴,۵۵۵            | (۶۵۸)            | (۳,۰۸۲)           | ۱,۵۵۰ | ۰       | ۴,۸۸۵ | -    |
|                                     | شرکت فولاد خوزستان             | ۳۷۹                | -                | -                | -                 | ۳۷۹   | ۰       | -     | (۲۷) |
|                                     | جمع                            | ۱,۹۹۳              | ۴,۵۵۵            | (۶۵۸)            | (۳,۰۸۲)           | ۲,۸۰۸ | (۳,۷۴۰) | ۴,۸۸۵ | (۲۸) |
| سایر اشخاص وابسته                   | شرکت کارگزاری مبین سرمایه      | -                  | ۱۱۴              | -                | -                 | ۱۱۴   | ۰       | ۱۸    | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری مفید             | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱     | ۰       | ۱     | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری بانک آینده       | -                  | ۵                | -                | -                 | ۵     | ۰       | ۰     | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری خبرگان سهام      | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱     | ۰       | ۱     | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری سینا             | -                  | ۳                | -                | -                 | ۳     | ۰       | ۱۰    | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری سی و لکس         | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱     | ۰       | ۱     | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری بانک کشاورزی     | -                  | ۰                | (۱۰)             | -                 | ۰     | (۱۰)    | ۶     | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری فارابی           | -                  | ۲                | -                | -                 | ۲     | ۰       | ۰     | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری ستاره جنوب       | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱     | ۰       | ۱     | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری صبا جهاد         | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱     | ۰       | ۱     | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری کالای خاورمیانه  | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱     | ۰       | ۰     | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری توازن بازار      | -                  | ۱۱۵              | -                | -                 | ۱۱۵   | ۰       | ۰     | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری بانک پاسارگاد    | -                  | ۵۰               | -                | -                 | ۵۰    | ۰       | ۰     | -    |
|                                     | شرکت کارگزاری پیشگامان بهرپرور | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱     | ۰       | ۱     | -    |

| شرح               | نام شخص وابسته                       | دریافتنی‌های تجاری | سایر دریافتنی‌ها | سایر پرداختنی‌ها | سود سهام پرداختنی | ۱۳۹۸ |      | ۱۳۹۷ |      |
|-------------------|--------------------------------------|--------------------|------------------|------------------|-------------------|------|------|------|------|
|                   |                                      |                    |                  |                  |                   | خالص |      | خالص |      |
|                   |                                      |                    |                  |                  |                   | طلب  | بدهی | طلب  | بدهی |
| سایر اشخاص وابسته | شرکت کارگزاری ایساتیس پویا           | -                  | ۷۳               | -                | -                 | ۷۳   | ۰    | ۰    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری آفتاب درخشان خاورمیانه | -                  | ۱۲۶              | -                | -                 | ۱۲۶  | ۰    | ۳۸   | -    |
|                   | شرکت کارگزاری مهرآفرین               | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱    | ۰    | ۰    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری نهایت نگر              | -                  | ۷۴               | -                | -                 | ۷۴   | ۰    | ۲    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری توسعه سرمایه دنیا      | -                  | ۲                | -                | -                 | ۲    | ۰    | ۰    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری آپادانا                | -                  | -                | -                | -                 | ۰    | ۰    | ۱    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری بازار سهام             | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱    | ۰    | ۱    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری بورس بیمه ایران        | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱    | ۰    | ۰    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری تدبیرگر سرمایه         | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱    | ۰    | ۰    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری بانک صنعت و معدن       | -                  | ۷۲               | -                | -                 | ۷۲   | ۰    | ۱    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری آتی ساز بازار          | -                  | ۳                | -                | -                 | ۳    | ۰    | ۰    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری گنجینه سپهر پارت       | -                  | ۴                | -                | -                 | ۴    | ۰    | ۰    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری ارگ هومن               | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱    | ۰    | ۱    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری توسعه کشاورزی          | -                  | ۲                | -                | -                 | ۲    | ۰    | ۰    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری مدبر آسیا              | -                  | ۹۴               | -                | -                 | ۹۴   | ۰    | ۱    | -    |
|                   | شرکت کارگزاری مشاوران سهام           | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱    | ۰    | ۱    | -    |
|                   | کارگزاری نمادشاهدان                  | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱    | ۰    | ۰    | -    |
|                   | کارگزاری بانک صادرات ایران           | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱    | ۰    | ۰    | -    |
|                   | کارگزاری پارس ایده بنیان             | -                  | ۱                | -                | -                 | ۱    | ۰    | ۰    | -    |

| شرح               | نام شخص وابسته               | دریافتنی‌های تجاری | سایر دریافتنی‌ها | سایر پرداختنی‌ها | سود سهام پرداختنی | ۱۳۹۸  |         | ۱۳۹۷  |      |
|-------------------|------------------------------|--------------------|------------------|------------------|-------------------|-------|---------|-------|------|
|                   |                              |                    |                  |                  |                   | طلب   | بدهی    | طلب   | خالص |
| سایر اشخاص وابسته | شرکت پتروشیمی بندرامام       | ۹۰                 | -                | -                | -                 | ۹۰    | ۰       | ۳۹    | -    |
|                   | شرکت الومینیوم ایران-ایرالکو | ۱۵۸                | -                | -                | -                 | ۱۵۸   | ۰       | ۱۱۰   | -    |
|                   | شرکت فرآوری مواد معدنی ایران | ۳                  | -                | -                | -                 | ۳     | ۰       | ۳     | -    |
|                   | شرکت فولاد خراسان            | ۶۹                 | -                | -                | -                 | ۶۹    | ۰       | ۶۹    | -    |
| جمع               |                              | ۳۲۰                | ۷۵۵              | (۱۰)             | ۳۲۰               | ۳۲۰   | ۳۲۰     | ۳۰۷   | ۰    |
| جمع کل            |                              | ۲,۳۱۳              | ۵,۳۱۰            | (۶۶۸)            | (۳,۰۸۲)           | ۷,۵۷۱ | (۳,۰۸۲) | ۵,۱۹۲ | (۲۸) |

در معاملات و فعالیت‌های انجام شده هیچ گونه تفاوت با اهمیت بین شرایط معاملات با اشخاص وابسته و شرایط حاکم بر معاملات در شرکت وجود نداشته است. ضمن آنکه مبالغ معاملات انجام شده مطابق ضوابط سازمان بورس و تأیید هیأت مدیره شرکت می‌باشد.



## برنامه‌های سال ۱۳۹۹

با توجه به اینکه شرکت بورس کالای ایران در سال ۱۳۹۸ اقدام به بازنگری سند راهبردی خود نمود، اهم برنامه‌های راهبردی سال ۱۳۹۹ بورس کالای ایران ذیل ۸ راهبرد و ۲۱ هدف راهبردی به شرح ذیل اعلام می‌گردند:

- توسعه و بهبود فرآیندهای پیش از معاملات، معاملات و پس از معاملات اعم از بازارهای فیزیکی، مشتقه و مالی؛
- پیگیری تصویب دستورالعمل‌های جدید در راستای توسعه بازارها و ابزارها؛
- ارتقاء درگاه‌ها و سامانه‌های ارتباط با مشتریان؛
- طراحی و استقرار نظام ارزیابی چابکی کسب و کار شرکت در راستای بهبود سطح چابکی ارائه خدمات به مشتریان و ذی‌نفعان؛
- تدوین ضوابط اخذ تضامین و اعتبارسنجی مشتریان؛
- طراحی و تدوین مدل بازاریابی شرکت بورس کالای ایران؛
- توسعه فرآیندهای پذیرش و کنترل انبارها؛
- تنقیح و نشر قوانین و مقررات حاکم بر بورس کالای ایران؛
- توسعه فرهنگ سرمایه‌گذاری و ارتقای سواد مالی فعالان بازار در حوزه کالایی؛
- راه‌اندازی معاملات اوراق خرید دین کالایی برای تأمین مالی تولیدکنندگان؛
- راه‌اندازی دارایی‌های پایه جدید در قراردادهای مشتقه؛
- انعقاد قراردادهای بلندمدت در قالب تسویه چند مرحله‌ای؛
- بکارگیری بیشتر قرارداد کشف پرمیوم در راستای تسهیل برنامه‌ریزی و فروش تولیدکنندگان محصولات صنعتی، معدنی و پتروشیمی؛
- راه‌اندازی معاملات مناقصه جهت تأمین کالای مورد نیاز صنایع بزرگ و نهادهای دولتی و غیردولتی دارای مصارف کالایی با حجم بالا؛
- پذیرش محصولات کشاورزی مانند کشمش، خرما، چای و ... در قالب گواهی سپرده کالایی (امکان فروش محصولات با نرخ رقابتی)؛
- امکان‌پذیر نمودن توثیق گواهی سپرده کالایی برای اخذ تسهیلات بانکی؛
- تسهیل صادرات و کمک به تأمین ارز مورد نیاز کشور به دنبال توسعه معاملات در رینگ صادراتی به وسیله توسعه زیرساخت الکترونیک در راستای تعاملات با گمرک و بانک مرکزی با تمرکز بر صادرات غیر نفتی؛
- حمایت از پژوهش‌ها.

## پیشنهاد هیأت مدیره

هیأت مدیره ضمن تشکر از حضور مؤثر سهام داران محترم در جلسه‌ی مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام سال مالی منتهی به ۱۳۹۸/۱۲/۲۹، تقاضا دارد با توجه به افزایش سرمایه شرکت که با هدف اجرای برنامه‌های توسعه‌ای شرکت در حوزه بازار فیزیکی و معرفی اوراق بهادار مبتنی بر کالای جدید و... صورت خواهد گرفت، ضمن تصویب صورت‌های مالی با پیشنهاد تقسیم سود نقدی به مبلغ ۶۰ ریال به ازای هر سهم موافقت فرمایند.